

Talousarvio 2010
ja taloussuunnitelma
2010-2013
Kainuun maakunta -kuntayhtymä

Talousarvio 2010
ja taloussuunnitelma
2010-2013

Kainuun maakunta -kuntayhtymä
2009

C:10

Julkaisija

Kainuun maakunta -kuntayhtymä

PL 400

87070 Kainuu

puh (08) 6155 41

kirjaamo@kainuu.fi

Kuva:

Susanna Schroderus

ISBN

978-952-5326-59-8

ISSN

1795-5653

Kajaani 2009

1 KAINUUN MAAKUNTAKOKEILU	6
2 TALOUDELLISIA TAUSTATIETOJA	9
2.1 Yleinen taloudellinen kehitys Suomessa	9
2.2 Kunnallistalouden kehitys	10
2.3 Kainuun kuntien talous	13
2.4 Kainuun väestönkehitys	17
2.5. Kainuun työllisyyden kehitys	20
2.6 Kainuun toimialojen kehitys	21
3. TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA 2010 - 2013	26
3.1 Talousarvion perusteita	26
3.1.1 Rahoituksen muodostuminen	26
3.1.2 Kuntien rahoitusosuuden kehitys	27
3.1.3 Talousarvion laskentaperusteet	30
3.1.4 Talouden tasapainottaminen	31
3.2 Maakunnan henkilöstö	32
3.3 Edunvalvonta toimintavuonna 2010	34
3.4 Käyttötalousyhdistelmä toimialoittain	40
3.5 Investoinnit	42
3.6 Tuloslaskelma	43
3.7 Rahoituslaskelma	45
3.8 Talousarvion sitovuus ja erityisohjeet	46
4 KÄYTTÖTALOUSOSA 2010 – 2013 TULOSALUEITTAIN	48
4.1 Maakuntavaltuusto	49
4.2 Tarkastuslautakunta, tarkastustoimi	54
4.3 Maakuntahallitus	55
4.4 Suunnittelu- ja kehittämissyksikkö	56
4.5 Yhteiset palvelut	58
4.6 Koulutustoimiala	61
4.6.1 Koulutustoimiala, lukiokoulutus	65
4.7 Sosiaali- ja terveystoimiala	69
4.7.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon johdon tuki	74
4.7.2 Ympäristöterveydenhuolto	76
4.7.3 Sairaanhoidon palvelut	79
4.7.4 Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut	82
4.7.5 Perhepalvelut	87
4.7.6 Vanhuspalvelut	96
5 LIKELAITOKSET	102
5.1 Kainuun ammattiopisto	102
5.2 Kainuun Työterveys	104

LIITTEET

1 KAINUUN MAAKUNTAKOKEILU

Laki Kainuun hallintokokeilusta tuli voimaan 1.6.2003. Varsinainen kokeilu alkoi vuoden 2005 alusta.

Maakuntakokeilun tarkoituksena on hankkia kokemuksia maakunnallisen itsehallinnon vahvistamisen vaikutuksista

- Kainuun kehittämiseen
- peruspalvelujen järjestämiseen
- kansalaisten osallistumiseen
- kunnallishallintoon
- valtion aluehallinnon toimintaan
- maakunnan ja valtion keskushallinnon suhteeseen.

Kokeilun tavoitteena on:

- turvata palvelujen laatu ja saatavuus Kainuussa, vaikka väestökehitys toteutuisikin ennusteiden mukaisena
- kehittämistoimien paremman osuvuuden takaaminen
- kehittämistoimien yhdensuuntaisuuden parantaminen
- nykyistä isompien ja vaikuttavampien kehittämishankkeiden aikaansaaminen
- Kainuun asukkaiden osallistumismahdollisuuksien turvaaminen
- väestön menettämisen pysäyttäminen ja
- työpaikkojen lisääminen.

Kokeilu sisältää kuntien vastuulla aiemmin olleista palveluista terveydenhuoltopalvelut ja sosiaalitoimen palvelut lukuun ottamatta lasten päivähoidon sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen. Maakunta vastaa myös maakunnan yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maakuntasuunnittelusta ja maakunnan aluekehittämisestä.

Maakunnan tehtävänä on päättää Euroopan yhteisön rakennerahastovarojen ja niiden vastinrahoituksen suuntaamisesta käyttötarkoituksiinsa. Valtion talousarviossa on koottu Kainuun kehittämisen kannalta merkittävä kansallinen rahoitus yhdelle momentille. Maakunnalle peruspalveluihin tuleva rahoitus ja kansallinen kehittämisrahoitus muodostavat maakunnan näkökulmasta hallinnon aloista riippumattoman yleiskatteellisen kokonaisuuden, jonka käytöstä maakunnan eri tarkoitukseen päättää maakunta.

Ylintä päätösvaltaa maakunnan toimialaan kuuluvissa tehtävissä käyttää kokeilualueen asukkaiden yleisillä vaaleilla valitsema maakuntavaltuusto. Maakuntavaltuusto valitsee toimikaudekseen maakuntahallituksen, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja koulutuslautakunnan. Lisäksi maakuntavaltuusto valitsee maakuntajohtajan valtuuston toimikaudeksi. Maakuntajohtaja toimii maakuntahallitusten puheenjohtajana hallituksen eri kokoonpanoissa.

Maakuntakokeilussa ovat mukana Kainuun kunnat (Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi) lukuun ottamatta Vaalan kuntaa. Kokeilu on voimassa vuoden 2012 loppuun saakka.

Kainuun hallintokokeilun seuranta

Sisäasiainministeriö asetti Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän ja sihteeristön, joiden toimikausi on 1.9.2003 - 31.12.2008 kuitenkin niin, että Kainuun maakuntaa ja kuntia edustavien jäsenien toimikausi päättyy 31.3.2005. Seurantaryhmän tehtäväksi annettiin arvioida hallintokokeilun valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvät merkittävät tapahtumat ja niiden vaikutukset sekä hallintokokeilun toteuttamisen ja valtion tukitoimenpiteiden vaikutuksia Kainuussa. Yhtenä tehtävänä on antaa väliraportit vuosien 2004, 2006 ja 2008 loppuun mennessä.

Kainuun hallintokokeilun seurannassa on syntynyt tähän mennessä viisi raporttia. Helmikuussa 2005 (sisäasiainministeriön julkaisusarja 8/2005) julkaistiin seurantaryhmän väliraportti kokeilun valmisteluvaiheiden etenemisestä, joulukuussa 2005 (sisäasiainministeriön julkaisusarja 37/2005) julkaistiin Tampereen yliopiston ensimmäinen arviointiraportti, maaliskuussa 2006 (sisäasiainministeriön julkaisusarja 18/2006) julkaistiin seurantaryhmän väliraportti maakuntahallinnon ensimmäisestä toimintavuodesta ja huhtikuussa 2007 (sisäasiainministeriön julkaisusarja 28/2007) seurantaryhmän väliraportti maakunnan taloudesta ja eräistä palveluista. Lisäksi elokuussa 2008 valmistui Kainuun hallintokokeilun III väliraportti (valtiovarainministeriön julkaisusarja 32/2008) ja syksyllä 2008 julkaistiin Tampereen yliopiston arvioinnin väliraportti kokeilun tähänastisesta etenemisestä. Arviointitutkimuksen loppuraportti annetaan vuoden 2010 keväällä.

Yhteenvedon tähän mennessä voidaan todeta, että hallintokokeilun aikana Kainuun elinkeinopolitiikassa hallinnon toimintatapa on uudistunut. Kainuun hallintokokeilun myötä pääosa Kainuun kuntien sosiaali- ja terveydenhuollosta siirtyi maakunnallisen toimijan vastuulle. Organisaatiomuutos ja johtamisjärjestelmän uudistaminen on v. 2007 loppuun mennessä saatu vietyä loppuun. Kainuun sosiaali- ja terveystoimialan toiminta on kaikilla osa-alueilla ollut kustannustehokasta. Tarvevakioiduissa vertailuissa tämä näkyy erityisen selvästi.

Koulutustoimiala vastaa koulutuksen järjestäjänä toisen asteen koulutuksesta Kainuun maakunnassa. Koulutustoimialan kokonaishenkilöstömäärä aleni kolmena ensimmäisenä toimintavuotena -3,3 %. Lukiokoulutuksen tulosalue siirtyi kahdeksan tulosyksikön mallista neljän tulosyksikön malliin. Maakuntahallinnon toimintakulujen kasvu liikelaitokset mukaan lukien vuosina 2005 – 2008 oli keskimäärin 4,4 % vuodessa. Toimintamenojen kasvu on ollut keskimäärin 1,5 % alle valtakunnan keskimääräisen sosiaali- ja terveystoimien kasvun. Kainuun kuntien vuosikatteen ovat selvästi parantuneet vuosina 2005 – 2008.

Kainuun hallintokokeilu vuoden 2012 jälkeen

Tällä hetkellä voimassa oleva laki Kainuun hallintokokeilusta päättyy vuoden 2012 lopussa. Suomen hallitus valmistelee Kainuun hallintokokeilun jatkotoimet kainuulaisten esityksestä seurannan ja arviointitutkimuksen perusteella ja antaa tarvittavat hallituksen esitykset eduskunnalle vuoden 2010 aikana.

Tähän liittyen valtiovarainministeriö on asettanut 19.2.2009 Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän toteuttamaan kokeilun seurantaa ja valmistelemaan päätöksentekoa kokeilun jälkeisistä järjestelyistä Kainuussa. Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän tehtävänä on:

1. toimia yhteydenpitäjänä arviointitutkimuksen tekijään;
2. kerätä riittävä aineisto kokeilun vaikutuksista ja etenemisestä kokeilun jatkoa koskevan päätöksenteon pohjaksi;
3. vertailla pysyvää järjestelmää varten erilaisia maakuntahallinnon rahoitusvaihtoehtoja, päätöksenteon ja palvelujen järjestämismallivaihtoehtoja sekä maakunnan aseman järjestämismallivaihtoehtoja alueiden kehittämisessä;
4. tehdä ehdotus maakuntahallinnon tehtävien järjestämisestä Kainuussa vuoden 2012 jälkeen;
5. tehdä ehdotuksia kokeilun mahdollisesta laajentamisesta ja syventämisestä; sekä
6. hoitaa muut valtiovarainministeriön sille määräämät tehtävät.

Seurantaryhmän puheenjohtajana toimii ylijohtaja Silja Hiironniemi valtiovarainministeriöstä ja seurantaryhmän jäseniä ovat:

Päivi Laajala, ylijohtaja, valtiovarainministeriö kuntaosasto
Matti Väisänen, taloussuunnittelupäällikkö, opetusministeriö
Carolina Sierimo, finanssisihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Sami Manninen, lainsäädäntöjohtaja, oikeusministeriö
Tuula Manelius, lainsäädäntöneuvo, työ- ja elinkeinoministeriö
Kari Prättälä, lakiasiainjohtaja, Suomen kuntaliitto
Esa Toivonen, strategiajohtaja, Kainuun maakunta -kuntayhtymä
Alpo Jokelainen, maakuntajohtaja, Kainuun maakunta -kuntayhtymä
Raimo Piirainen, maakuntahallituksen I varapuheenjohtaja
Timo Säkkinen, maakuntavaltuuston puheenjohtaja
Raili Myllylä, toiminnanjohtaja, Kajaanin kaupunki
Eila Valtanen, kaupunginjohtaja, Kuhmon kaupunki

Seurantaryhmän sihteereinä toimivat kehittämispäällikkö Teemu Eriksson ja neuvotteleva virkamies Katja Palonen valtiovarainministeriöstä sekä strategiajohtaja Esa Toivonen Kainuun maakunnasta.

Seurantaryhmä on asettanut seuraavat alatyöryhmät:

1. Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän alueiden kehitystehtäviä selvittävä alatyöryhmä,

2. Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän maakunnan päätöksentekoa ja tehtäviä selvittävä alatyöryhmä ja
3. Kainuun hallintokokeilun seurantaryhmän rahoitusjärjestelmää selvittävä alatyöryhmä.

Seurantaryhmän toimikausi on 19.2.2009 – 31.12.2011 ja sen tulee antaa ehdotuksensa valtiovarainministeriölle Kainuun hallintokokeilun jälkeisestä tehtävien järjestämisestä maaliskuun 2010 loppuun mennessä.

2 TALOUDELLISIA TAUSTATIETOJA

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys Suomessa

Suomen kansantalous on ollut kuluvana vuonna nopeassa syöksykierteessä. Alkuvuoden aikana tuotannon supistuminen viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna on ollut lähes 10 %. Teollisuustuotannon arvioidaan vähenevän tänä vuonna suhteellisesti enemmän kuin lamavuonna 1991. Alhaisen vientikysynnän johdosta Suomen teollisuustuotanto laskee 15 % edellisestä vuodesta.

Viestit maailmantalouden tämän hetkisestä kehityksestä ja maailmankaupan mahdollisesta piristymisestä ovat olleet jossain määrin erisuuntaisia. Aasiassa Kiinan talouden kasvuvauhti on ollut nopeaa ja viimeaikaiset uutiset Yhdysvalloista ovat olleet toiveikkaita talouden kääntymisestä parempaan suuntaan. Euroalueen kansantuote on laskenut alkuvuonna ja euroalueen maat ovat kärsineet vientimarkkinoiden huonosta tilanteesta. Julkisen vallan elvytystoimet ovat olleet monissa maissa mittavat. Elvytystoimet ovat kohdistuneet sekä rahoitusjärjestelmän toimintaan että finanssipolitiikkaan, jolla on lisätty kulutusta ja investointeja. Korkotasoa on alentunut merkittävästi, mikä periaatteessa rohkaisee myös yksityisiä yrityksiä investoimaan. Kysynnän alhainen taso on kuitenkin vielä pitänyt investoinnit vähäisinä. Yksityistä kulutusta on pyritty elvyttämään verohelpotuksin.

Elvytyspolitiikan seurauksena julkinen valta on velkaantunut merkittävästi. Lähivuosien talouskehitystä arvioitaessa yhtenä keskeisenä tekijänä onkin finanssipolitiikan asteittainen kiristäminen liian suuren velkaantumisen estämiseksi. Vaikka maailmantalouden taantuma on alkanut osoittaa toipumisen merkkejä, niin elpymisen voidaan arvioida olevan varsin hidasta tuotannon alhaisesta vertailutasosta huolimatta. Työttömyyden odotettavissa oleva kasvu teollistuneissa maissa hidastaa kotitalouksien kulutuskysyntää.

Talouden ennustamisen vaikeudesta ja Suomen kansantalouden nopeasta syöksykierteestä kertoo muun muassa se, että vuosi sitten taloudellisten ennustelaitosten laatimissa arvioissa kansantuottemme kasvu vuodelle 2009 oli keskimäärin noin 1,5 % (vaihteluvälin ollessa 1–2 %). Tämänhetkisten vastaavien arvioiden vaihteluväli on miinusmerkkisinä 4,5–7 %. Ensi vuoden taloudellista kasvua koskevat arviot vaihtelevat miinus yhdestä plus 2,5 prosenttiin.

Valtiovarainministeriön 15.9.2009 julkaisemaan suhdanne-ennusteeseen mukaan kokonaistuotantomme supistuu tänä vuonna 6 %. Ennuste ensi vuodelle perustuu siihen, että kansainvälinen talous alkaa toipua loppuvuotta kohden. Tuotannon kasvu Suomessa jää kuitenkin vielä ensi vuonna verrattain heiveröiseksi eli se on vain 0,3 %.

Työllisyyskehitys oli vielä viime vuonna suotuisaa. Koko vuoden tasolla palkansaajien ansiotyöpanos työtunneilla mitattuna lisääntyi ja työllisyysaste kohosi yli 70 prosenttiin. Tänä vuonna työllisyysaste alenee parisen prosenttiyksikköä ja ensi vuonna työllisyysasteen arvioidaan olevan 66 %. Työtön työvoima on ennusteen mukaan tänä vuonna 240 000 henkeä ja ensi vuonna keskimäärin 280 000 henkeä. Työttömyysaste kohoaa ensi vuonna yli kymmenen prosentin.

Kuluttajahintojen viime vuoden nopeahko kohoaminen pysähtyi tänä vuonna. Vuonna 2009 kuluttajahintojen vuosikeskiarvon nousu onkin vain 0,1 prosenttia. Ensi vuonna kuluttajahintojen nousuksi arvioidaan 1,2 %. Tuontihintojen ennustetaan kohoavan maltillisesti ja kotimaisten työvoimakustannusten nousu arvioidaan olevan hidasta.

(Lähteet: VM Suhdannekatsaus, Kuntaliitto).

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

Lähde: Peruspalvelubudjetti 15.9.2009

Prosenttia:	2007	2008*	2009**	2010**
BKT, määrän muutos	4,2	0,9	-6,0	0,3
Palkkasumman muutos	5,9	7,1	-2,8	0,9
Ansiotasoindeksin muutos	3,4	5,6	4,2	3,0
Työttömyysaste	6,9	6,4	9,0	10,5
Kuluttajahintojen muutos	2,5	4,1	0,1	1,2
Kuntien kustannustason muutos	3,5	5,3	3,0	2,0
Valtionosuusindeksin muutos	2,0	5,2	3,9	2,4
Kuntien ansiotasoindeksin muutos	3,7	5,5	3,5	3,0
Kunta-alan työlliset, 1000 henk. (Kansantalouden tilinpidon mukaan)	457	461	461	461

2.2 Kunnallistalouden kehitys

Kuntien talouden neljännesvuositulaston mukaan kuntien vuosikate heikkeni kuluvan vuoden ensimmäisen puoliskon aikana merkittävästi edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Kuntien toimintamenot kasvoivat tuona aikana

kuutisen prosenttia samaan aikaan kuin verotulojen kasvu romahti. Verotulojen kasvun hiipuminen lähelle nollaa johtui ennen kaikkea yhteisöverojen vähenemisestä noin viidenneksellä. Kuntien tuloveroa kertyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla parisen prosenttia enemmän edellisvuoden vastaavaan ajankautaan verrattuna osittain kuntaryhmän jako-osuuden kohoamisen johdosta.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen nopeahkon kasvun taustalla on henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen kohoamisen jatkuminen verrattain nopeana.

Henkilöstömenojen suhteellinen kasvu tosin hidastuu viime vuoden kuudesta prosentista parilla prosenttiyksiköllä. Palvelujen ostojen lisäyksessä sen sijaan ei ole ainakaan tähän mennessä ollut näkyvissä hidastumista huolimatta yleisen kustannustason nousun hiipumisesta. Kunta-alan palkkasumman arvioidaan kasvavan tänä vuonna nelisen prosenttia. Ansiotaso kohoaa noin 3,5 % eli parisen prosenttiyksikköä hitaammin kuin viime vuonna. Henkilöstömenoihin kohdistuvista säästötoimista huolimatta paineet palkkasumman kasvuun ovat olleet kovat muun muassa lisääntyvien velvoitteiden ja laajenevien tehtävien vuoksi.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa tammikuun 2010 loppuun. Sopimuskausi Tehyn kanssa jatkuu vuoden 2011 loppuun ja Tehy-pöytäkirjaan sisältyy sopimuskorotuksia vuodelle 2010. Neuvottelut kunta-alan seuraavista työ- ja virkaehtosopimuksista käynnistynevät vasta tämän vuoden loppupuolella ja ne käydään tilanteessa, jossa kuntatalouden kiristyminen näyttää yhä ilmeisemmältä kasvavan työttömyyden aiheuttaman verotulojen hiipumisen johdosta. Ensi vuoden palkkasummaa arvioitaessa laskentateknisenä oletuksena on, että ansiotasoindeksi kohoaisi ensi vuonna 2,5–3 %. Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu vuonna arvioidaan hallituksen talousarvioesityksen mukaan nousevan 2010 ja olisi 2,27 % palkasta kun se vuonna 2009 on 2,00 %. Kuntatyönantajan kansaneläkemaksu poistuu vuoden 2010 alusta kokonaan. Työnantajan sosiaaliturvamaksuista vapauttamisesta eräissä kunnissa annettu laki on voimassa kuluvan vuoden loppuun. Sitä ehdotettaneen jatkettavaksi. Kuntatyönantajan keskimääräinen KuEL-maksu säilynee nykyisellä tasollaan eli noin 23,6 prosenttina palkkasummas- ta.

Kustannustason kohoaminen hidastunee tänä vuonna merkittävästi. Peruspalvelubudjetissa kustannustason arvioidaan kohoavan tänä vuonna 3 % ja ensi vuonna 2 %. Valtionosuusindeksin kohoaminen on tämän hetken arvioiden mukaan hieman nopeampaa.

Kuntien toimintamenojen arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna 4,3 % ja ensi vuonna vajaat 4 %. Vuosien 2011 -2013 menojen kasvuksi on arvioitu runsaat 4 %. Keskipitkän aikavälin menokehitys kuitenkin riippuu monesta asiasta, kuten tulevasta palkkakierroksesta, kuntien tehtävien muutoksesta sekä siitä miten kansantalous toipuu meneillään olevasta taantumasta ja miten rakenteellisissa uudistuksissa onnistutaan parantamaan tuottavuutta. Kuntien kohtaamat

menopaineet ovat kuitenkin suuret sekä käyttötalouden että investointien osalta.

Väestön ikärakenteen takia koulutusmenot supistuvat reaalisesti keskimäärin 0,5 prosenttia vuodessa vuoteen 2013 mennessä. Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen menot pysyvät ennallaan vielä lähivuosina, mutta laskevat ensi vuosikymmenellä selvästi. Päinvastainen tilanne on terveyspalveluissa ja vanhusten tarvitsemissa palveluissa. Väestön ikärakenteen takia terveyspalvelumenot kasvavat lähivuosina noin prosentin vuosivauhtia, jos eri-ikäiset käyttävät jatkossakin terveyspalveluja kuten vuonna 2008. Nopein menojen kasvu syntyy vanhusten tarvitsemissa palveluissa.

Taulukko 1. Väestötekijöiden vaikutus peruspalvelujen kysyntään (Ind. 2009=100)

	Menot v. 2006				Muutokset keskimäärin % vuodessa	
	milj. euroa	2009	2013	2020	2010–2013	2014–2020
KOULUTUSPALVELUT	6002	100	97	100	-0,5	-0,7
esiopetus	77	100	106	109	1,5	0,4
perusopetus	3544	100	96	100	-0,5	0,6
lukiokoulutus	579	100	96	88	-1,0	-1,5
ammatillinen koulutus	1234	100	99	93	-0,4	-0,6
ammattikorkeakoulut	568	100	101	96	0,0	-0,6
TERVEYSPALVELUT	7610	100	103	111	0,7	1,0
erikoissairaanhoido	4752	100	102	109	0,6	0,9
terveyskeskukset	2857	100	105	116	1,1	1,5
SOSIAALIPALVELUT	4736	100	105	115	1,2	1,3
lasten päivähoito	2134	100	101	105	0,5	0,5
vanhainkodit	848	100	111	134	2,5	2,7
kotipalvelut	628	100	108	124	1,8	2,1
palveluasuminen	1126	100	109	129	2,2	2,4

Väestötiedot: Tilastokeskus.

Kuluvana vuonna kuntien verotulokertymä pienenee. Koko maan yhteisöverokertymä romahtaa tämänhetkisen arvion mukaan puoleen, mikä merkitsisi kunnille vuoden 2008 jako-osuudella laskettuna 750 milj. euron alenemaa. Kunnallisverotulot supistuvat noin prosentilla palkansaajien ansiotason 5 prosentin noususta huolimatta, kun työllisten määrä alenee yli 100 000 henkilöllä ja määräaikaaisesti lomautettujen määrän lisääntyminen heikentää veropohjaa entisestään. Lisäksi tuloverotuksen keventäminen pienentää kuntien verotuloja. Ansiosidonnainen työttömyysturva tosin kompensoi tänä vuonna ja osin ensi vuonnakin palkkatulojen heikkenemistä. Valtionosuudet nousevat edelleen kohtuullisen nopeasti, kun veronkevennykset kompensoidaan kunnille ja indeksikorotus on varsin suuri. Ensi vuonna kuntien verotulojen arvioidaan kääntyvän vaimeaan nousuun, kun yleinen ansiotaso nousee 3,5 prosenttia samalla kun työllisyyden heikkeneminen hidastuu.

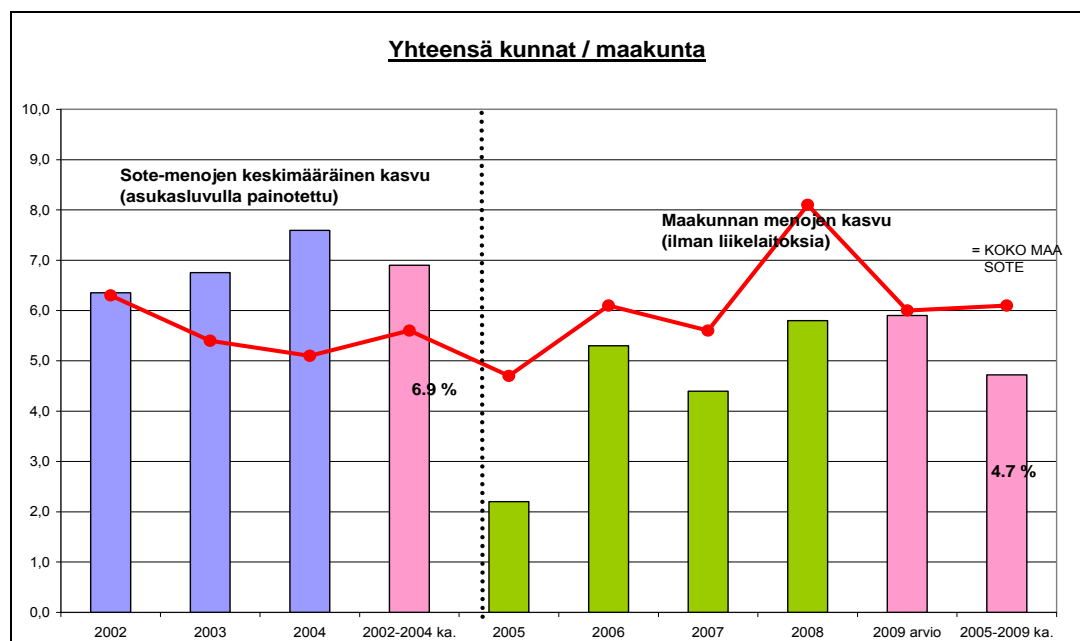
Kuntien valtionavut ovat kasvaneet viime vuosina huomattavan nopeasti. Valtionapuja ovat lisänneet peruspalvelujen parantamiseen osoitetut lisäpanostukset sosiaali- ja terveystalouden palveluissa ja koulutuspalveluissa, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus sekä indeksikorotukset. Lisäksi valtionapuja ovat kasvattaneet kuntatalouden kannalta kustannusneutraalit kompensatiot, joista suurimpia ovat verovähennysten korotusten kompensatiot. Toisaalta valtionosuuksia ovat vähentäneet kustannusneutraalit tehtävien siirrot valtiolle.

2.3 Kainuun kuntien talous

Maakunnan talouden kehitys vuosina 2005 – 2009

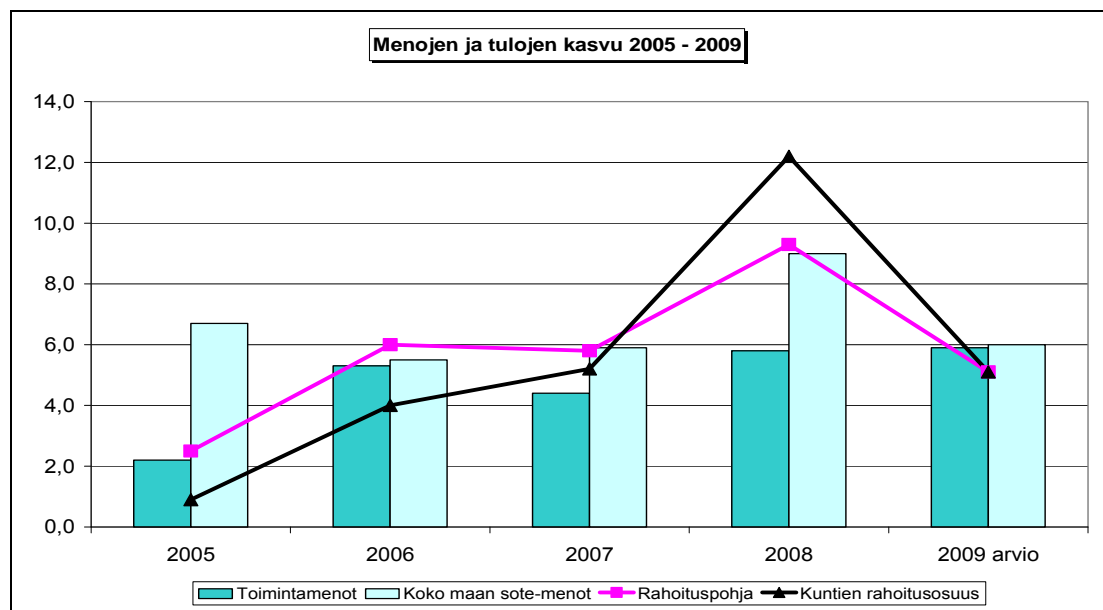
Maakuntakokeilun alussa yleiseksi talouden tavoitteeksi asetettiin ehto, että menojen kasvu ei saa olla tulojen kasvua suurempaa. Lisäksi ensimmäiselle valtuustokaudelle vuosille 2005 – 2008 asetettiin tätäkin tiukempi tavoite eli menojen kasvun puolittaminen aiempaan sosiaali- ja terveystalouden kasvuun verrattuna. Pyrkimyksenä oli helpottaa kuntien aiempina vuosina syntyneiden alijäämien kattamista.

Maakunta -kuntayhtymän toimintakulujen kasvu on ollut vuosilta 2005 – 2008 yhteensä keskimäärin 4,4 % vuosittain. Jos kuluva vuosi 2009 arvioidaan mukaan, maakunnan menojen kasvu on ollut keskimäärin n. 4,7 % vuosittain. Sosiaali- ja terveystalouden valtakunnallinen kasvu on ollut vuosina 2005 – 2009 alustavien tietojen mukaan noin 6,1 %. Näin maakunnan toimintamenojen kasvu on ollut keskimäärin 1,4 % alle valtakunnan keskimääräisen sosiaali- ja terveystalouden kasvuun. Kainuun kuntien sosiaali- ja terveystalouden kasvu vuosina 2002 - 2004 ennen kokeilun alkua oli keskimäärin 6,9 % vuodessa.

Mikäli maakunnan menojen kasvu olisi ollut vuosina 2005 – 2009 valtakunnan keskimääräisen kasvun suuruinen eli n. 6 % vuosittain, menot olisivat kumulatiivisesti yhteenlaskettuna n. 57 milj. euroa suuremmat. Jos vastaavasti kasvu olisi ollut Kainuun kuntien vuoden 2002 -2004 keskimääräisen kasvun suuruinen eli 6,9 %, menot olisivat olleet 97 milj. euroa toteutunutta suuremmat. Näin tuskin olisi tapahtunut, koska hallintokokeilusta huolimatta kunnat olisivat olleet pakotettuja tekemään toimenpiteitä taloutensa tasapainottamiseksi.

Maakunnan tulopohjan perusteena oleva laskennallinen verorahoitus on kasvanut vuosina 2005 – 2009 keskimäärin 5,8 prosenttia vuosittain. Vastaavasti kuntien maksuosuus maakunnalle on kasvanut vuosina 2005 – 2009 keskimäärin 5,6 prosenttia.

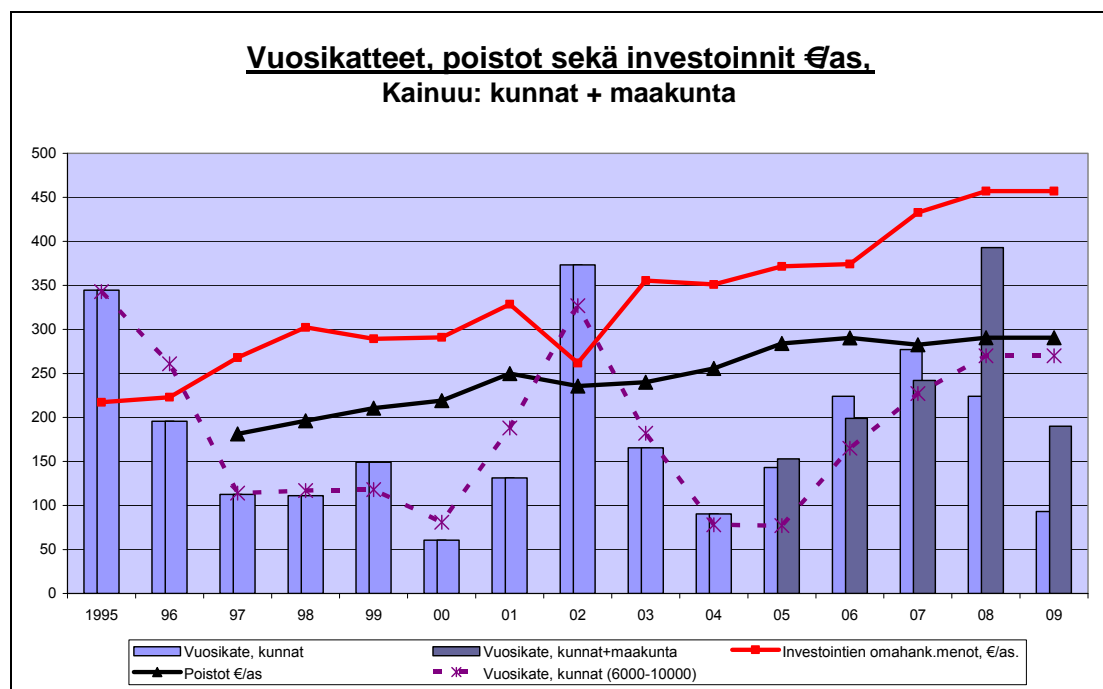
Koska maakunnan saama rahoitusosuuden kasvu oli vuosina 2005 – 2006 menojen kasvua pienempää, maakunnalle syntyi rahoitusvajetta eli alijäämää, joka oli vuoden 2007 lopussa 17,4 milj. euroa eli 217 euroa asukasta kohti. Vuodelle 2008 kuntien maksuosuusprosenttia nostettiin 58,5 prosentista 60,1 prosenttiin alijäämäkierteen katkaisemiseksi. Tässä onnistuttiin suunnitelmia paremmin ja ylijäämää syntyi vuodelta 2008 yhteensä 6,3 milj. euroa. Näin vuoden 2008 lopussa kattamattomia alijäämiä oli yhteensä 11.1 milj. euroa. Vuoden 2009 lopussa maakunnan alijäämää arvioidaan olevan 8,3 milj. euroa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että hallintokokeilun viitenä ensimmäisenä vuotena on pystytty leikkaamaan maakunnan tehtäväksi siirrettyjen menojen kasvua. Menojen kasvu on ollut rahoituspohjan kasvua pienempää. Näin asetettu taloustavoite on saavutettu vaikka samanaikaisesti onkin syntynyt alijäämää. Syntynyt alijäämä kertoo enemmän rahoitusosuuden riittämättömyydestä vuosina 2005 – 2007 kuin menojen kasvun hallitsemattomuudesta. Menojen kasvun puolittamisessa sen sijaan ei onnistuttu. Menojen kasvu oli keskimäärin 77 prosenttia valtakunnan kasvusta ja menojen kasvu on ollut tulojen kasvua pienempää.

Kainuun koko kuntatalouden kehitys 2005 – 2009

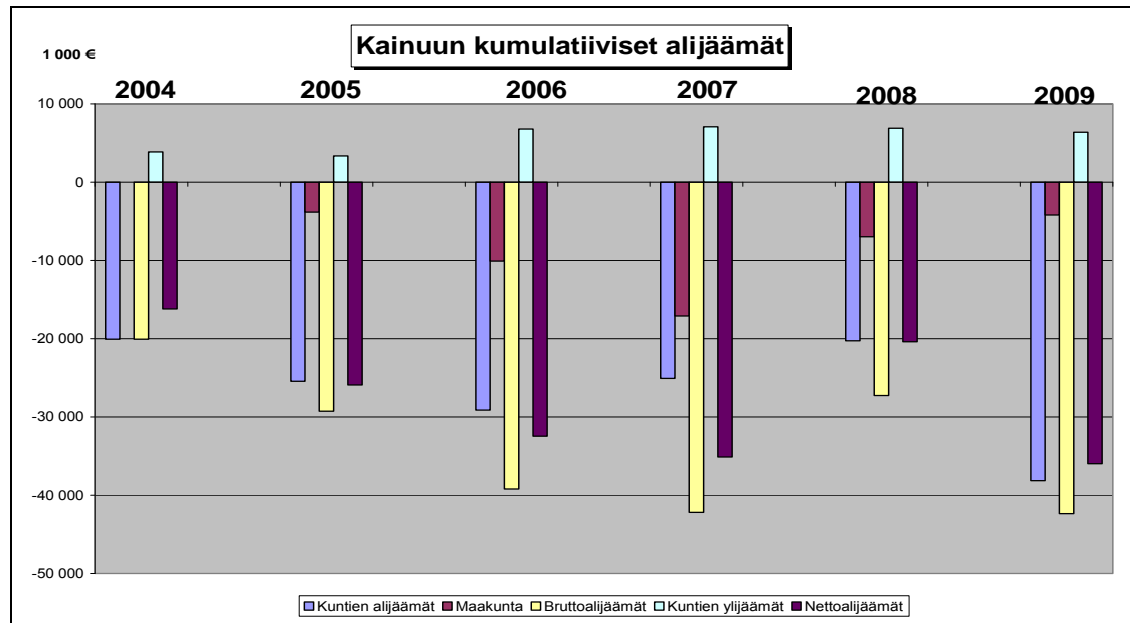
Koko Kainuun kuntatalouden tilaa tarkasteltaessa on katsottava kuntien ja maakunnan muodostama kokonaisuutta. Maakunnan tulot perustuvat kuntien saamiin verotuloihin ja valtionosuuksiin, ja näin voidaankin puhua, että maakunnalla ja kunnilla on yhteinen verenkierro.

Kainuun kuntien vuosikatteet yhteenlaskettuna ovat parantuneet vuosina 2005 – 2007. Vuosikatteiden yhteenlaskettu määrä on 2,8 kertaistunut vuodesta 2004 vuoteen 2007. Vuonna 2004 Kainuun kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 91 €/as ja vuonna 2007 274 €/as. Jos maakunnan alijäämää ja poikkeusvuotta 2002 ei huomioida, kuntien vuosikate yhteenlaskettuna oli vuonna 2007 ensimmäisen kerran vuoden 1997 jälkeen koko Kainuussa riittävä suhteessa poistopohjaan. Maakunnan vuosikate oli vuonna 2005 + 10 euroa asukasta, vuonna 2006 – 25 euroa asukasta kohti, vuonna 2007 – 35 euroa asukasta kohti. Vuonna 2008 kuntien vuosikate heikkeni -50 euroa asukasta kohti mutta samanaikaisesti maakunnan vuosikate nousi 169 euroon asukasta kohti ja näin koko Kainuun yhteenlaskettu vuosikate oli ensimmäisen kerran viiteen vuoteen poistoja suurempi. Tästä huolimatta ja osaksi kuntien erilaisuudesta johtuen vuosikatteet vaihtelevat kuntien välillä suuresti erityisesti kokeilun ajalta kumulatiivisesti laskettuina. Vuosikatteiden parantuminen oli pitkälti hyvän yleisen taloudellisen tilanteen ansiota. Vuosi 2009 on kunnille erityisen vaikea. Kaikki kunnat Puolankaa lukuun ottamatta tulevat tekemään tämän hetkisen arvion mukaan alijäämäisen tilinpäätöksen ja Kainuun yhteenlasketut alijäämät tulevat kasvamaan n. 15 milj. eurolla. Kainuun yhteenlasketut alijäämät on näin n. 500 euroa asukasta kohti.

Kainuun kuntien ja maakunnan yhteenlaskettu alijäämä bruttona oli vuoden 2007 lopussa yhteensä 41,3 miljoonaa euroa ja vuoden 2008 lopussa vastaava summa oli 27,3 euroa.

Yleisen taloudellisen tilanteen ja verotulojen kasvun romahtamisen vuoksi Kainuun yhteenlaskettu katettava bruttoalijäämä tulee laskemaan kuluvana vuonna jälleen yli 40 milj. euroon. Näin koko hallintokokeilun aikana kuntatalouden alijäämiä on pystytty pienentämään ainoastaan yhtenä vuonna.

Suurin ongelma Kainuun kuntatalouden kannalta on väestön vähentyminen ja sen seurauksena suhteellinen tulo-rahoituksen vähentyminen ja edelleen palvelutuotantoon kohdistuvat kustannusten pienentämistarpeet. Väestön väheneminen Kainuussa noin prosentin vuosivauhdilla on aiheuttanut sen, että on jouduttu jo 1990 luvulta lähtien pelkästään keskittymään siihen, miten palvelutuotannon kustannukset saadaan sopeutettua tulo-rahoitukseen. Samalla kuitenkin ei ole pystytty tekemään riittävän radikaaleja rakennemuutoksia ja rationalisointitoimenpiteitä. Kunnat eivät ole pystyneet keräämään ylijäämiä tai aina edes katetta rahoitusmenoja varten ja näin varautumaan mahdollisiin tulo-rahoituksen heilahteluihin tai suuriin investointeihin, joiden avulla väestön vähenemisen aiheuttama kurjistumiskierre olisi voitu katkaista. Osa kunnista on jopa velkaantunut järjestääkseen palvelutuotannon entisillä ehdoilla ja entisellä tasollaan, huomioon ottamatta väestössä tapahtuneita muutoksia.

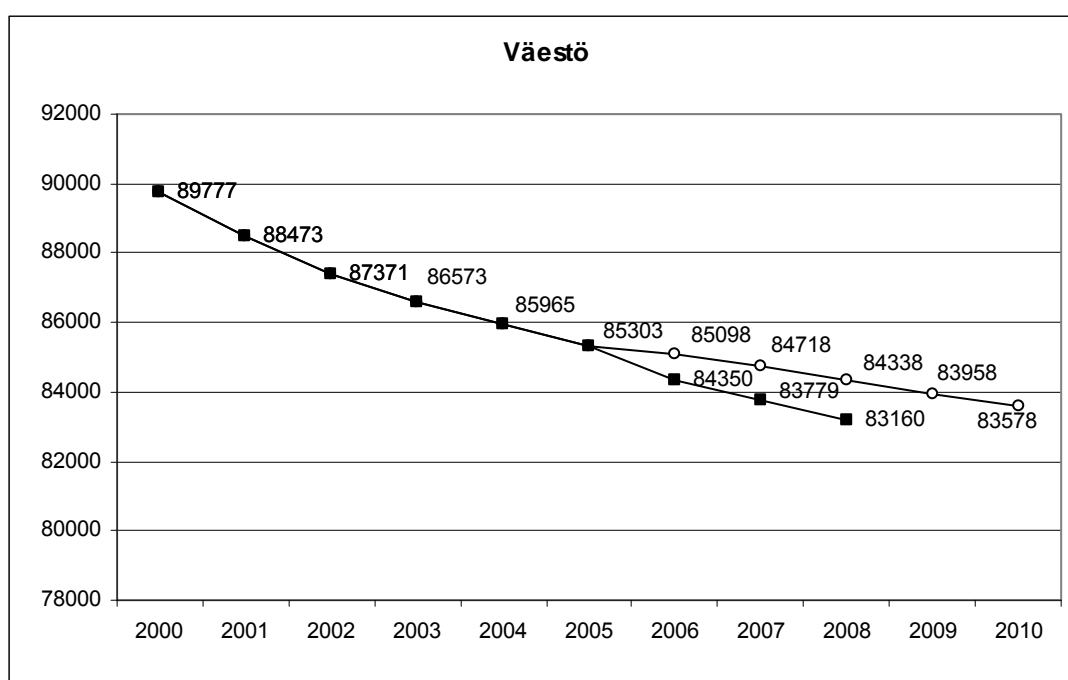
Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtäminen 2005 alusta lukien kunnilta Kainuun maakunta -kuntayhtymän vastuulle on hillinnyt sosiaali- ja terveysmenojen kasvua.

Jotta Kainuun kuntien ja maakunnan talouden kehitys saadaan positiiviselle uralle, se vaatii joko reippaita ja rohkeita palvelurakenteen muutokseen tähtäviä toimenpiteitä tai tulopohjan kasvattamista. Tulopohjan kasvattaminen

tapahtuu pääasiassa elinkeinoelämän kehittämisen kautta sekä valtionosuuk-sien kasvun avulla tai viimekädessä verojen korotusten kautta.

2.4 Kainuun väestönkehitys

Kainuun väestömäärä vähenee edelleen (Kuva 1.). Erityisesti tähän vaikutti ennakoitua heikempi kotimaan muuttotase, joka oli v. 2008 -588. Kotimaan muuttotase on kuitenkin hidastunut noin puoleen kymmenen vuoden takaisista lukemistaan. Nettosiirtolaisuus (+ 193 henkilöä) pieni lähes puolella vuoteen 2007 verrattuna. Maakunnan kokonaisväestö pieni 614 henkilöllä. Yhteensä kainuulaisia oli v. 2008 lopussa 83 160 (Taulukko 1.).

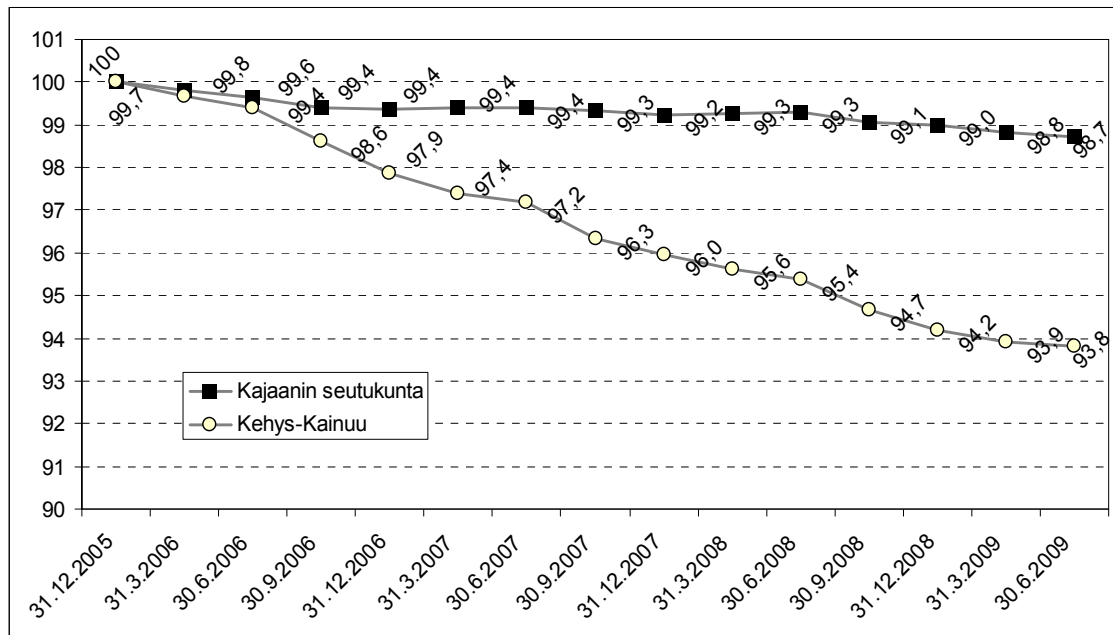

Kuva 1. Kainuun väestönkehitys v. 2000 alkaen verrattuna Kainuun maakun-tasuunnitelman väestöennusteeseen.

Taulukko 1. Väestönkehitys Kainuussa v. 2008 sekä vertailu viimeisen vuosi-kymmenen keskimääräiseen kehitykseen väestönkehityksen eri tekijöiden mukaan.

Vuosi	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmyys	Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Kotimainen muuttotase	Ulkomailta muuttaneet	Ulkomaille muuttaneet	Siirto-laisuus	Väestön lisäys	Väkiluvun tarkistus	Väkiluku 31.12.
1999	856	902	-46	3229	4255	-1026	184	141	43	-1029	39	91081
2000	831	985	-154	2978	4210	-1232	197	112	85	-1301	-3	89777
2001	763	920	-157	3322	4553	-1231	177	100	77	-1311	7	88473
2002	768	1003	-235	3016	4060	-1044	245	92	153	-1126	24	87371
2003	768	1003	-235	3226	3912	-686	223	88	135	-786	-12	86573
2004	743	918	-175	3325	4034	-709	346	75	271	-613	5	85965
2005	812	887	-75	3319	4090	-771	254	76	178	-668	6	85303
2006	751	1045	-294	3189	3997	-808	199	50	149	-953	0	84350
2007	785	963	-178	3398	4072	-674	324	49	275	-577	6	83779
2008	750	972	-222	3302	3890	-588	267	74	193	-617	-2	83160
10 v. keskimäärin	783	960	-177	3230	4107	-877	242	86	156	-898	7	86583
viimeinen vuosi	-35	9	-44	-96	-182	86	-57	25	-82	-40	-8	-619

Neljännesvuosittain Tilastokeskukselta saatavat maakunnalliset ja kuntakohtaiset väestömuutostiedot kertovat, että koko Kainuun väestön väheneminen on hidastumassa. Kuntakohtaisessa väestönkehityksessä nousee esille haasteena Kajaanin ja sen lähikuntien parempi kehitys verrattuna harvaan asutun maaseudun kehitykseen. Kajaanin seutukunta on pystynyt lähes pysäyttämään väestön vähenemisen verrattuna vuoden 2005 lopun tilanteeseen. Kehys-Kainuun kuntien väestön väheneminen jatkuu.

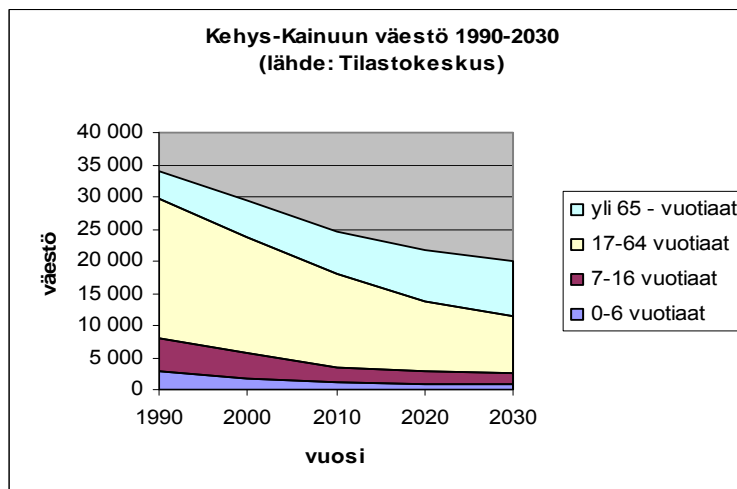
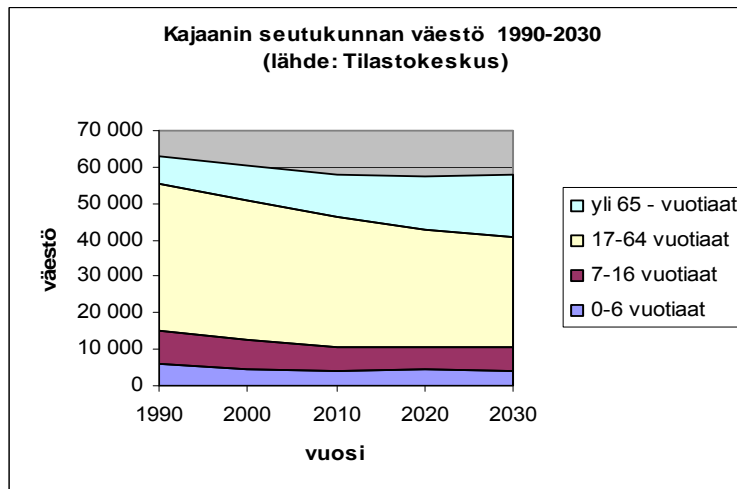
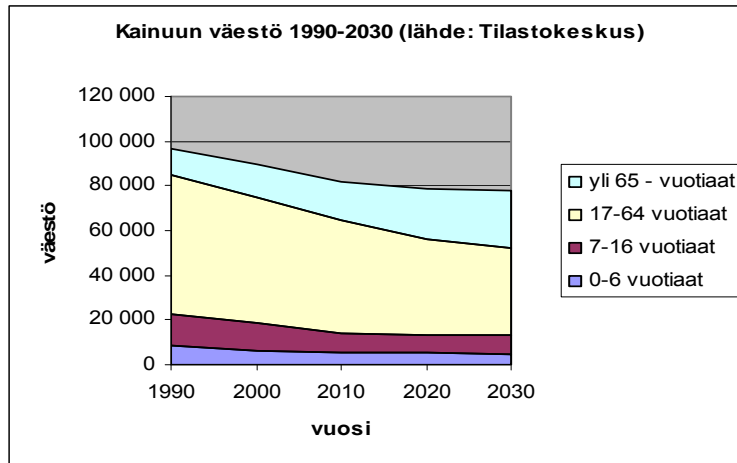
Kuva 2. Kainuun seutukuntien väestönkehitys vuosineljänneksittäin suhteutettuna väkilukuun vuoden 2005 lopussa Kajaanin ja Kehys-Kainuun seutukunnissa (Indeksi 31.12.2005 = 100).

Tilastokeskuksen väestöennusteen (30.9.2009) mukaan Kainuu väestömäärä tulee edelleen laskemaan. Vähentyminen on ennusteen mukaan n. 5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Väestöennuste 2009		1990	2000	2010	2020	2030
Kainuu	0-6 vuotiaat	8 748	6 481	5 377	5 341	5 043
	7-16 vuotiaat	14 126	11 933	8 826	8 018	7 996
	17-64 vuotiaat	62 290	56 179	50 413	42 949	39 081
	yli 65 - vuotiaat	11 793	15 184	17 565	22 755	25 816
Kehys-Kainuu	0-6 vuotiaat	2 912	1 811	1 155	978	891
	7-16 vuotiaat	4 980	3 762	2 393	1 776	1 614
	17-64 vuotiaat	21 891	18 281	14 554	10 929	8 947
	yli 65 - vuotiaat	4 290	5 648	6 370	7 932	8 603
Kajaani	0-6 vuotiaat	5 836	4 670	4 222	4 363	4 152
	7-16 vuotiaat	9 146	8 171	6 433	6 242	6 382
	17-64 vuotiaat	40 399	37 898	35 859	32 020	30 134
	yli 65 - vuotiaat	7 503	9 536	11 195	14 823	17 213
		96 957	89 777	82 181	79 063	77 936

Vuoteen 2030 mennessä suurin väestörakenteen muutos koetaan tarkastelluista alueista Kajaanin seutukunnassa, jossa erityisesti perusterveydenhuol-

lon palveluita käyttävä ikäryhmä (65–74-vuotiaat) kasvaa noin puolella (54 prosenttia). Samaan aikaan koko Kainuussa elinkeinotoimintaan osallistuvan 17–64-vuotiaan aktiiviväestön määrä vähenee viidenneksellä (22 prosenttia). Kehys-Kainuuta tarkasteltaessa vuoteen 2030 mennessä sekä päivähoito- ja koulutuspalveluita käyttävän ikäryhmän (0–16-vuotiaat) määrä että aktiiviväestön määrä vähenee kumpikin noin kolmanneksen. Kajaanin seudulla 0-16 -vuotiaiden ikäryhmä säilyy lähes muuttumattomana vuoteen 2010 verrattuna.

2.5. Kainuun työllisyyden kehitys

(Lähde Työttömyys -osiossa: Työllisyys ja työttömyys Kainuussa syyskuu 2009, Kainuun TE-keskus, työvoimaosasto, Juha Puranen, www.mol.fi, tiivistelmä)

Kainuun työttömyys väheni tavanomaisesta kausivaihtelusta johtuen vielä syyskuun ajan ja painui jälleen alle 5 000 työttömän. Nyt oli kymmenes kerta sitten vuoden 1990 lopun, kun työttömyys alitti Kainuussa 5 000 työttömän tason. Kainuussa oli syyskuun lopussa työttömiä lomautetut mukaan lukien 4 957, joka on 212 vähemmän kuin elokuussa, mutta kuitenkin 509 enemmän kuin vuosi sitten. Kainuussa työttömyys oli 11 % vuoden takaista korkeammalla, kun se koko maassa oli peräti 41 % korkeammalla.

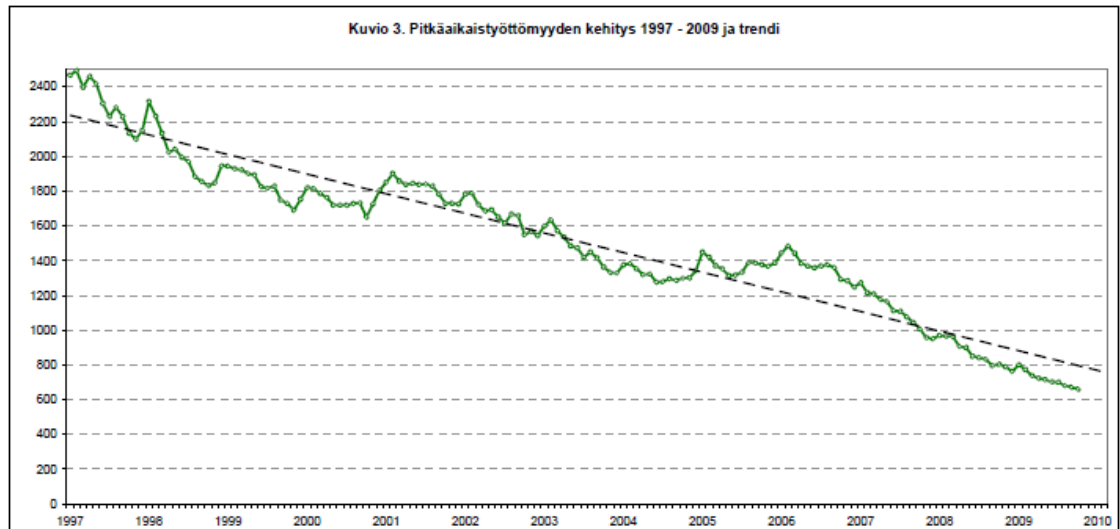
Kausivaihtelun ohella työttömyyden väheneminen johtui nyt osaltaan työttömille järjestettyjen aktiivitoimenpiteiden lisääntymisestä. Työvoimapolitiittisin toimin sijoitettuna oli syyskuun lopussa kaikkiaan 2 659 henkilöä. Työvoimapolitiikan aktiivitoimien määrällinen painotus on siirtynyt työllistämistuki- ja muista toimenpiteistä yhä enemmän työvoiman koulutukseen. Työvoimakoulutuksessa olikin nyt yli 40 % enemmän kuin vuosi sitten ja koulutuksen vaikuttavuus työttömyyteen on Kainuussa parempi kuin maassa keskimäärin. Pitkäaikaisyöttömyys on ainakin vielä toistaiseksi vähentynyt lähes poikkeuksetta kuukausi kuukaudelta.

Vaikka Kainuun työllisyys kohenikin elo- ja syyskuussa, on työttömyys edelleen viime ja edellisvuottakin korkeammalla. Kainuun työmarkkinoiden vilkastuminen kesän jälkeen jää varsin tilapäiseksi, sillä uuden työvoiman kysyntä hiipui jo syyskuussa. Tämä on selkeä signaali orastavalle työttömyyden kasvulle. Onkin odotettavissa, että työttömyys kohoaa jyrkästi viimeistään vuoden lopulla ja kasvaa selvästi vielä ensi vuonna.

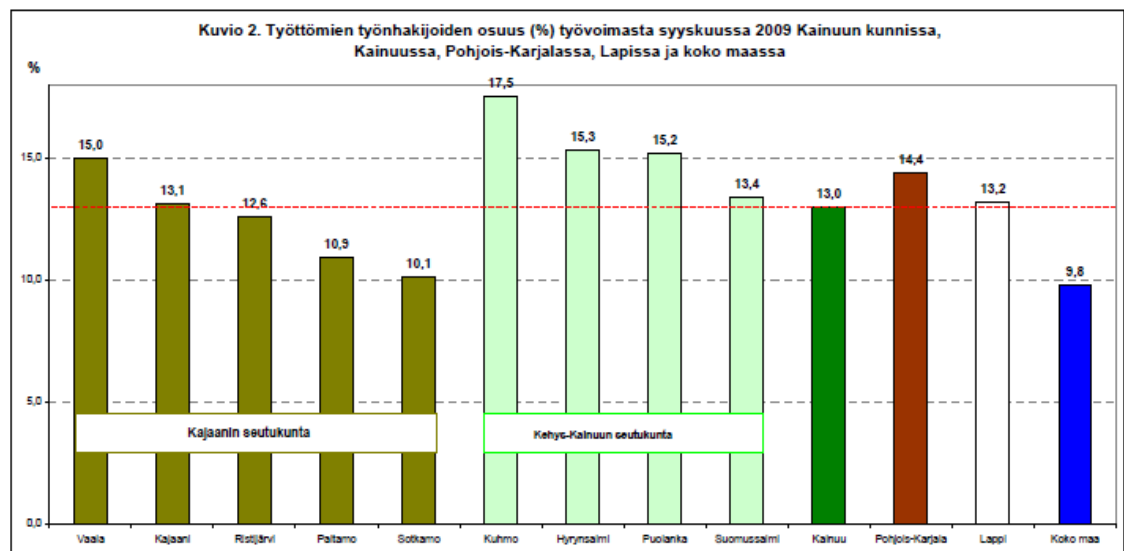
Koko maassa työ- ja elinkeinotoimistoihin, TE-toimistoihin, oli rekisteröitynyt syyskuun lopussa kaikkiaan 265 784 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3 748 vähemmän kuin elokuussa, mutta kuitenkin peräti 77 388 eli 41 % enemmän kuin vuosi sitten. Kainuussa työnvälitystilaston työttömyysaste, eli työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, oli syyskuun lopussa 13,0 %, Lapissa 13,2 % ja Pohjois-Karjalassa 14,4 %. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8 %.

Työttömyys väheni vielä syyskuussa Kajaanissa (-187), Suomussalmella (-48) ja Paltamossa (-11). Vuoden takaiseen tilanteeseen nähden työttömyys väheni ainoastaan Paltamossa (-74) ja Hyrynsalmella (-18).

Työnvälitystilaston työttömyysasteella mitaten paras tilanne on Sotkamossa, jossa työttömyysaste oli 10,1 %, ja Paltamossa, jossa se painui 10,9 %:iin. Sen sijaan selvästi vaikein tilanne on edelleen Kuhmossa, jossa työttömyysaste kipusi jo 17,5 %:iin. Työvoimaa kysyttiin eniten palveluissa sekä terveyden- ja sairaanhoitotyössä.

Kuva 3. Pitkäaikaistyöttömyyden kehitystrendi vuosina 1997 - 2009

Kuva 4. Työttömien työnhakijoiden osuus (%) työvoimasta syyskuussa 2009 Kainuun kunnissa, Pohjois-Karjalassa, Kainuussa, Lapissa ja koko maassa.

2.6 Kainuun toimialojen kehitys

Yleistä

2000-luvun talouskehitys oli Kainuulle suotuisaa aina maailmanlaajuisen laman ilmentymiseen saakka vuoden 2008 lopulla. Ennen sitä aluetalouden kasvu oli tavoitteiden mukaisesti maan keskimääräistä nopeampaa. Kainuun kehitys monella eri mittarilla mitattuna edennyt maakunnan kehittämistavoitteiden suuntaan. Erityisen hyviä kehityssysäyksiä maakunnalle ovat olleet mm. Talvivaaran kaivoksen tuotannon käynnistyminen syksyn 2008 aikana,

palvelualojen suotuisa kehitys ja matkailun suuret investoinnit mm. Vuokatis-
sa. Kainuuseen on syntynyt uusia yrityksiä viimeisten vuosien aikana jopa
kaksi kertaa enemmän, kuin tavoitteeksi oli asetettu.

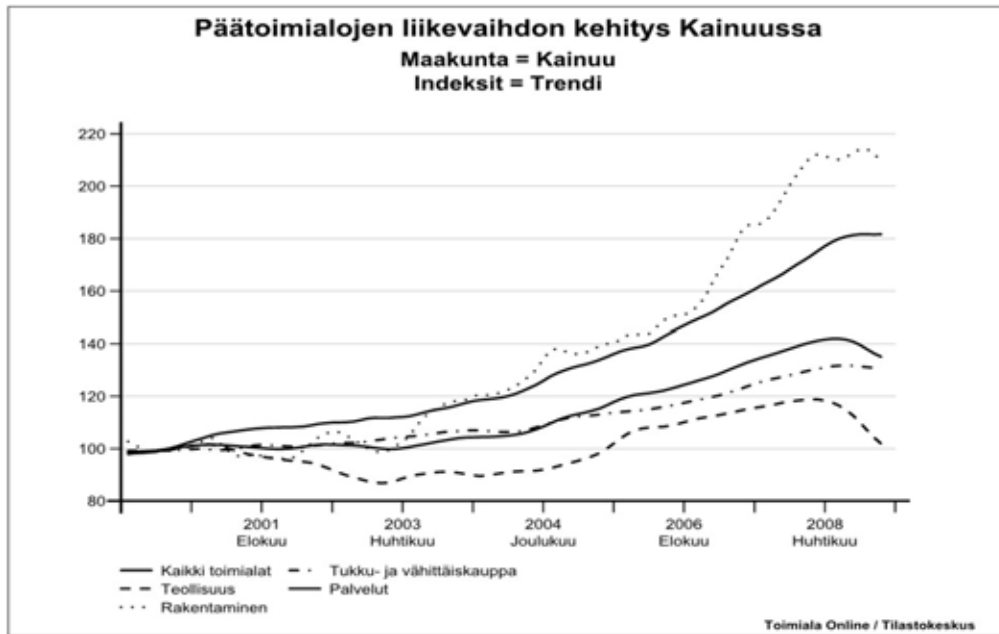
Metsäteollisuuden huonoista uutisista huolimatta muun metsäalan positiivisen
kehityksen odotetaan jatkuvan notkahduksen jälkeen. Erityisesti puupohjaisen
bioenergian käytön lisääntymisessä ja ilmastotavoitteiden haasteisiin vastaa-
misessa on mahdollisuuksia. Talouden tulevien vuosien kehitys on kuitenkin
haasteellinen.

Suhdannetiedot päätoimialoilla

Tuoreimmat tiedot toimialojen liikevaihtotiedoista saadaan sisäasiainministeri-
ön Tilastokeskuksesta tilaamista maakunnittaisista päätoimialojen suhdanne-
tiedoista. Niiden tiedot perustuvat samaan liikevaihtoverojen tilitysaineistoon,
kuin mistä myös Kainuun avainklustereiden suhdannetiedot on laskettu. Suh-
dannetietojen käyttämisen etuna muihin seurantamenetelmiin on tietojen tuo-
reus.

Päätoimialojen liikevaihdot ovat suhdannetietojen perusteella kasvaneet jak-
solla 12/2007 – 12/2008 erityisesti palveluissa(+11,6 %), jotka kasvoivat koko
maahan verrattuna lähes kaksinkertaisella nopeudella. Rakentamisen liike-
vaihto on kääntynyt laskuun ensimmäisen kerran viiteen vuoteen. Kaupan lii-
kevaihto kasvoi koko vuoden aikana 2,3 %, mutta se pieneni vuoden loppu-
puoliskolla hieman, -0,72 % koko 2000-luvun kestäneen kasvujakson jälkeen.
Kaupan kehitys on huomattavan hyvä verrattuna koko maan tilanteeseen. Ko-
ko maassa kaupan liikevaihto pieneni koko vuonna -9,8 % ja vuoden viimei-
sellä puoliskolla huimat -19,24 %! Teollisuuden liikevaihdon lasku v. 2008 oli -
16,5 %, mikä oli odotettavissakin paperituotannon lopettamisen jälkeen. Myös
metalliteollisuudessa liikevaihto supistui reippaasti.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto laski teollisuuden imussa -3,9
%, kun kasvu oli 11,4 % vuonna 2007 ja vuonna 2006 7,8 %. Kuluvasta vuo-
desta on tulossa haasteellinen.

Kuva 4. Kainuun päätoimialojen suhdannekehitys 1/2000 - 12/2008

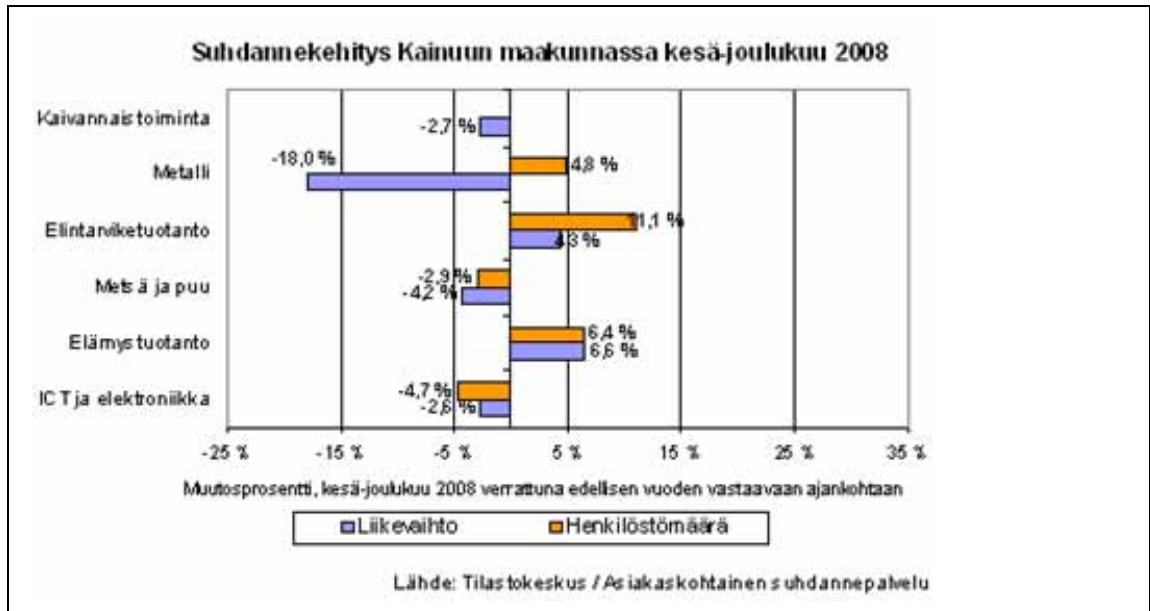
Kainuun liikevaihto		Kaikki toimialat	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
2008	Tammikuu	139,88	118,64	207,96	129,38	171,62
	Helmikuu	140,65	118,88	211,25	130	173,39
	Maaliskuu	141,24	118,79	212,23	130,55	175,29
	Huhtikuu	141,7	118,36	211,47	131,09	177,09
	Toukokuu	142,01	117,66	210,62	131,49	178,66
	Kesäkuu	142,04	116,54	210,17	131,72	179,9
	Heinäkuu	141,7	114,88	210,99	131,83	180,75
	Elokuu	140,92	112,69	212,78	131,72	181,26
	Syyskuu	139,63	109,98	214,12	131,47	181,58
	Lokakuu	138	106,99	214,21	131,17	181,66
	Marraskuu	136,41	104,2	212,26	130,94	181,5
	Joulukuu	135,13	101,88	209,81	131	181,63
6 viimeisen kk kasvu%		-6,91	-14,66	-0,36	-0,72	1,73
12 viimeisen kk kasvu%		-3,9	-16,5	5,5	2,3	11,6
Koko maa (Suomi)		Kaikki toimialat	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
6 viimeisen kk kasvu%		1,4	-10,42	-0,27	-19,24	1,12
12 viimeisen kk kasvu%		8,7	-8,2	8,3	-9,8	6,9

Taulukko 2. Päätoimialojen liikevaihto Kainuussa ja toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto Kainuussa ja koko maassa, suhdannetiedot 12/2007- 12/2008.

Suhdannetiedot kärkialoilla, vuoden 2008 loppupuolisko

Kainuun eri toimialojen liikevaihdon kehitys vuoden 2008 jälkimmäisellä puoliskolla oli verrattain vaisua. Ainoastaan elintarviketuotanto ja elämystuotanto onnistuivat kasvattamaan liikevaihtoa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Elintarviketuotannon liikevaihto kasvoi 4,3 prosenttia ja elämystuotannon liikevaihto 6,6 prosenttia. Suurin lasku liikevaihdossa tapahtui metallialalla, jossa pudotusta kertyi 18 prosenttia. Maltillisempaa pudotusta nähtiin ICT- sekä metsä- ja puualan ja kaivannaistoiminnan kohdalla.

Henkilöstömäärä kasvoi Kainuussa voimakkaimmin elintarviketuotannon ja elämystuotannon aloilla, kasvun ollessa 11,1 ja 6,4 prosenttia. Maltillisempia kasvulukuja nähtiin metallialalla, jossa henkilöstömäärä nousi 4,8 prosenttia vuoden takaisista luvuista. ICT- alalla henkilöstömäärä laski 4,7 prosenttia ja metsä ja puualalla hieman maltillisemmin 2,9 prosenttia.

Kuva 5. Kainuun avainklustereiden suhdannekehitys loppuvuonna 2008 verrattuna loppuvuoteen 2007.

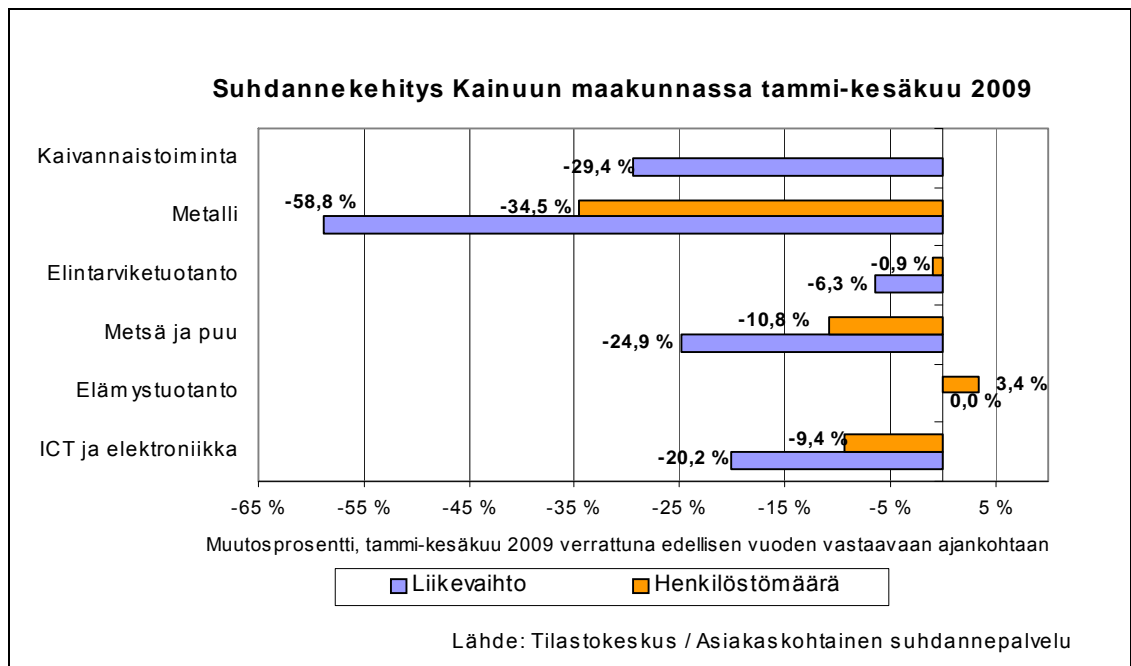
Tarkempia tilastotietoja Kainuun kehityksestä eri teemoissa Internetissä sivulta: www.kainuu.fi > Kainuu > Tilastoja

Suhdannetiedot kärkialoilla, vuoden 2009 alkupuolisko

Vuoden 2008 loppupuolella alkanut liikevaihdon alamäki syveni Kainuun maakunnassa vuoden 2009 tammi-kesäkuussa kaikilla laskennassa olevilla toimialoilla, lukuun ottamatta elämystuotantoa, jossa yllettiin hyvin niukkaankin (0,02 %) kasvuun. Edellisen vuosipuoliskon tavoin liikevaihto putosi kiivaimmin metalliteollisuudessa, jossa vähennystä vuodentakaisesta kertyi peräti 58,8 prosenttia. Myös kaivannaistoiminnassa ja ICT- ja elektroniikka-toimialoilla liikevaihto supistui voimakkaasti edellisestä vuosipuoliskosta. Kaivannaistoiminnan liikevaihto romahti 29,4 prosenttia ja ICT- ja elektroniikkatoimialoilla pudotusta kertyi runsaat 20 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Metsä- ja puuteollisuudessa liikevaihto jatkoi laskuaan nopeutuen runsaat 7 prosenttia edellisestä vuosipuoliskosta. Myös edellisellä vuosipuoliskolla vielä kasvaneen elintarviketuotannon liikevaihto kääntyi 6,3 prosentin laskuun.

Liikevaihdon tavoin henkilöstömäärä väheni nopeimmin metalliteollisuudessa, jossa pudotusta vuodentakaisesta kertyi 34,5 prosenttia. Elämystuotannossa sen sijaan henkilöstömäärä lisääntyi runsaat 3,4 prosenttia edellisvuoden tammi-kesäkuusta. Metsä- ja puuteollisuudessa sekä ICT- ja elektroniikkatoi-

mialoilla vähennystä vuodentakaisesta kertyi 9,4 - 10,8 prosenttia ja elintarviketuotannossa tehtyjen henkilötyövuosien määrä laski vajaan prosentin.

Kuva 6. Kainuun avainklustereiden suhdannekehitys alkuvuonna 2009 verrattuna alkuvuoteen 2008.

3. TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA 2010 - 2013

3.1 Talousarvion perusteita

3.1.1 Rahoituksen muodostuminen

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaan maakunta huolehtii maakunnan suunnittelusta, terveydenhuollosta, sosiaalihuollosta ja koulutuksesta sekä niiden rahoituksesta siltä osin kuin nämä tehtävät kokeilulain mukaan kuuluvat maakunnan toimialaan. Maakunta huolehtii myös maakunnan yleisestä elinkeinopolitiikasta, edistää yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten julkis- ja yksityisoikeudellisten yhteisöjen ja säätiöiden kanssa ja valvoo maakunnan etuja. Lain mukaan peruspalveluiden rahoituksesta on sovitava Kainuun kuntien kesken kuntayhtymän perussopimuksessa.

Perussopimuksen rahoituspykälää muutetaan valtiosuusuudistuksesta johtuen vuoden 2010 alusta lukien. Maksuosuuksien laskentaa varten on pystyttävä erottamaan toisistaan ns. yhden putken valtiosuusmalliin sisältyvät STM:n ja OPM:n valtiosuudet ja kunnan omarahoitusosuus. Yhden putken malliin siirtyvät STM:n valtiosuuden lisäksi perusopetus, esiopetus, taiteenopetus, kirjasto ja kulttuuri. Putken ulkopuolelle jäävät: kansalaisopisto, musiikkiopisto, nuorisotyö, liikunta, museot, teatteri sekä ylläpitäjämalliin kuuluvat oppilaitokset.

Lisäksi rahoituspykälää muutetaan siten, että uusi valtiosuuden harvan asutuksen lisäosa otetaan mukaan laskelmaan ja kunnallisverotulot lasketaan kiinteällä 19.25 prosentilla, jolloin kuntien keskinäiset maksuosuudet eivät muutu mahdollisten veronkorotusten takia.

Perussopimuksen muutetun rahoituspykälän mukaan kuntien maksuosuudet maakuntahallinnolle määritellään prosentiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta. Laskennallinen verorahoitus sisältää verotulot (kunnallisverot, yhteisöverot ja kiinteistöverot), yleisen valtiosuuden, *valtiosuuden harvan asutuksen lisäosan*, sosiaali- ja terveydenhuollon valtiosuuden ja verotuloihin perustuvan valtiosuuksien tasauksen.

STM:n valtiosuus erotetaan yhden putken mallista vähentämällä kunkin kunnan STM:n laskennallisesta valtiosuudesta omarahoitusosuus, joka lasketaan OPM:n ja STM:n laskennallisten kustannusten suhteessa.

Jäsenkunnan maksuosuutta määriteltäessä valtiosuuksiin ei lasketa mukaan kuntien saamia Opetusministeriön myöntämiä ja maksamia opetus- ja kulttuuritoimen valtiosuuksia ja / tai -avustuksia, kunnan yleistä harkinnanvaraista rahoitusavustusta, kuntajaon muutoksen perusteella kunnille maksettavia yhdistymisavustuksia ja investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Kunnallisverotulot lasketaan 19,25 veroprosentin mukaan, eikä se muutu kuntien mahdollisesti muuttaessa omia veroprosenttejaan.

Kiinteistöverotulot lasketaan maakunnan keskimääräisillä verotuloilla painote-
tuilla veroprosenteilla lukuun ottamatta voimalaitosten kiinteistöverotuloa, joka
lasketaan enintään 1,4 veroprosentilla.

Yhteisöverotulot lasketaan todellisten maksuunpantujen verotulojen mukaisi-
na. Verotulot lasketaan viimeisimmän valmistuneen verotuksen perusteella ja
valtionosuudet kunkin talousarviovuoden mukaisina.

Kainuun maakunnan toimintojen rahoituksessa sovellettiin siirtymäsäännöstä
vuosina 2005 – 2008. Vuoden 2009 alusta lähtien sovelletaan täysimääräises-
ti rahoitusmallia, jossa kuntien maksuosuus määräytyy prosenttiosuutena kun-
tiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta siten, kuin yllä on esitetty.

Maksuosuuden ennako kannetaan kunkin varainhoitovuoden kuntien talous-
arvotietojen perusteella ja oikaistaan talousarviovuoden aikana sen jälkeen,
kun lopulliset tiedot edellisvuoden verotuksesta ja kuluvan vuoden valtion-
osuuksista valmistuvat. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana
kuukausittain kahdessa erässä.

Kuntien ja maakunnan toimintaympäristössä ja / tai rahoituksessa tapahtuvien
suurten ja olennaisten lakimuutosten tai muiden seikkojen muutosten johdosta
voidaan kuntien maksuosuuden määrittelyperusteet päättää uudelleen.

3.1.2 Kuntien rahoitusosuuden kehitys

Kuntien maksuosuudet Kainuun maakunta -kuntayhtymälle määritellään pro-
senttiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta. Kainuun
kuntien rahoitusosuus Kainuun maakunnalle ja sen kasvu määräytyvät rahoit-
usosuuden pohjana olevien verorahoituserien kehityksen perusteella. Valti-
onosuuksien kehitys on arvioitu suunnitteluvuosille yleisen taloudellisen kehi-
tyksen ja valtion peruspalveluohjelman 2010 - 2013 tietoihin perustuen. Vero-
tulojen ennustamisessa on käytetty taustatietona Kuntaliiton verotulojen en-
nustamiskehikkoa.

Kainuussa sosiaali- ja terveystoimen valtionosuudet ovat kasvaneet väestön
ikäntymisen vuoksi hieman muuta maata enemmän. Yleinen valtionosuus on
pienentynyt ja tulee edelleen pienentymään myös tulevina vuosina, mikäli vä-
estön vähenemistä ei saada pysähtymään.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus turvaa verotulojen kompen-
saation tasausrajaan saakka, joka on tällä hetkellä 91,86 prosenttia maan
keskimääräisistä verotuloista.

Verojen maksuunpanon kehitys

Kunnallisveron maksuunpannut verotulot ovat vuosina 2005 -2008 Kainuussa hyvästä kehityksestään huolimatta kasvaneet muuta maata hitaammin. Vuonna 2006 Kajaani, Sotkamo ja Suomussalmi nostivat kunnallisveroprosenttiaan siten, että maakunnan keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 18,81 prosentista 19,02 prosenttiin. Tämän vaikutus kunnallisverokertymään on noin yksi prosentti. Vuoden 2008 alustavien maksuunpanotietojen mukaan kunnallisverot kasvoivat 6,3 % ja kaikki verolajit yhteensä kasvoivat vain 3,1 %, koska meneillään oleva lama vaikutti jo vuoden 2008 yhteisöverokertymään, joka pieneni 27,7 %.

Kuluvan vuoden 2009 verojen maksuunpanon ennustetaan romahtavan. Kunnallisverot vähenevät edellisvuoteen verrattuna ensimmäisen kerran sitten 90-luvun alun lamavuosien. Lisäksi kuluvan vuoden verojen maksuunpanoon vaikuttavat kunnallisveroon kohdistuvat veronkevennykset ja yhteisöveroon UPM:n paperitehtaan sulkeminen. Vuoden 2009 maksuunpanot ovat pohjana laskettaessa maakunnan vuoden 2010 rahoitusosuuksia. Vuoden 2010 alusta lukien kunnallisveron korotukset eivät vaikuta kuntien maksuosuuksiin vaan kunnallisverotuotto lasketaan kaikille kunnille kiinteällä 19,25 prosentilla.

Verojen maksuunpanon kehitys

Suunnitteluvuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KUNNALLISVERO	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kainuu	1,4	1,5	4,3	6,0	6,3	-2,0	0,0	2,0	2,0
Koko maa	2,6	4,2	6,2	7,6	6,4	-2,0	0,9	3,9	4,4
KIINTEISTÖVERO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kainuu (maakunnan osuus)	-0,6	7,7	4,0	7,4	5,4	3,0	3,0	3,0	3,0
Koko maa	4,0	8,3	8,8	7,5	4,2	8,3	2,6	1,8	1,8
YHTEISÖVERO	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kainuu	7,6	24,5	22,1	13,8	-27,7	0,0	0,0	5,0	-25,0
Koko maa	-1,0	12,3	14,6	19,1	-23,0	5,7	7,0	10,1	-25,7

Kuntien verotulojen maksuunpano valmistuu kunnallisveron ja yhteisöveron osalta aina verotusvuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä. Kiinteistöverotulojen maksuunpano tapahtuu kunkin talousarviovuoden elokuun loppuun mennessä.

Valtionosuuksien kehitys

Valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2010 alusta. Uudistukseen liittyvät valtionosuudet siirtyvät pääosin valtiovarainministeriön hallinnoimiksi. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ns. yhden putken valtionosuus, muodostuu seuraavista perusteista ja kustannuksista:

- yleisen osan määräytymisperusteet (nykyinen yleinen valtionosuus)
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet ja

- erityisen harvan asutuksen, saaristokuntien ja saamelaiden osuuden mukaan lisätyn valtionosuuden määräytymisperusteet.

Lisäksi järjestelmään kuuluu nykyiseen tapaan verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, jolla valtionosuutta lisätään tai vähennetään. Uudistuksen voimaantuloon liittyvällä järjestelmämuutoksen tasauksella korjataan kunnittain uudistuksesta aiheutuvat muutokset. Laskettu menetys lisätään valtionosuuteen ja laskettu lisäys vähennetään siitä toistaiseksi vuosittain.

Maakunnan rahoitusosuuden pohjana olevat valtionosuudet kasvavat vuonna 2010 alustavien tietojen mukaan yhteensä 9,3 milj. euroa eli 6,1 % vuodesta 2009. Suurin kasvuun vaikuttava erä on peruspalveluiden harvan asutuksen lisäosa, jota tulevat saamaan Puolanka, Ristijärvi ja Suomussalmi. Lisäosa on yhteensä 3,3 milj. euroa. Muilta osin valtionosuudet ovat vielä epävarmoja, koska valtionosuuksiin liittyvät järjestelmämuutoksen tasaukset ovat epäselvät.

Talousarvion laadinnassa on käytetty oheisen taulukon mukaisia oletuksia valtionosuuksien kehityksestä:

YLEINEN VO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kainuu	-1,7	47,3	-7,6	-0,2	0,3	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Koko maa	3,1	19,1	-4,8	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
STM	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kainuu	9,2	7,9	7,8	17,1	9,6	5,0	5,0	5,0	5,0
Koko maa	10,2	6,6	6,9	17,0	10,5	5,0	5,0	5,0	5,0
TASAUS	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kainuu	-7,5	9,8	4,0	5,4	8,4	3,0	3,0	3,0	3,0
Koko maa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Verorahoituserien kehitys 2006 - 2010

	2006		2007		2008		2009		2010		Muutos				
1 000 €	Muutos €	%	Muutos €	%	Muutos €	%	Muutos €	%	Muutos €	%	€	%			
Yleinen	8 666	2 783	47,31	8 011	-655	-7,56	7 980	-31	-0,39	8 811	831	10,41	10 643	1 832	20,79
Harva-asutus													3 312	438	1,42
Kompensaatiokorjaus													664		
STM	81 073	5 952	7,92	87 421	6 348	7,83	102 565	15 144	17,32	111 498	8 933	8,71	114 502	3 004	2,69
Tasaus	25 807	2 302	9,79	26 850	1 043	4,04	28 306	1 456	5,42	30 784	2 478	8,75	31 222	438	1,42
Valtionosuudet	115 546	11 037	10,56	122 282	6 736	5,83	138 851	16 569	13,55	151 093	12 242	8,82	160 343	9 250	6,12
Tulovero	162 204	2 449	1,53	169 539	7 335	4,52	179 680	10 141	5,98	190 984	11 304	6,29	187 747	-3 237	-1,69
Kiinteistövero	11 100	841	8,20	11 548	448	4,04	12 406	858	7,43	13 071	665	5,36	13 463	392	3,00
Yhteisövero	13 771	2 707	24,47	16 813	3 042	22,09	19 138	2 325	13,83	13 843	-5 295	-27,67	13 843	0	0,00
Verot	187 075	5 997	3,31	197 900	10 825	5,79	211 224	13 324	6,73	217 898	6 674	3,16	215 053	-2 845	-1,31
Rahoituspohjan kasv	302 621	17 034	5,96	320 182	17 561	5,80	350 075	29 893	9,34	368 991	18 916	5,40	375 396	6 405	1,74
Kunnan rahoitusosuus	177 981	6 914	4,04	187 306	9 325	5,24	210 395	23 089	12,33	221 764	11 369	5,40	227 865	6 102	2,75
Rahoitus-%	58,8			58,5			60,1			60,1			60,7		

Maakunnan ja kuntien välillä käydään vuosittain neuvottelut kuntien palvelutarpeista, maakunnan tarjoamien palveluiden rakenteesta ja maksuosuudesta. Neuvottelut pidettiin 3.6.2009 ja neuvotteluissa sovittiin ohjelma vanhojen alijäämien kattamiseksi vuosina 2009 – 2012. Valtionosuus uudistuksesta johtuen kuntien rahoitusprosenttia ei sovittu vaan asiaan palataan sen jälkeen kun

valtionosuusuudistuksen koko sisältö on tiedossa. Talousarvio on laadittu siten, että kuntien maksuosuus on määritelty euroina (228 milj. euroa) ja sitä vastaava prosentti määritellään valtionosuusuudistuksen valmistuttua. Kuntien kanssa sovittiin perussopimuksen rahoituspykälän muuttamisesta 23.10.2009.

Alustava arvio kuntien maksuosuuksiksi vuosille 2010 – 2013:

Kunta	1000€	2008	€as	m%	2009	€as	2010	€as	2011	€as	2012	€as	2013	€as				
Hyytiälä	9071	3153	11,4	9466	3200	44	9622	3344	16	9904	3442	29	10225	3554	32	10458	3635	23
Kajaani	92357	2422	12,9	98043	2571	62	99020	2597	10	101617	2665	26	104599	2743	29	106775	2800	21
Kuhmo	27863	2844	11,9	28928	2952	38	29884	3000	33	30690	3132	27	31634	3229	31	32242	3291	1,9
Paltamo	11451	2884	11,2	11326	2883	-1,1	11600	2901	24	11981	2984	29	12314	3000	32	12633	3100	2,6
Rudanko	11224	3526	11,7	10933	3435	-2,6	11828	3716	82	12168	3823	29	12552	3944	32	12785	4017	1,9
Ristijärvi	5404	3491	12,3	5227	3377	-3,3	5538	3577	59	5697	3680	29	5865	3802	33	6020	3889	2,3
Siltäno	25846	2411	12,0	28107	2622	8,7	28826	2689	26	29552	2757	25	30470	2843	31	31032	2885	1,8
Suomussalmi	27179	2881	12,0	29734	3151	9,4	31682	3388	66	32541	3449	27	33520	3553	30	34156	3620	1,9
YHTEENSÄ	210395	2640	12,3	221763	2783	54	228000	2861	28	234100	2988	27	241200	3027	30	246100	3088	20

3.1.3 Talousarvion laskentaperusteet

Kainuun maakunta -kuntayhtymän talousarvion 2010 laadinnan lähtökohtatietoina on käytetty vuosien 2005 -2008 tilinpäätöstietoja ja vuoden 2009 arvioitua toteutumaa. Taustatietojen laskenta perustuu Kuntaliiton ennusteisiin ja valtion peruspalveluohjelmaan 2009 - 2013.

Talousarviossa on varauduttu kustannusvaikutukseltaan yhteensä 2,4 %:n palkankorotuksiin (laskennassa käytetty 31.5.2008 palkkasummaa). Lisäksi talousarviossa on varattu 0,2 milj. euroa tehtäväkohtaisiin palkkoihin (n. 0,2 % palkkasummasta) palkkojen yhdenmukaistamista varten.

Sosiaalivakuutusmaksut ovat seuraavat: kansaneläkemaksu 0 %, sairausvakuutusmaksu 2,27 %, työttömyysvakuutusmaksu 2,95 %, tapaturmavakuutusmaksu ja ryhmähenkivakuutusmaksu ovat yhteensä 0,3 %. Kunnallinen eläkevakuutusmaksun (KuEL) työntäjän palkkaperusteinen maksuosuus on 15,8 %. Varhaiseläkemaksu (varhe-maksu) kirjataan Kuntieneläkevakuutuksen yksikkökohtaisen tiedon perusteella kullekin yksikölle suoraan europerusteisena. Kunnat laskuttavat maakunnalta varhe-maksun, joka on syntynyt ennen vuotta 2005. Arvio vuoden 2010 varhe-maksuksi on 1,7 milj. euroa. Eläkemenoperusteinen eläkemaksu kirjataan taloustilaston tehtäväjoon mukaisesti henkilöstökulujen suhteessa tulosityksiköille kuluksi. Arvio vuoden 2010 eläkemenoperusteiseksi maksuksi on 4,6 milj. euroa. Kunnat vastaavat eläkemenoperusteisesta maksusta, joka on syntynyt ennen vuotta 2005. Työntekijän maksama eläkemaksu on alle 53-vuotiailta 4,1 % ja yli 53-vuotiailta 5,2 %.

Muilta osin talousarviossa toimintaa on mahdollisuuksien mukaan sopeutettu käytettävissä oleviin määrärahoihin.

3.1.4 Talouden tasapainottaminen

Kuntalain mukaan kunnat veloitetaan laatimaan tasapainottava taloussuunnitelma alijäämäisessä kunnassa ja toimenpideohjelma jo kertyneen alijäämän kattamiseksi. Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä ei sovelleta yleensä kuntayhtymässä, paitsi Kainuun hallintokokeilusta annetun lain muutoksen mukaan Kainuun maakuntaan sovelletaan kuntalaissa säädettyä veloitetta päättää toimenpiteistä, joilla taseen osoittama ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitua alijäämää katetaan.

Kainuun maakunta -kuntayhtymällä on vuoden 2008 tilinpäätöksen mukaan kattamatonta alijäämää ilman liikelaitoksia yhteensä 11 143 431,93 euroa.

Tasapainottaminen on jaettu kahteen eri osioon:

1. Toimenpiteet suunnitteluvuosille alijäämäkierteen katkaisemiseksi
2. Toimenpideohjelma taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi

Toimenpiteet alijäämäkierteen katkaisemiseksi

Alijäämäkierte on saatu katkaistua vuosina 2008 - 2009. Vuosi 2010 on ongelmallinen, koska verotulot jopa hieman vähentyvät yleismaailmallisen laman vuoksi. Sosiaali- ja terveystoimenot eivät korreloi tulojen vähentymistä vaan matalasuhdanteen aikaan menoilla on taipumus entisestäänkin kasvaa.

Toimenpiteet alijäämäkierteen katkaisemiseksi

Perussopimuksen mukaan tilikausien yli- ja alijäämät otetaan huomioon kuntien seuraavien vuosien maksuosuuksien määrittelyssä erillisen suunnitelman mukaan.

Kuntalain mukaan, jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukaute-na, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Toimenpideohjelmaan otetaan ne tuloja lisäävät ja menoja vähentävät toimenpiteet, jotka eivät sisälly varsinaiseen taloussuunnitelmaan. Toimenpiteet on esitettävä yksilöitynä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Maakunnan ja kuntien välisessä neuvottelussa 3.6.2009 on sovittu vanhojen alijäämien kattamisohjelmasta. Alijäämän kattaminen tapahtuu siten, että jäsenkunnat maksavat kuntayhtymälle alijäämän 11 143 431,93 euroa vuosina 2009 - 2012 vuosien 2005 - 2007 rahoitusosuuksien keskiarvon suhteessa siten, että vuonna 2009 osuus on 15 %, vuonna 2010 osuus on 20 %, 2011 osuus on 30 % ja vuonna 2012 osuus on 35 % katettavasta alijäämästä. Lasutus tapahtuu kunkin vuoden syyskuun loppuun mennessä. Kattamaton alijäämä 30.9.2009 oli 9 471 917,14 euroa.

Alijäämän kattaminen rahoitusosuuksien 2005-2007 keskiarvon suhteessa								
	Maakunta	KAO	Työterveys	YHTEENSÄ				
Alijäämä 31.12.2007	17 413 895,01	-1 059 294,65	-142 721,21	16 211 879,15				
Ylijäämä 2008	-6 270 463,08	-2 439 559,78	-511 032,90	-9 221 055,76				
Kertynyt alijäämä 31.12.2008	11 143 431,93 €	-3 498 854,43	-653 754,11	6 990 823,39				
Vaala ei mukana								
Kunta	Alijäämäosuus rah.osuuden suhteessa	€/as	Laskutus 2009 15 % (30.9.2009)	Laskutus 2010 20 %	Laskutus 2011 30 %	Laskutus 2012 35 %	Yhteensä 2009 - 2012	Alijäämä 30.9.2009
Hyrnsalmi	484 916,68	169	72 737,50	96 983,34	145 475,00	169 720,84	484 916,68	412 179,18
Kajaani + V.joki	4 858 943,94	127	728 841,59	971 788,79	1 457 683,18	1 700 630,38	4 858 943,94	4 130 102,35
Kuhmo	1 487 437,20	152	223 115,58	297 487,44	446 231,16	520 603,02	1 487 437,20	1 264 321,62
Paltamo	615 301,13	154	92 295,17	123 060,23	184 590,34	215 355,39	615 301,13	523 005,96
Puolanka	602 221,71	189	90 333,26	120 444,34	180 666,51	210 777,60	602 221,71	511 888,46
Ristijärvi	290 037,80	187	43 505,67	58 007,56	87 011,34	101 513,23	290 037,80	246 532,13
Sotkamo	1 364 450,36	127	204 667,55	272 890,07	409 335,11	477 557,62	1 364 450,36	1 159 782,80
Suomussalmi	1 440 123,12	153	216 018,47	288 024,62	432 036,94	504 043,09	1 440 123,12	1 224 104,65
Vaala	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	11 143 431,93	140	1 671 514,79	2 228 686,39	3 343 029,58	3 900 201,18	11 143 431,93	9 471 917,14

3.2 Maakunnan henkilöstö

Vuoden 2009 elokuun lopussa Kainuun maakunta- kuntayhtymän palvelusuhteiden määrä oli 3999, joka oli 63 palvelussuhdetta enemmän kuin vuotta aiemmin. Vakinaisten palvelussuhteiden määrä oli 78,2 % ja määräaikaisen 21,8 % kaikista palvelussuhteista.

Henkilöstön palvelussuhteiden kokonaismäärä on lisääntynyt 2005 vuoden lopusta 31.8.2009 mennessä yhteensä 133 palvelussuhteella. Vakinaisten työsuhhteiden kokonaismäärä 31.12.2005 - 31.8.2009 lisääntyi 308:lla ja määräaikaisten työntekijöiden määrä väheni 175:lla.

Palkankorotuksiin on varattu 3,4 milj. euroa (2,4 %) ja 0,2 milj. euroa palkkauksen yhdenmukaistamista varten. Palkankorotusvarasta 1,6 % on vuodelta 2009 siirtyvää kustannusvaikutusta. Tehyn sopimuksen kustannusvaikutukset koko organisaation tasolla ovat noin 0,5 % vuodessa (korotus 2 %). Palkankorotuksiin muille sopimusaloille jää näin vain 0,3 prosenttia koko vuodelle laskettuna. Uusia virkoja talousarviossa on lain muutoksista ja palvelutarpeen lisääksestä johtuen esitetty n. 2,0 milj. euron edestä. Uusia virkoja voidaan täyttää vain, jos palkkamäärärahat palkankorotusten ja ostopalveluiden kompensatiovaikutusten jälkeen antavat siihen mahdollisuuden.

Henkilöstö tulosalueittain, palvelussuhteiden määrä, raportti 294:

Henkilöstö tulosalueittain (Palvelussuhteiden määrä, raportti 294)																	
Tulosalue	31.12.2005			31.12.2006			31.12.2007			31.12.2008			31.8.2009				
	Vak.	Maik.	Yht.	Vak.	Maik.	Yht.	Vak.	Maik.	Yht.	Vak.	Maik.	Yht.	Vak.	Maik.	Yht.		
Maakuntahallitus	3	0	3	4	0	4	4	0	4	3	1	4	3	1	4		
Suunn. ja kehittäminen	9	3	12	8	6	14	6	6	12	5	5	10	17	4	21		
Yhteiset palvelut	222	49	271	226	32	258	212	24	236	219	22	241	207	17	224		
Alueiden käyttö ja hanke	6	3	9	6	3	9	9	2	11	10	1	11	0	0	0		
Hall.al.toimiyht.	240	55	295	244	41	285	231	32	263	237	29	266	227	22	249		
Koulutustoiminta (lukio)	117	53	170	119	59	178	121	49	170	119	48	167	108	46	154		
Koulutustoimiala yht.	117	53	170	119	59	178	121	49	170	119	48	167	108	46	154		
Soten yhteiset palvelut	38	11	49	39	10	49	105	41	146	105	37	142	112	38	150		
Ympäristöterveydenhuolto	33	12	45	32	17	49	35	15	50	36	4	40	39	9	48		
Sairaanhoitolliset palvelut	206	56	262	210	58	268	207	46	253	221	45	266	246	28	274		
Terv. ja sair.hoitopalvelut	777	278	1055	784	266	1050	766	205	971	797	230	1027	803	179	982		
Perhepalvelut	470	144	614	469	158	627	480	128	608	506	128	634	516	134	650		
Vanhuspalvelut	634	255	889	620	311	931	669	209	878	699	244	943	702	210	912		
Tutkimus ja kehittäminen	6	15	21	4	25	29	9	25	34	7	20	27	9	33	42		
Sote yhteensä	2164	771	2935	2158	845	3003	2271	669	2940	2371	708	3079	2427	631	3058		
Maakilman liikel.yht.			3400			3466			3373			3512			3461		
Kainuun ammattiopisto	263	167	430	263	135	398	258	153	411	298	148	446	324	163	487		
Kainuun työterveys	34	2	36	35	8	43	40	8	48	41	10	51	40	11	51		
Liikelaitokset yht.	297	169	466	298	143	441	298	161	459	339	158	497	364	174	538		
Kaikki yhteensä	2818	1048	3866	2819	1088	3907	2921	911	3832	3066	943	4009	3126	873	3999		

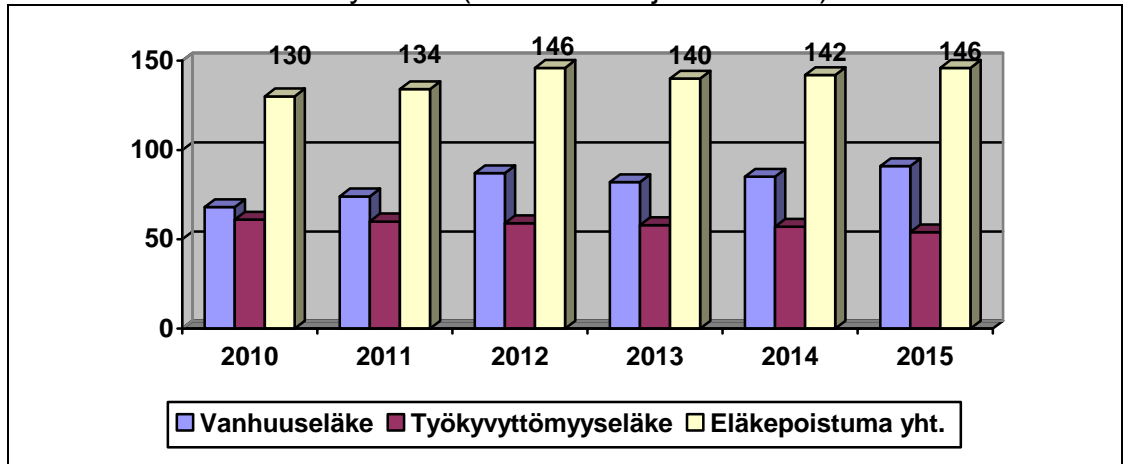
HENKILÖTYÖVUODET (HTV2) TAMMI-ELOKUU 2006 - 2009 (kumulatiivinen)

Tulosalue	Tammie- elokuu 2006 HTV 2	Tammie- elokuu 2007 HTV 2	Tammie- elokuu 2008 HTV 2	Tammie- elokuu 2009 HTV 2	HTV/MÄÄ RÄ ERO 09 - 08	Muutos % HTV 2
Maakuntahallitus	3,88	4,66	3,99	4,01	0,0	0,5
Suunnittelu ja kehittäminen	12,70	13,40	10,34	11,64	1,3	12,6
Yhteiset palvelut	244,04	233,67	229,02	215,14	-13,9	-6,1
Alueiden käyttö ja hanke	10,16	10,60	10,96	8,99	-2,0	-18,0
MAAKUNTAHALL.AL.TOIMINTA	270,78	262,33	254,31	239,78	-14,5	-5,7
KOULUTUSTOIMIALA	166,44	173,36	165,51	155,30	-10,2	-6,2
Soten yhteiset palvelut	51,60	107,34	126,77	122,92	-3,8	-3,0
Ympäristöterveydenhuolto	37,04	40,59	37,95	41,47	3,5	9,3
Sairaanhoitolliset palvelut (**)	271,95	228,69	227,09	272,22	45,1	19,9
Terveyden- ja sh-palvelut	934,17	913,11	890,35	901,42	11,1	1,2
Perhepalvelut	551,49	563,63	558,99	581,71	22,7	4,1
Vanhuspalvelut	823,29	824,75	823,87	860,53	36,7	4,4
Tutkimus- ja kehittämistoiminta	14,65	25,66	28,1	35,29	7,2	25,6
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	2684,19	2703,77	2693,12	2815,56	122,4	4,5
MAAKUNTA YHTEENSÄ	3121,41	3139,46	3112,94	3210,64	97,7	3,1
Kainuun Ammattiopisto *)	379,63	404,47	457,59	463,43	5,8	1,3
Kainuun Työterveys	0,00	40,49	45,11	45,60	0,5	1,1
Liikelaitokset	379,63	444,96	502,70	509,03	6,3	1,3

*) UPM:n koulutuspaketti 2009

**) Ensihoito 2009 48 htv

Tulevien vuosien eläköityminen (KEVA:n tietojen mukaan)

Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä on noussut vuodesta 2005. Tammi-elokuussa vuonna 2009 eläkkeelle siirtyi 57 henkilöä, joiden keski-ikä oli 60,7 vuotta.

3.3 Edunvalvonta toimintavuonna 2010

Kainuun edunvalvonnan teemat

Toimintavuoden 2010 edunvalvonnan teemat ovat:

1. Kuntatalouden vahvistaminen
 - verotusratkaisut
 - VOS-uudistus
 - maakunnan ja kuntien yhteistyö
2. Korkea-asteen koulutus
 - koulutuksen säilyminen Kainuussa
 - rahoituspohjan varmistaminen
3. Elinkeino- ja työllisyyspolitiikka
 - olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen ja uudistaminen
 - yritysten toimintaedellytysten edistäminen
 - työvoiman osaamisen ja työllisyyden turvaaminen
 - kaivosasiat, uusiutuva energia, huolenpito Kainuun peruselinkeinoista
 - turvallisuus ja tähän liittyvä energiahuolto
4. Saavutettavuus
 - tietoliikenne, sähköisten palvelujen hyötykäyttö
 - tie-, rautatie- ja lentoliikenneyhteydet
5. Kainuun asema Euroopan Unionin tulevassa aluepolitiikassa
 - EU:n alueellinen yhteenkuuluvuus ja aluepolitiikan sisällöt,
 - Itämeri-strategian toteutus ja
 - EU:n budjetin välitarkastus
 - varautuminen rakennerahastokauden päättymiseen
6. Kainuun malli 2013
 - valmistautuminen Kainuun hallintokokeilun päättymiseen
 - pysyvän mallin valmistelu, rahoitus ja lainsäädäntö

Kainuun edunvalvonnan toteutus

Edunvalvonnan toteutusta ja seurantaan varten määritetään nykytila, uhkat, tavoite ja tehtävä, edunvalvonnan seuranta- ja valmisteluvastuu sekä pääyhteistyökumppanit.

1. Kuntatalouden vahvistaminen

Kuntatalouden vahvistamisen keinot ovat tulojen lisääminen ja/tai menojen hallinta. Kainuun kuntatalouden vahvistamiseen on käytettävä kumpaakin keinoa.

Uhkana on kuntatalouden romahtaminen ja tästä seurauksena kehittämis- ja uudistamistyön tyrehtyminen sekä maakunnan ja Kainuun kuntien keskinäinen kehittämisenergiaa kuluttava turha vuoropuhelu.

Tulojen lisääminen

Keinoina ovat onnistuneet elinkeino- ja työllisyyspolitiikka sekä Kainuun kannalta oikeudenmukainen valtionosuus-, verotus- ja EU:n rahoitusjärjestelmä. Elinkeinoelämän vahvistamisen ja työllisyyden parantamisen ohjenuorana on maakuntavaltuuston hyväksymä Kainuun maakuntaohjelma 2009 – 2014 ja sen toteuttamissuunnitelma 2010 - 2011. Edunvalvonnan painopisteinä ovat valtionosuus-, verotus- ja EU:n rahoitusjärjestelmään liittyvien uudistusten seuraaminen.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- valtionosuusuudistus ja verotusjärjestelmä: taloushallinto,
- Kainuun kehittämisraha ja EU:n rahoitusjärjestelmä: suunnittelu ja kehittäminen, hanketoimi.

Pääyhteistyökumppanit:

- Kainuun kunnat ja Pohjois-Suomen EU -toimisto

Menojen hallinta

Päämenetelmät ovat oman toiminnan tehostaminen ja tarkoituksenmukainen yhteistyö. Toiminnan tehostamisesta vastaavat toimialat. Tehtävänä on toiminta- ja työprosessien analysointi, selkeyttäminen ja tehostaminen. Lainsäädäntöhankkeena on menossa mittava sosiaali- ja terveydenhuoltolain uudistus, jolla on vaikutuksia sosiaali- ja terveysalan palvelurakenteeseen ja menoihin. Toimenpiteiden ohjauksessa keskeinen rooli on toimivalla ennakoitijärjestelmällä. Merkittävin yhteistyökohde Kainuussa on kuntien ja maakunnan keskinäinen yhteistyö, erityisesti Kainuun mallin 2013 valmisteluun liittyvä edunvalvonta.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- taloushallinto ja toimialat
- sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädännön kokonaisuudistus: sosiaali- ja terveystoimiala

- ennakointijärjestelmä: seuranta- ja ennakointiryhmä

Päähäyhteistyökumppanit:

- Kainuun kunnat ja Kainuun mallin 2013 valmisteluorganisaatio

2. Korkea-asteen koulutus

Kainuussa koulutusjärjestelmää kehitetään kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle. Korkea-asteen koulutuksen merkitys maakunnan innovaatioympäristön sekä elinkeino- ja työelämän kehittäjänä on keskeinen. Maakuntaohjelmassa korkea-asteen tehtävänä on maakunnan avainklustereiden tukeminen. Suomen koulutuspolitiikan voimakkain myllerrys on käynnissä korkea-asteella ja se kohdistuu korkea-asteen rakenteisiin ja rahoitukseen.

Kainuussa suurimpana uhkana ovat pysyvän yliopistokoulutuksen vetäytymisen Kainuusta ja Kajaanin ammattikorkeakoulun liittäminen osaksi laajempaa kokonaisuutta.

Edunvalvonnan päätavoitteena on pysyvän korkea-asteen koulutuksen säilyttäminen Kainuussa vähintään nykyisen laajuksena. Edunvalvontatehtävänä on edesauttaa Kajaanin yliopistokeskuksen pysyvän rahoituksen hankintaa. EU-rahoituksen ja Kainuun kehittämisrahan avulla tuetaan Kajaanin ammattikorkeakoulun ja Kajaanin yliopistokeskuksen yhteistyötä (korkeakoulukonsortion toteutumista) ja maakuntaohjelman mukaisten aluekehitystehtävien toteutusta ensisijaisesti osaamiskeskittymien: CEMIS (mittaus- ja tietojärjestelmien osaamiskeskus, Kajaanin korkeakoulukonsortio), Measurepolis, Snowpolis, Seniorpolis ja Woodpolis kautta.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- suunnittelu ja kehittäminen tulosalue ja koulutustoimiala

Päähäyhteistyökumppanit:

- korkea-asteen oppilaitokset ja peruskunnat

3. Elinkeino- ja työllisyyspolitiikka

Maakunnan elinkeinopolitiikan lähtökohtana on Kainuun maakuntaohjelma 2009 – 2014 ja toteuttamissuunnitelma 2010 - 2011. Tavoitteena on maan keskimääräistä nopeampi taloudellinen kasvu. Tavoitteeseen päästään parantamalla kasvavien yritysten kilpailukykyä maakunnan ulkopuolisilla markkinoilla. Maakuntaohjelman eräänä tavoitteena on Kainuun energiaomavaraisuus sähkön ja lämpöenergian osalta vuonna 2014.

Kainuun työllisyyspolitiikan lähtökohdat ovat: olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen ja uudistaminen kilpailukykyisiksi, uusien työpaikkojen luominen, osaavan työvoiman saatavuus ja valmentaminen uudistuviin tarpeisiin.

Kainuun uhkana on lainsäädännön muuttuminen elinkeinotoiminnan kasvun kannalta ongelmalliseksi (esimerkiksi kaivoslainsäädäntö) ja toimintaympäristön toimivuuden sekä toimintavarmuuden heikkeneminen verrattuna kilpaileviin alueisiin. Uhkana ovat lisäksi työvoiman kysynnän ja tarjonnan epätasapaino (kohtaanto-ongelma) sekä suuriin yrityksiin ja laitoksiin kohdistuvat äkillisen rakennemuutoksen saneeraustoimet.

Edunvalvonnan tehtävänä on vaikuttaa yritysten toimintaympäristöä koskevan lainsäädännön ja päätösten valmisteluun. Tavoitteena on kehittyvien yritysten tarpeita vastaavan toimivan ja toimintavarman ympäristön takaaminen. Seurannan kohteet ovat koulutuspolitiikka ja infrastruktuuriin liittyvät hankkeet. Huomiota kiinnitetään myös kansalaisten ja yritysten turvallisuuteen, energiahuollon toimintavarmuuteen sekä tietoliikenteen saatavuuteen ja tasovaatimuksiin. Luonnonvarojen käyttöön liittyen valvotaan Kainuun peruselinkeinojen toimintaedellytyksiä sekä erityisesti kaivosasioita ja uusiutuvan energian käyttöön liittyviä asioita.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- lainsäädäntö ja toimintaympäristö, suunnittelu ja kehittäminen tulosalue
- osaaminen ja työllisyys, suunnittelu ja kehittäminen tulosalue ja koulutustoimiala
- peruselinkeinot, kaivosasiat ja energia, suunnittelu ja kehittäminen tulosalue, alueidenkäyttö

Päyhteistyökumppanit:

- Kainuun kunnat ja Kainuun Etu Oy
- Laajakaista kaikille 2010 -hanke (ja 2015)
- Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liitot ja
- Pohjois-Suomen EU -toimisto

4. Saavutettavuus

Edunvalvonnan pääkohteet ovat tie-, rautatie- ja lentoliikenneyhteydet, joukko liikenteen palvelutason ylläpito ja parantaminen sekä tietoliikenneyhteydet.

Uhkina Kainuussa ovat tieverkon rapistuminen, juna- ja lentoliikenteen tarjonnan väheneminen ja tietoliikenteen palvelutason jälkeen jääminen kilpaileviin alueisiin verrattuna.

Vuoden 2010 edunvalvonnan päätehtävänä on yöjunavuorojen palautukseen kohdistuvat toimet ja lentoliikenteen palvelutason varmistaminen sekä laajakaistahankkeen toteutus.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- suunnittelu ja kehittäminen, alueiden käyttö

Päyhteistyökumppanit:

- Kainuun kunnat ja Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liitot ja ELYt

- Väylävirasto ja
- liikenteenharjoittajat

5. Kainuun asema Euroopan Unionin tulevassa aluepolitiikassa

EU:n nykyisen aluepolitiikan kausi päättyy vuonna 2013. Vuoden 2014 alusta käynnistyvän uuden kauden valmistelu on menossa, ja eräät keskeiset ratkaisut on ajoitettu jo vuodelle 2010. EU:n aluepolitiikan tärkeimpiä asiakokonaisuuksia ovat mm. EU:n alueellinen yhteenkuuluvuus ja aluepolitiikan sisällöt, Itämeri–strategian toteutus ja EU:n budjetin välitarkastus.

Uhkana on Kainuun (pohjoisten harvaanasuttujen alueiden) rahoituksen pois-taminen/ olennainen supistaminen, rahoitusvälineiden epätarkoituksenmukai-suus (kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen jatkuminen ja maakuntakohtainen to-teutustapa), siirtyminen suuralueittaiseen toteutustapaan (Itämeri strategia) ja raja-alueyhteistyön rahoitus ja toteutustapa.

Tavoitteena on turvata Kainuun (pohjoisten harvaan asuttujen alueiden) ase-ma EU:n tulevaa rakennepolitiikkaa koskevissa ratkaisuissa. Rakennerahas-tokauden päättymiseen varaudutaan vaihtoehtoisten rahoitusmallien kartoit-tamisella ja edistämällä.

Vuonna 2010 edunvalvonnassa painotetaan Kainuun erityispiirteitä mm.:

- harvaa asutusta ja syrjäisyyttä
- pohjoista ulottuvuutta
- EU:n raja-alueyhteistyötä (Venäjän tuomat mahdollisuudet)
- väestön muutoksen haasteita (erityisesti ikääntyminen)
- maakunnan potentiaalisia resursseja ja erityisosaamista sekä lisäarvoa EU:n tavoitteiden kannalta.

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

- suunnittelu ja kehittäminen -tulosalue

Päyhteistyökumppanit:

- Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liitot ja EU-toimistot Brysselissä
- NSPA (Northern Sparsely Populated Areas) -alueet
- TEM, Kuntaliitto
- DG Regio

6. Kainuun malli 2013

Kahdeksanvuotinen Kainuun hallintokokeilu päättyy vuoden 2012 lopussa. Hallitusohjelman mukaan valtioneuvosto valmistelee Kainuun hallintokokeilun jatkotoimet seurannan ja arviointitutkimuksen perusteella sekä antaa tarvitta-vat hallituksen esitykset eduskunnalle vuoden 2010 aikana. Aikataulullisesti edellä mainittu tarkoittaa pääratkaisusta päättämistä viimeistään huhtikuussa 2010. Kainuun hallintokokeilun käynnistymisen jälkeen on aloitettu kaksi mer-kittävää hanketta, kuntien palvelurakennemuutos (PARAS – hanke) ja valtion

aluehallinnon uudistamishanke (ALKU -hanke). Sosiaali- ja terveystalalla on käynnissä mittava lainsäädännön kokonaisuudistus, joka astuu voimaan kaikilta osiltaan 2013.

Uhkana on Kainuun hallintokokeilussa saavutettujen hyvien ja taloudellisesti edullisten ratkaisujen hukkaaminen ja sopeutuminen PARAS -lainsäädännön mukaisiin moniulotteisiin palvelujen järjestämiskäytäntöihin tai perinteisiin kuntayhtymämalleihin. Toisaalta pysyvän Kainuun mallin 2013 rakentamisessa uhkana on Kainuulle epäedullisten rahoitusratkaisujen määräytyminen.

Vuonna 2010 edunvalvonnassa painotetaan:

- Kainuun mallin 2013 rakenneratkaisua ja rahoitusta

Seuranta- ja valmisteluvastuut:

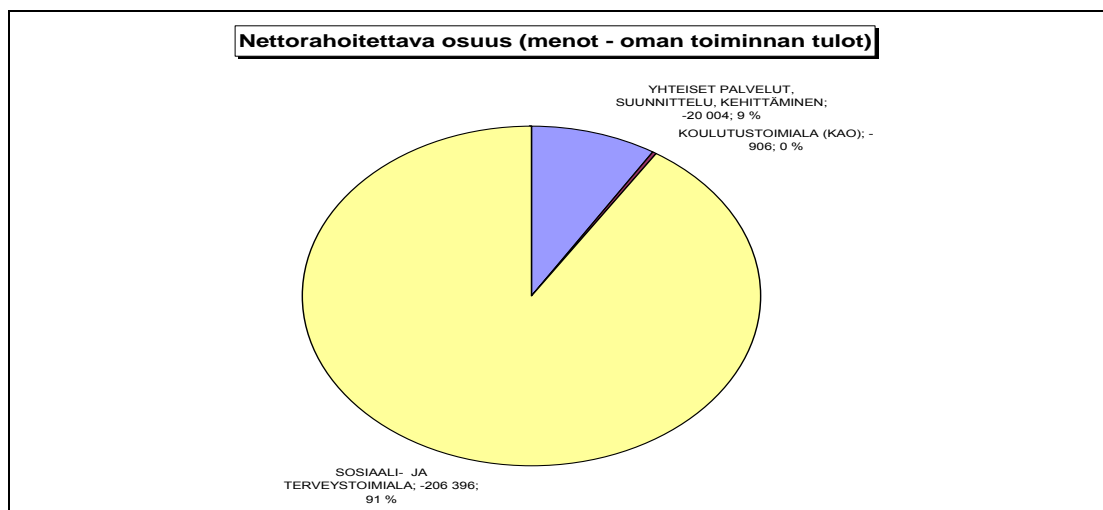
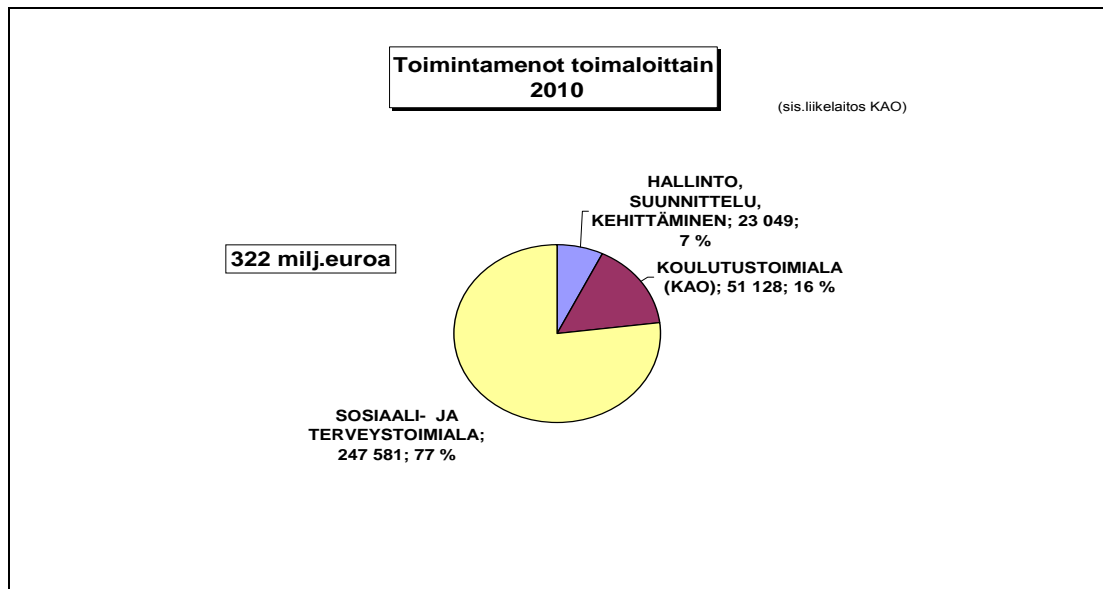
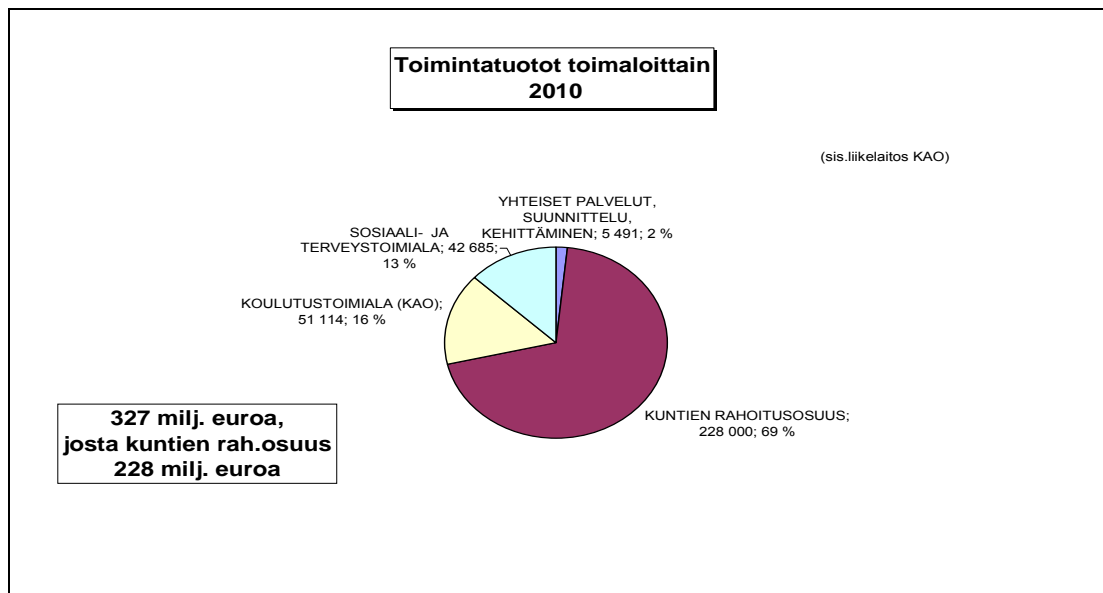
- Kainuun malli 2013 Kainuun valmisteluorganisaatio
- suunnittelu ja kehittäminen tulosalue

Päyhteistyökumppanit:

- VM:n asettama seurantaryhmä ja sen alatyöryhmät
- Kainuut kunnat
- valtion keskus- ja aluehallinto
- sosiaalipartnerit

3.4 Käyttötalouslyhdistelmä toimialoittain

Käyttötalouslyhdistelmä toimialoittain												
TOIMIALOITTAIN 1 000 €	TP 2008		TP 2009 (enn.)		ESITYS 2010		2011		2012		2013	
KUNTIEN RAHOITUSOSUUS	210 228	18,1	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	2,7	241 200	3,0	246 100	2,0
MAAKUNTAVALTUUSTO												
Toimintatuotot	0		0		0		0		0		0	
Toimintamenot	128	-42,1	281	119,5	284	1,1	291	2,5	298	2,4	306	2,7
Toimintakate	-128		-281		-284		-291		-298		-306	
Poistot	0		0		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	-128	-41,3	-281	119,5	-284	1,1	-291	2,5	-298	2,4	-306	2,7
TARKASTUSLAUTAKUNTA												
Toimintatuotot	0		0		0		0		0		0	
Toimintamenot	91	1,1	100	9,9	90	-10,0	92	2,2	95	3,3	97	2,1
Toimintakate	-91		-100		-90		-92		-95		-97	
Poistot	0		0		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	-91	1,1	-100	9,9	-90	-10,0	-92	2,2	-95	3,3	-97	2,1
MAAKUNTAHALLITUS												
Toimintatuotot	7 318	14,6	5 210	-28,8	5 491	5,4	5 227	-4,8	4 109	-21,4	5 345	30,1
Toimintamenot	19 838	6,2	21 244	7,1	22 675	6,7	23 236	2,5	23 812	2,5	24 403	2,5
Toimintakate	-12 520		-16 034		-17 184		-18 009		-19 703		-19 058	
Rahoitus- tuotot ja kulut	-812		-1 040		-481		-493		-505		-518	
Poistot	-1 914		-1 729		-1 965		-2 014		-2 064		-2 116	
Satunnaiset erät			-2 800		0							
Rahastojen muutos												
Tilikauden tulos	-15 246	5,6	-21 603	41,7	-19 630	-9,1	-20 516	4,5	-22 272	8,6	-21 692	-2,6
KOULUTUSTOIMIALA												
Toimintatuotot	10 964	14,9	11 013	0,4	10 895	-1,1	11 167	2,5	11 447	2,5	11 733	2,5
Toimintamenot	11 784	2,7	12 232	3,8	12 129	-0,8	12 432	2,5	12 743	2,5	13 062	2,5
Toimintakate	-820		-1 219		-1 234		-1 265		-1 296		-1 329	
Rahoitus- tuotot ja kulut	1											
Poistot	-224		-182		-166		-170		-174		-179	
Tilikauden tulos	-1 043	-50,3	-1 401	34,3	-1 400	-0,1	-1 435	2,5	-1 470	2,4	-1 508	2,6
SOSIAALI - JA TERVEYSTOIMIALA												
Toimintatuotot	32 825	11,6	36 750	12,0	38 629	5,1	39 595	2,5	40 585	2,5	41 599	2,5
Toimintamenot	218 773	11,4	233 791	6,9	243 925	4,3	250 023	2,5	256 274	2,5	262 681	2,5
Toimintakate	-185 948		-197 041		-205 296		-210 428		-215 689		-221 082	
Rahoitus- tuotot ja kulut	-3											
Poistot	-1 499		-1 532		-1 500		-1 538		-1 576		-1 615	
Tilikauden tulos	-187 450	11,2	-198 573	5,9	-206 796	4,1	-211 966	2,5	-217 265	2,5	-222 697	2,5
LIKELAITOS: KAINUUN TYÖTERVEYS												
Toimintatuotot	3 908	90,7	3 927	0,5	4 056	3,3	4 147	2,2	4 241	2,3	4 337	2,3
Toimintamenot	3 407	75,7	3 526	3,5	3 656	3,7	3 747	2,5	3 841	2,5	3 937	2,5
Toimintakate	501		401		400		400		400		400	
Rahoitus- tuotot ja kulut	10		0		0		0		0		0	
Poistot	0		0		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	511		401		400		400		400		400	
LIKELAITOS: KAINUUN AMMATTIOPISTO												
Toimintatuotot	36 655	30,5	37 448	2,2	40 219	7,4	40 450	0,6	40 650	0,5	40 750	0,2
Toimintamenot	33 601	27,0	35 929	6,9	38 999	8,5	39 360	0,9	39 500	0,4	39 625	0,3
Toimintakate	3 054		1 519		1 220		1 090		1 150		1 125	
Rahoitus- tuotot ja kulut	6		-40		8		-5		-5		-5	
Poistot	-695		-666		-814		-850		-900		-900	
Satunnaiset erät												
Rahastojen muutos	74		-813		80		80		80		80	
Tilikauden tulos	2 439		0		494		315		325		300	
YHTEENSÄ												
Toimintatuotot	301 898	19,1	316 109	4,7	327 290	3,5	334 686	2,3	342 232	2,3	349 864	2,2
Toimintamenot	287 622	12,7	307 103	6,8	321 758	4,8	329 181	2,3	336 563	2,2	344 111	2,2
Toimintakate	14 276		9 006		5 532		5 505		5 669		5 753	
Rahoitus- tuotot ja kulut	-799		-1 080		-473		-498		-510		-523	
Poistot	-4 332		-4 109		-4 445		-4 572		-4 714		-4 810	
Satunnaiset erät	0		-2 800		0		0		0		0	
Rahastojen muutos	74		-813		80		80		80		80	
Tilikauden tulos	9 219		204		694		515		525		500	

3.5 Investoinnit

INVESTOINTIOSA (kuntayhtymä ja liikelaitokset)

1 000 €	TP-2008	ENN.2009	TA-2010	TS-2011	TS-2012	TS-2013
MAAKUNTAHALLITUS	572	500	1 200	500	500	500
Koneet ja kalusto						
Käyttöomaisuuden myynnit						
Yhteisten tietojärjestelmien hankinta	572	500	1 200	500	500	500
KOULUTUSTOIMILA	982	1 100	1 200	1 200	1 200	1 050
Koneet ja kalusto						
Lukion kalusteet	204	200	200	200	200	200
Kainuun ammattiopisto	778	900	1 000	1 000	1 000	850
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA	4 278	9 400	4 800	4 700	4 700	4 700
Rakennukset						
KAKS; korjaus ja lisärakentaminen	2 018	5 600	1 600	0	0	0
Muut korjaukset	708	800	900	2 000	2 000	2 000
Koneet ja kalusto						
Tietojärjestelmät	327	1 000	1 000	1 200	1 200	1 200
Muut koneet ja kalusto	1 225	2 000	1 300	1 500	1 500	1 500
YHTEENSÄ	5 832	11 000	7 200	6 400	6 400	6 250

INVESTOINTIOSA (pl. liikelaitokset)

1 000 €	TP-2008	ENN.2009	TA-2010	TS-2011	TS-2012	TS-2013
MAAKUNTAHALLITUS	572	500	1 200	500	500	500
Koneet ja kalusto						
Käyttöomaisuuden myynnit						
Yhteisten tietojärjestelmien hankinta	572	500	1 200	500	500	500
KOULUTUSTOIMILA	204	200	200	200	200	200
Koneet ja kalusto						
Lukion kalusteet	204	200	200	200	200	200
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA	4 278	9 400	4 800	4 700	4 700	4 700
Rakennukset						
KAKS; korjaus ja lisärakentaminen	2 018	5 600	1 600	0	0	0
Muut korjaukset	708	800	900	2 000	2 000	2 000
Koneet ja kalusto						
Tietojärjestelmät	327	1 000	1 000	1 200	1 200	1 200
Muut koneet ja kalusto	1 225	2 000	1 300	1 500	1 500	1 500
YHTEENSÄ	5 054	10 100	6 200	5 400	5 400	5 400

Rakennushankkeet:

Keskussairaalaan rakennetaan vuosina 2008 – 2010 uusi päivystyspoliklinikka ja nopean diagnostiikan yksikkö. Hankkeen huoneistopinta-ala on 3 665 m² ja kustannusarvio n. 9,2 milj. euroa.

Kukin toimiala tekee käyttösuunnitelman investoinneista, jonka hallitus ja lautakunta hyväksyvät oman toimintansa osalta.

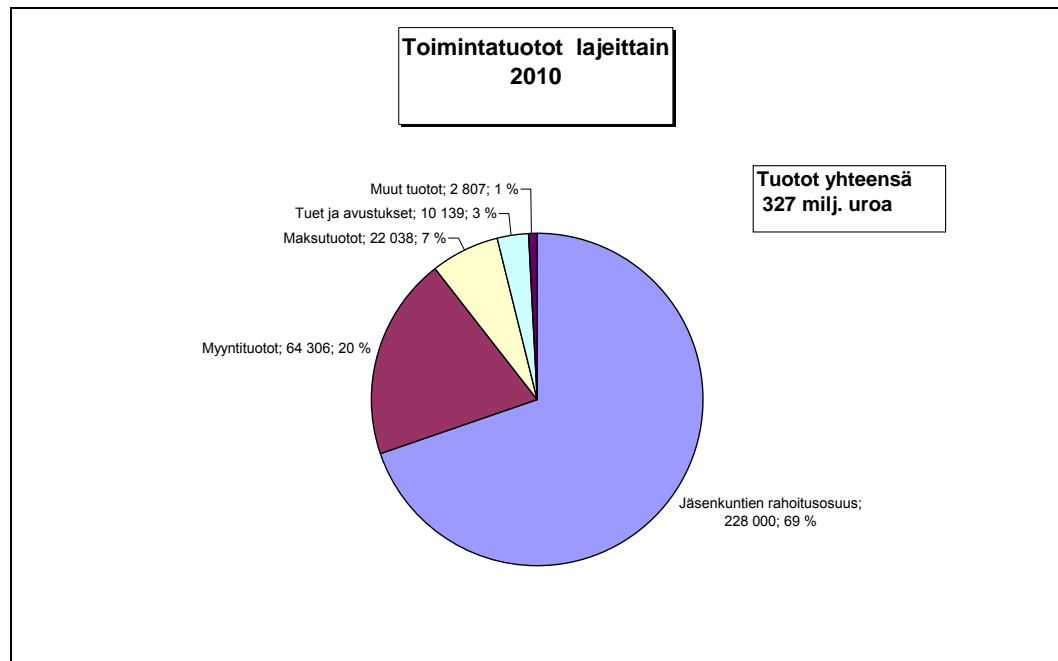
3.6 Tuloslaskelma

Kainuun maakunta -kuntayhtymä													14.11.2009	
TULOSLASKELMA (sis. liikelaitokset)														
1 000 €	2007	m-%	2008	m-%	2009 enn.	m-%	2010	m-%	2011	m-%	2012	m-%	2013	m-%
TOIMINTATUOTOT														
Myyntituotot	49 185	4,4	59 680	21,3	61 129	2,4	64 306	5,2	64 983	1,1	64 568	-0,6	66 414	2,9
Jäsenkunnilta	187 288	5,2	210 228	12,2	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	2,7	241 200	3,0	246 100	2,0
Maksutuotot	16 985	2,0	19 184	12,9	20 437	6,5	22 038	7,8	22 589	2,5	23 154	2,5	23 733	2,5
Tuet ja avustukset	7 840	3,9	8 380	6,9	9 376	11,9	10 139	8,1	10 072	-0,7	10 304	2,3	10 542	2,3
Muut tuotot	4 879	17,7	4 426	-9,3	3 406	-23,0	2 807	-17,6	2 943	4,8	3 008	2,2	3 075	2,2
TUOTOT YHTEENSÄ	266 177	5,5	301 898	13,4	316 109	4,7	327 290	3,5	334 687	2,3	342 234	2,3	349 864	2,2
TOIMINTAKULUT														
Henkilöstökulut	146 207	5,1	153 746	5,2	165 782	7,8	172 843	4,3	176 719	2,2	181 059	2,5	184 993	2,2
Asiakaspalvelujen ostot	34 959	0,9	36 928	5,6	40 291	9,1	42 279	4,9	43 336	2,5	44 419	2,5	45 530	2,5
Muiden palvelujen ostot	38 184	7,5	41 002	7,4	41 532	1,3	45 253	9,0	46 209	2,1	46 762	1,2	47 439	1,4
Palvelujen ostot	73 143	4,3	77 930	6,5	81 823	5,0	87 532	7,0	89 545	2,3	91 181	1,8	92 969	2,0
Aineet ja tavarat	21 406	-1,5	24 138	12,8	24 782	2,7	25 893	4,5	26 429	2,1	26 766	1,3	27 367	2,2
Avustukset	13 981	10,6	15 677	12,1	16 354	4,3	17 188	5,1	17 620	2,5	18 060	2,5	18 511	2,5
Vuokrat	12 491	15,0	14 279	14,3	16 443	15,2	16 063	-2,3	16 557	3,1	17 133	3,5	17 827	4,1
Muut kulut	1 166	48,5	1 852	58,8	1 919	3,6	2 238	16,6	2 312	3,3	2 365	2,3	2 444	3,3
KULUT YHTEENSÄ	268 394	5,2	287 622	7,2	307 103	6,8	321 757	4,8	329 182	2,3	336 564	2,2	344 111	2,2
TOIMINTAKATE	-2 217	29,5	14 276	-743,9	9 006	-36,9	5 533	-38,6	5 505	-0,5	5 670	3,0	5 753	1,5
Rahoituskulut ja-tuotot	-612	91,8	-798	30,4	-1 080	35,3	-473	-56,2	-498	5,3	-510	2,4	-523	2,5
VUOSIKATE	-2 829	39,3	13 478	-576,4	7 926	-41,2	5 060	-36,2	5 007	-1,0	5 160	3,1	5 230	1,4
POISTOT	-4 231	0,0	-4 332	2,4	-4 109	-5,1	-4 445	8,2	-4 572	2,9	-4 715	3,1	-4 810	2,0
Satunnaiset erät	0		0		-2 800		0		0		0		0	
Rahastojen muutos	41		74		-813		80		80		80		80	
TILIKAUDEN TULOS	-7 019		9 220		204		695		515		525		500	

Kainuun maakunta -kuntayhtymä													19.11.2009	
TULOSLASKELMA (pl. liikelaitokset)														
1 000 €	2007	m-%	TP 2008	m-%	2009 enn.	m-%	2010	m-%	2011	m-%	2012	m-%	2013	m-%
TOIMINTATUOTOT														
Myyntituotot	18 721	-0,5	20 424	9,1	20 892	2,3	21 406	2,5	21 541	0,6	20 831	-3,3	22 481	7,9
Jäsenkunnilta	187 288	5,2	210 228	12,2	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	2,7	241 200	3,0	246 100	2,0
Maksutuotot	16 985	2,0	19 184	12,9	20 437	6,5	22 038	7,8	22 589	2,5	23 154	2,5	23 733	2,5
Tuet ja avustukset	6 615	3,5	7 832	18,4	8 548	9,1	9 041	5,8	9 267	2,5	9 499	2,5	9 736	2,5
Muut tuotot	4 209	21,2	3 667	-12,9	3 096	-15,6	2 530	-18,3	2 593	2,5	2 658	2,5	2 725	2,5
TUOTOT YHTEENSÄ	233 818	5,1	261 335	11,8	274 734	5,1	283 015	3,0	290 090	2,5	297 342	2,5	304 775	2,5
TOIMINTAKULUT														
Henkilöstökulut	127 343	4,3	131 817	3,5	142 138	7,8	147 538	3,8	151 225	2,5	155 006	2,5	158 881	2,5
Asiakaspalvelujen ostot	34 914	1,0	36 920	5,7	40 270	9,1	42 279	5,0	43 336	2,5	44 419	2,5	45 530	2,5
Muiden palvelujen ostot	32 067	5,8	33 735	5,2	33 760	0,1	36 344	7,7	37 248	2,5	38 174	2,5	39 123	2,5
Palvelujen ostot	66 981	3,3	70 655	5,5	74 030	4,8	78 623	6,2	80 584	2,5	82 593	2,5	84 653	2,5
Aineet ja tavarat	18 415	-2,3	20 882	13,4	21 941	5,1	22 730	3,6	23 298	2,5	23 881	2,5	24 478	2,5
Avustukset	13 970	10,5	15 663	12,1	16 345	4,4	17 180	5,1	17 610	2,5	18 050	2,5	18 501	2,5
Vuokrat	9 142	17,6	9 901	8,3	11 413	15,3	10 962	-4,0	11 236	2,5	11 517	2,5	11 805	2,5
Muut kulut	1 035	55,2	1 696	63,9	1 781	5,0	2 070	16,2	2 122	2,5	2 175	2,5	2 229	2,5
KULUT YHTEENSÄ	236 886	4,4	250 614	5,8	267 648	6,8	279 103	4,3	286 075	2,5	293 222	2,5	300 547	2,5
TOIMINTAKATE	-3 068	-11,5	10 721	-449,4	7 086	-33,9	3 912	-44,8	4 015	2,6	4 120	2,6	4 228	2,6
Rahoituskulut ja-tuotot	-615	93,4	-814	32,4	-1 040	27,8	-481	-53,8	-493	2,5	-505	2,4	-518	2,6
VUOSIKATE	-3 683	-2,7	9 907	-369,0	6 046	-39,0	3 431	-43,3	3 522	2,7	3 615	2,6	3 710	2,6
POISTOT	-3 589	1,8	-3 637	1,3	-3 443	-5,3	-3 631	5,5	-3 722	2,5	-3 815	2,5	-3 910	2,5
Satunnaiset erät	0		0		-2 800		0		0		0		0	
Rahastojen muutos														
TILIKAUDEN TULOS	-7 272		6 270		-197		-200		-200		-200		-200	

Toimintatuotot:

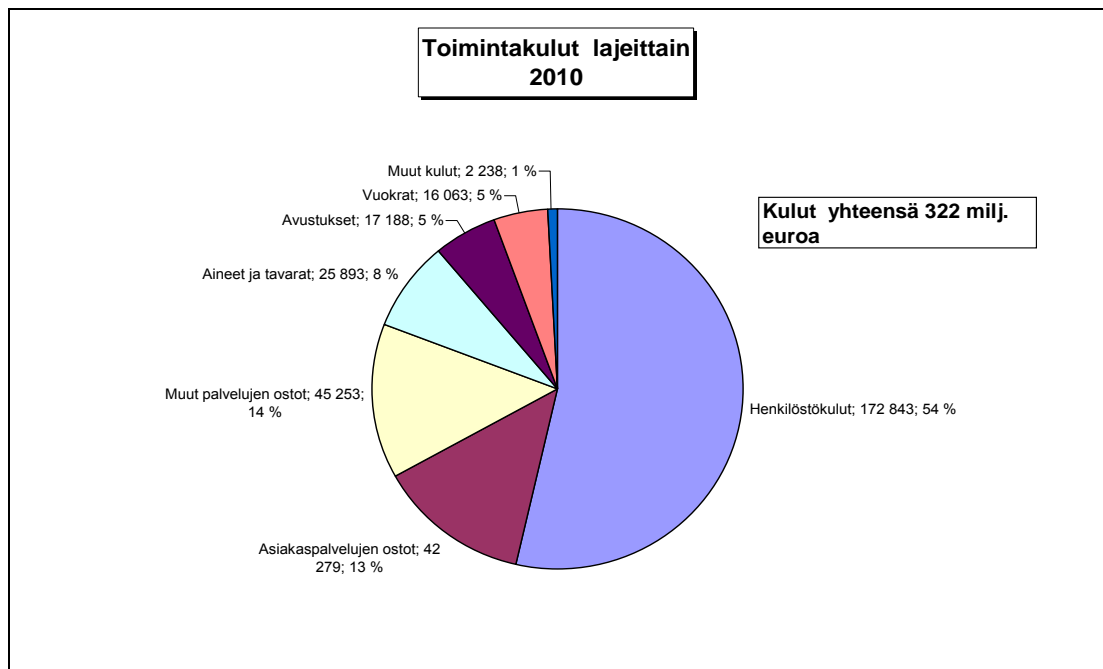
Kuntien maksuosuus kasvaa 2,8 % vuonna 2010 eli 6,2 milj. euroa. Valtionosuusuudistuksesta johtuen kuntien maksuosuuden määrittäminen prosentteina verorahoituksesta on tällä hetkellä mahdotonta. Kasvu pitää sisällään vuoden 2009 arvioidut verotulojen muutokset. Vuoden 2010 valtionosuuksien kasvu pitää kuitenkin sisällään ns. harvan asutuksen lisäosan 3,3 milj. euroa sekä vuoden 2010 kunnallisveron kevennyksistä johtuvan kompensaaion ja kompensaaion korjauserän. Muilta osin toimintatuottojen kasvu on yhteensä 5,2 % eli 4,9 milj. euroa.

Toimintakulut:

Henkilöstökulut kasvavat 4,3 % eli 7,1 milj. euroa. Tästä liikelaitosten osuus on n. 1,7 milj. euroa. Muilta osin palkan korotuksiin on varattu 3,4 milj. euroa (2,4 %) ja 0,2 milj. euroa palkkauksen yhdenmukaistamista varten. Palkankorotusvarasta 1,6 % on vuodelta 2009 siirtyvää kustannusvaikutusta. Tehyn sopimuksen kustannusvaikutukset ovat noin 0,5 % vuositasolla. Palkankorotuksiin muille sopimusaloille jää näin vain 0,3 prosenttia koko vuodelle laskettuna. Uusia virkoja talousarviossa on esitetty n.2,0 milj. euron edestä. Uusien virkoja voidaan täyttää vain, jos palkkamäärärahat palkankorotusten ostopalveluiden kompensatiovaikutusten jälkeen antavat siihen mahdollisuuden.

Palvelujen ostot kasvavat 5,7 milj. euroa. Hoito-, laboratoriotarvikkeiden ja lääkkeiden määräraha kasvaa 1,1 milj. euroa. Avustukset kasvavat 0,8 milj. euroa lähinnä toimeentulotukimenojen kasvusta johtuen. Vuokrat pienentyvät korkotason laskun vuoksi n. 0,4 milj. euroa.

3.7 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (kuntayhtymä ja liikelaitokset)						
1000 €	2008	E 2009	2010	2011	2012	2013
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	13 478	8 453	5 059	5 007	5 160	5 231
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-371					
	13 107	8 453	5 059	5 007	5 160	5 231
Investointien rahavirta						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 942	11 000	7 200	6 400	6 400	6 250
Rahoitusosuudet	-107					
Luovutustulot	-3					
	5 832	11 000	7 200	6 400	6 400	6 250
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta	7 275	-2 547	-2 141	-1 393	-1 240	-1 019
Rahoituksen kassavirta						
Lainankannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen muutos	3 842	0	0	-1 100	-1 100	1 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 914					
	1 928	0	0	-1 100	-1 100	1 000
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 786	1 671	2 228	3 343	3 900	
	12 989	-876	87	850	1 560	-19
Rahavarojen muutos	12 989	-876	87	850	1 560	-19
Kassavara 31.12.	13 541	12 665	12 752	13 602	15 162	15 143
Kassavarat 1.1.	552	13 541	12 665	12 752	13 602	15 162
	12 989	-876	87	850	1 560	-19

RAHOITUSLASKELMA (pl. liikelaitokset)						
1000 €	2008	E 2009	2010	2011	2012	2013
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	9 907	6 046	3 431	3 522	3 615	3 710
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-372					
	9 535	6 046	3 431	3 522	3 615	3 710
Investointien rahavirta						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 164	10 100	6 200	5 400	5 400	5 400
Rahoitusosuudet	-107					
Luovutustulot	-3					
	5 054	10 100	6 200	5 400	5 400	5 400
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta	4 481	-4 054	-2 769	-1 878	-1 785	-1 690
Rahoituksen kassavirta						
Lainankannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen muutos	3 842	0	0	-1 100	-1 100	1 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-464					
	3 378	0	0	-1 100	-1 100	1 000
Oman pääoman muutokset	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 320	1 671	2 228	3 343	3 900	
	11 179	-2 383	-541	365	1 015	-690
Rahavarojen muutos						
Kassavara 31.12.	11 219	8 836	8 295	8 660	9 675	8 985
Kassavarat 1.1.	40	11 219	8 836	8 295	8 660	9 675
	11 179	-2 383	-541	365	1 015	-690

Rahoitusosuus sisältää kuntien kanssa sovitun alijäämän kattamisohjelman.

3.8 Talousarvion sitovuus ja erityisohjeet

Taloussäännön mukaan talousarvion laadinnan lähtökohtana ovat kuntayhtymän strategiset päämäärät ja taloussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet. Maakuntavaltuusto asettaa toimialoille tulosaluekohtaiset ja toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa niiden toteuttamiseen vaadittavat voimavarat.

Taloussuunnitelma laaditaan vähintään kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Investoinneista ja käyttöomaisuushankinnoista laaditaan vähintään kolmen vuoden suunnitelma.

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaisesti ja rakenteena käytetään maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja lautakuntien hyväksymiä organisaatorakenteita. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarvion muusta sitovuudesta määrätään sen perusteluissa.

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion ja -suunnitelman tulosalueille määrärahojen ja tuloarvioiden osalta bruttona. Maakuntavaltuuston hyväksymään talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat hyväksyy alaisensa toiminnan osalta maakuntahallitus ja ko. lautakunta.

Talousarvio 2010 on maakuntavaltuustoon nähden sitova toimialoittain toimintakatteen osalta. Investointien osalta sitovuustaso on kunkin toimialan nettomääräraha.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää maakuntavaltuusto, jos määrärahat ylittyvät tai toiminnalliset tavoitteet alittuvat toimielimen toimintakatteen osalta. Muista käyttösuunnitelmien muutoksista päättää kukin toimielin toimintansa osalta.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA 2010 – 2013 TULOSALUEITTAIN

TALOUSARVIO

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ (sis. liikelaitokset ilman eliminoiteja)

KAINUUN MAAKUNTA - KUNTAYHTYMÄ	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP 2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/ TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
1 000 €												
TOIMINTATUOTOT	266 177	301 898	13,4	313 692	3,9	316 109	4,7	327 290	3,5	334 688	342 234	349 864
Myyntituotot	236 473	269 908	14,1	281 457	4,3	282 890	4,8	292 306	3,3	299 083	305 768	312 515
./. Jäsenkunnilta	187 288	210 228	12,2	221 000	5,1	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	241 200	246 100
Maksutuotot	16 985	19 184	12,9	19 737	2,9	20 437	6,5	22 038	7,8	22 589	23 154	23 733
Tuet ja avustukset	7 840	8 380	6,9	9 227	10,1	9 376	11,9	10 139	8,1	10 072	10 304	10 542
Muut tuotot	4 879	4 426	-9,3	3 271	-26,1	3 406	-23,0	2 807	-17,6	2 943	3 008	3 075
TOIMINTAKULUT	268 393	287 622	7,2	304 820	6,0	307 103	6,8	321 758	4,8	329 182	336 564	344 110
Palkat ja palkkiot	115 255	122 460	6,3	130 305	6,4	131 563	7,4	138 310	5,1	141 211	144 623	147 762
Henkilösivukulut	30 952	31 286	1,1	32 751	4,7	34 219	9,4	34 533	0,9	35 509	36 435	37 230
Henkilöstökulut	146 207	153 746	5,2	163 056	6,1	165 782	7,8	172 843	4,3	176 719	181 058	184 991
Asiakaspalvelujen ostot	34 959	36 928	5,6	40 237	9,0	40 291	9,1	42 279	4,9	43 336	44 419	45 530
Muut palvelujen ostot	38 184	41 002	7,4	42 689	4,1	41 532	1,3	45 253	9,0	46 209	46 762	47 439
Palvelujen ostot	73 143	77 930	6,5	82 926	6,4	81 823	5,0	87 532	7,0	89 545	91 182	92 969
Aineet ja tavarat	21 406	24 138	12,8	24 765	2,6	24 782	2,7	25 893	4,5	26 429	26 766	27 367
Avustukset	13 981	15 677	12,1	15 293	-2,4	16 354	4,3	17 188	5,1	17 620	18 060	18 511
Vuokrat	12 491	14 279	14,3	16 614	16,4	16 443	15,2	16 063	-2,3	16 557	17 133	17 827
Muut kulut	1 165	1 852	59,0	2 166	17,0	1 919	3,6	2 238	16,6	2 312	2 365	2 444
TOIMINTAKATE	-2 216	14 276	-744,2	8 872	-37,9	9 006	-36,9	5 532	-38,6	5 505	5 670	5 754
Rahoituskulut ja -tuotot	-612	-798	30,4	-1 130	41,6	-1 080	35,3	-473	-56,2	-498	-510	-523
UUOSIKATE	-2 828	13 478	-576,6	7 742	-42,6	7 926	-41,2	5 059	-36,2	5 007	5 160	5 231
POISTOT	-4 231	-4 332	2,4	-4 129	-4,7	-4 109	-5,1	-4 445	8,2	-4 572	-4 715	-4 810
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	-2 800	0,0	-2 800	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-7 059	9 146	-229,6	813	-91,1	1 017	-88,9	614	-39,6	435	445	420
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUT	41	74	80,5	-813	-1 198,6	-813	0,0	80	-109,8	80	80	80
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-7 018	9 220	-231,4	0	-100,0	204	-97,8	694	240,4	515	525	500

TALOUSARVIO

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ (ilman KA0 ja TTH)

KAINUUN MAAKUNTA - KUNTAYHTYMÄ	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP 2008 %	TA 2009	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA-10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
1 000 €													
TOIMINTATUOTOT	233 818	261 335	11,8	273 568	272 668	4,3	274 734	5,1	283 015	3,0	290 090	297 343	304 776
Myyntituotot	206 009	230 652	12,0	243 079	241 571	4,7	242 653	5,2	249 406	2,8	255 641	262 032	268 583
./. Jäsenkunnilta	187 288	210 228	12,2	222 900	221 000	5,1	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	241 200	246 100
Maksutuotot	16 985	19 184	12,9	19 169	19 737	2,9	20 437	6,5	22 038	7,8	22 589	23 154	23 733
Tuet ja avustukset	6 615	7 832	18,4	8 359	8 399	7,2	8 548	9,1	9 041	5,8	9 267	9 499	9 736
Muut tuotot	4 209	3 667	-12,9	2 961	2 961	-19,3	3 096	-15,6	2 530	-18,3	2 593	2 658	2 725
TOIMINTAKULUT	236 885	250 614	5,8	266 015	265 515	5,9	267 648	6,8	279 103	4,3	286 075	293 222	300 548
Palkat ja palkkiot	100 058	104 570	4,5	113 080	111 366	6,5	112 613	7,7	117 756	4,6	120 700	123 717	126 810
Henkilösivukulut	27 285	27 247	-0,1	28 603	27 971	2,7	29 525	8,4	29 781	0,9	30 526	31 289	32 071
Henkilöstökulut	127 343	131 817	3,5	141 683	139 337	5,7	142 138	7,8	147 537	3,8	151 225	155 006	158 881
Asiakaspalvelujen ostot	34 914	36 920	5,7	38 106	40 216	8,9	40 270	9,1	42 279	5,0	43 336	44 419	45 530
Muut palvelujen ostot	32 067	33 735	5,2	35 523	35 149	4,2	33 760	0,1	36 344	7,7	37 248	38 174	39 123
Palvelujen ostot	66 981	70 655	5,5	73 629	75 365	6,7	74 030	4,8	78 623	6,2	80 584	82 593	84 653
Aineet ja tavarat	18 415	20 882	13,4	21 947	21 917	5,0	21 941	5,1	22 730	3,6	23 298	23 881	24 478
Avustukset	13 970	15 663	12,1	14 984	15 284	-2,4	16 345	4,4	17 180	5,1	17 610	18 050	18 501
Vuokrat	9 142	9 901	8,3	11 544	11 584	17,0	11 413	15,3	10 962	-4,0	11 236	11 517	11 805
Muut kulut	1 034	1 696	64,0	2 228	2 028	19,6	1 781	5,0	2 070	16,2	2 122	2 175	2 229
TOIMINTAKATE	-3 067	10 721	-449,6	7 553	7 153	-33,3	7 086	-33,9	3 912	-44,8	4 015	4 121	4 228
Rahoituskulut ja -tuotot	-615	-814	32,4	-1 490	-1 090	33,9	-1 040	27,8	-481	-53,8	-493	-505	-518
UUOSIKATE	-3 682	9 907	-369,1	6 063	6 063	-38,8	6 046	-39,0	3 431	-43,2	3 522	3 615	3 710
POISTOT	-3 589	-3 637	1,3	-3 463	-3 463	-4,8	-3 443	-5,3	-3 631	5,5	-3 722	-3 815	-3 910
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	-2 800	-2 800	0,0	-2 800	0,0	0	-100,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-7 271	6 270	-186,2	-200	-200	-103,2	-197	-103,1	-200	1,3	-200	-200	-200
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUT	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-7 271	6 270	-186,2	-200	-200	-103,2	-197	-103,1	-200	1,3	-200	-200	-200

MAAKUNTAVALIT 1 000 €	07	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Palkat ja palkkiot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Henkilösivukulut	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Aineet ja tavarat	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut kulut	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKATE	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
POISTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0

4.1 Maakuntavaltuusto

Toiminta-ajatus

Edistämme alueemme elinvoimaa, kainuulaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Vastaamme alueemme suunnittelusta ja kehittämisestä sekä elinkeinoelämän edellytysten vahvistamisesta. Järjestämme vastuullamme olevat sosiaali-, terveys-, koulutus- ja muut palvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Arvot

Tulevaisuuden usko, Avoimuus ja luottamus, Oikeudenmukaisuus, Asiakaslähtöisyys, Vastuullisuus, Tuloksellisuus

Visio 2015

Kainuun maakunta on arvostettu edelläkävijä alueensa kehittäjänä ja palveluiden järjestäjänä.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät (mitä tavoitellaan)	Kriittiset menestystekijät (missä on onnistuttava)	Mittarit / arviointikriteerit (sitovat tavoitteet)	Toimenpiteet 2010 (suluissa toteuttaja)
Hyvinvoiva ja toimintakykyinen kainuulainen	Terveydentilan ja toimintakyvyn parantaminen	Kainuun kansantautien summaindeksi laskee 2 yksikköä vuodessa nykyisestä arvosta 142/100.	Hyvinvointistrategian laadinta, valmis 2011 (sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämissyksikkö)

	Elinkeino- ja työvoimapolitiikan onnistuminen	Työllisyysaste > 60% Työttömyys < 10 %	Työllisyysstrategian laadinta, valmis 2011 (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue)
	Osaamistason nostaminen	Koulutusindeksi	Korkea-asteen koulutuksen edunvalvonta (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue sekä koulutustoimiala)
	Osallisuuden (kansalaisaktiivisuuden) ja vuorovaikutuksen kehittäminen	Kansalaisvaikuttamisen ohjelmaa toteutetaan	Kansalaisvaikuttamisen ohjelman päivitys (kansalaisvaikuttamisen toimikunta)
Tyytyväinen asiakas	Palvelujen saatavuus ja laatu	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	Laatu (toiminta)järjestelmän toteutus (toimialat ja yhteiset palvelut)
	Vaikuttavat palvelut	Sairastavuus vähennee (KELA -indeksi)	Mitataan kerran valtuustokaudella (sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämissyksikkö)
		Peruskoulun päättäneet jatkavat toisella asteella (100%)	Aloituspaikkojen mitoitus (koulutus-toimiala)
		Asiakaspalaute	Asiakaspalautejärjestelmän vakiinnuttaminen (sosiaali- ja terveystoimiala)

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät (mitä tavoitellaan)	Kriittiset menestystekijät (missä on onnistuttava)	Mittarit / arviointikriteerit (sitovat tavoitteet)	Toimenpiteet 2010 (suluissa toteuttaja)
Osaava(, työstä vastuunsa ottava) ja motivoitunut henkilöstö	Oppiva organisaatio	Työyksiköiden (ja henkilöstön) kehittämissuunnitelmat kaikilla yksiköillä	Työyksiköiden kehittämissuunnitelmat, joka toinen vuosi, seuraava 2011 (työyksiköt)
	Työuran kestävä jatkuva oppiminen	Henkilöstön kehittämiseen käytetty osuus kokonaiskustannuksista (1,2%)	*) Henkilöstöstrategian tarkistus ja toimenpideluettelon laadinta, osa: osaamisen kehittäminen (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto)
	Ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys ja saatavuus	Pätevät hakijat / auki olleet työpaikat	Kainuun maakunnan kiinnostavuutta työpaikkana tehostetaan

			(toimialat, viestintä ja markkinointi) *)osa: palvelussuhteen ehdot (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto)
Henkilöstön työhyvinvointi	Henkilöstön hyvä toimintakyky ja työtyytyväisyys Henkilöstön vahva osallistuminen ja hyvä sitoutuneisuus	Työyhteisöjen työhyvinvointikyselyn tulokset parantuvat Sairauspoissaolot vähenevät Työurat pidentyvät	Työyksiköiden kehittämissuunnitelmat, joka toinen vuosi, seuraava 2011 (työyksiköt) Ennaltaehkäisevä toiminta ja työsuojelutyö (kriisiviestintäsuunnitelma, viestintä ja markkinointi) Sisäisen viestinnän ja vuorovaikutuksen parantaminen (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto)

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät (mitä tavoitellaan)	Kriittiset menestystekijät (missä on onnistuttava)	Mittarit / arviointikriteerit (sitovat tavoitteet)	Toimenpiteet 2010 (suluissa toteuttaja)
Lisäarvoa asiakkaille	Asiakaslähtöiset tuotteet ja palvelut	Asiakastyytyväisyys	Palvelutuotannon vaikuttavuuden parantaminen (toimialat)
Johtamisjärjestelmän toimivuus (management)	Selkeät pelisäännöt ja niiden noudattaminen Toimiva poliittinen johtaminen Luotettava toiminnan ohjausjärjestelmä	Johtamisbarometri Ulkoiset arviointiraportit (Tampereen yliopisto ja valtiontalouden tarkastusvirasto) Suunnitelmien osuvuus, poikkeamat	Johtamisbarometrin käyttöönotto joka toinen vuosi, aloitus 2010 (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto) Kainuun malli 2013 valmistelu (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue ja sidosryhmät) Kehityskeskustelut *) Henkilöstöstrategian tarkistus ja toimenpideluettelon laadinta, osa: esimiestyö ja johtaminen
Hyvä yhteistoiminta, esimiestyö ja johtaminen (leadership)	Hyvä esimiestyö	Johtamisbarometri ja työhyvinvointikyselyn tulokset parantuvat	Johtamisbarometrin käyttöönotto joka toinen vuosi, aloitus

		Kehittämiskeskusteluiden käyntiaste nousee lähelle 100%	2010 (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto) Työhyvinvointikysely joka toinen vuosi, seuraava 2011 Kehittämiskeskustelut ja esimieskoulutus (yhteiset palvelut/henkilöstöhallinto) *)osa: esimiestyö ja johtaminen (kuten yllä)
--	--	---	---

Talous

Strategiset päämäärät (mitä tavoitellaan)	Kriittiset menestystekijät (missä on onnistuttava)	Mittarit / arviointikriteerit (sitovat tavoitteet)	Toimenpiteet 2010 (suluissa toteuttaja)
Tasapainoinen talous	Peruskuntien talouden tila Maakunnan tulojen ja menojen tasapaino	Menojen kasvu <= tulojen kasvu	Ennakointi ja yhteistyö (Kainuun malli 2013, rahoitusmallityöryhmä)
Kustannustehokkuus	Palvelujen tarpeen ja toimenpiteiden yhteensovittaminen	Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevaikoidut menot < 90 Nuorisosaasteen VOS (valtion maksuosuus) kattaa 96% kuluistaan.	Palvelujen tuotteistaminen ja kustannuslaskentajärjestelmän luominen (talouspalvelut vastuualue) Tukipalveluyhteistyön lisääminen (Kainuun malli 2013 työvaliokunta)

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät (mitä tavoitellaan)	Kriittiset menestystekijät (missä on onnistuttava)	Mittarit / arviointikriteerit (sitovat tavoitteet)	Toimenpiteet 2010 (suluissa toteuttaja)
Aluetalouden vahvistaminen	Kehittämisesurssien varmistaminen Kehittämistoimien osuvuus ja vaikuttavuus, elinkeinoelämän uudistumiskyky	Alueen BKT:n ¹ kehitys (BKT/asukas) suhteessa muuhun maahan, maan keskiarvo +1% BVT –indikaattori ² , sijoitus valtakunnallisesti nousee	Maakuntaohjelman ja erillisstrategian toteuttaminen (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue) Toimiva kehittämiskumppanuus (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue sekä toimiala)

	Osaavan työvoiman saatavuus	Rekrytointiongelmat < maan keskiarvo	Ennakointijärjestelmän luonti (suunnittelu ja kehittäminen tulosalue sekä toimitilat)
Vankka tulevaisuuden usko	Myönteinen maakuntakuva	Maakuntakuvan muutokset	Maakuntakuvatutkimus 4 vuoden välein, seuraava v. 2012 (markkinointi ja viestintäyksikkö)
	Kansalaisten luottamus	Kuntakierrospalaute	Kansalaisvaikuttamisen ohjelman päivitys ja toteutus (kansalaisvaikuttamisen toimikunta)
	Viestinnän onnistuminen	Tiedotusvälineiden uutisointi maakunnan ja valtakunnan tasolla	Yhteisten perusviestien välittäminen (markkinointi ja viestintäyksikkö)
			Mediaseurannan järjestäminen (markkinointi ja viestintäyksikkö)

¹ BKT = bruttokansantuote, ilmoittaa tuotannon kokonaisarvon (tuotetun arvonlisäyksen).

² BVT -indikaattori: bruttokansantuotteen, työllisyyden ja väestön vuosimuutosten keskimääräinen poikkeama kokomaan kehityksestä ko. vuosijaksolla

MAAKUNTAVALTUUSTO 1 000 €	07	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	1	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut tuotot	1	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	189	128	-32,3	281	119,5	281	119,5	284	1,1	291	298	306
Palkat ja palkkiot	118	88	-25,4	180	104,5	180	104,5	180	0,0	185	189	194
Henkilösivukulut	9	4	-55,6	13	225,0	13	225,0	6	-53,8	6	6	6
Henkilöstökulut	127	92	-27,6	193	109,8	193	109,8	186	-3,6	191	195	200
Asiakaspalvelujen ostot		0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	57	30	-47,4	74	146,7	74	146,7	84	13,5	86	88	90
Palvelujen ostot	57	30	-47,4	74	146,7	74	146,7	84	13,5	86	88	90
Aineet ja tavarat	1	2	100,0	1	-50,0	1	-50,0	1	0,0	1	1	1
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	1	1	0,0	3	200,0	3	200,0	3	0,0	3	3	3
Muut kulut	3	3	0,0	10	233,3	10	233,3	10	0,0	10	11	11
TOIMINTAKATE	-188	-128	-31,9	-281	119,5	-281	119,5	-284	1,1	-291	-298	-306
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-188	-128	-31,9	-281	119,5	-281	119,5	-284	1,1	-291	-298	-306
POISTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-188	-128	-31,9	-281	119,5	-281	119,5	-284	1,1	-291	-298	-306
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-188	-128	-31,9	-281	119,5	-281	119,5	-284	1,1	-291	-298	-306

4.2 Tarkastuslautakunta, tarkastustoimi

Perustehtävä
Kuntalain 71 §:n mukaisesti tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastuksen hoitaa julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö), jonka valtuusto on valinnut tarkastuslautakunnan esityksestä. Tilintarkastus hoidetaan kuntalain, hyvän tilintarkastustavan ja yhteisössä käytettyjen standardien mukaan.
Arvot
Tarkastuslautakunta toimii oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti arvioitavien kohteidensa suhteen. Tarkastuslautakunnan toiminta on avointa ottaen kuitenkin huomioon ne reunaehdot, joita tehtävän hoidossa käytävien keskustelujen luottamuksellisuus ja mahdollisesti salassa pidettävyys edellyttävät.
Visio 2015
Tarkastustoimi tukee, ohjaa ja valvoo, että toimialat ja tulosalueet täyttävät palvelujen järjestämiselle asetetut vaatimukset maakuntavaltuuston tahtoa toteuttaessaan sekä varmistaa kirjanpidon oikeellisuuden ja turvaa toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden.

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
* Tarkastustoimen ja arviointitoiminnan ammattitaidon kehittäminen	* Koulutustarjonnan hyödyntäminen	* Koulutuksiin osallistuminen, vähintään 3 pv/jäsen (uusi lautakunta)

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Arviointitoiminnan valmisteluprosessin kehittäminen	Mittariston kehittyminen Lautakunnan ja valtuuston sekä hallituksen puheenjohtajiston vuoropuhelu Yhteistyö muiden tarkastusltk:n kanssa	Arviointikertomuksen sisällön kehittyminen Palaute puheenjohtajistolta 1 maakunnallinen yhteiskoulutus

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Voimavarojen riittävyys	Voimavarojen oikea kohdentaminen	Voimavarojen seuranta säännöllisesti (väh. 3 krt/v)

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Maakuntaan tutustuminen	Maakuntaan tehtävät tutkimis- ja arviointikierrokset	Kokouksista vähintään 25 % pidetään Kajaanin ulkopuolella

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1 000 €	07	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	87	91	4,6	100	9,9	100	9,9	90	-10,0	92	95	97
Palkat ja palkkiot	13	14	7,7	12	-14,3	12	-14,3	11	-8,3	11	12	12
Henkilösivukulut	2	1	-50,0	3	200,0	3	200,0	0	-100,0	0	0	0
Henkilöstökulut	15	15	0,0	15	0,0	15	0,0	11	-26,7	11	12	12
Asiakaspalvelujen ostot		0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	70	73	4,3	81	11,0	81	11,0	75	-7,4	77	79	81
Palvelujen ostot	70	73	4,3	81	11,0	81	11,0	75	-7,4	77	79	81
Aineet ja tavarat	0	0	0,0	1	0,0	1	0,0	0	-100,0	0	0	0
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	2	3	50,0	3	0,0	3	0,0	4	33,3	4	4	4
Muut kulut	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-87	-91	4,6	-100	9,9	-100	9,9	-90	-10,0	-92	-95	-97
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-87	-91	4,6	-100	9,9	-100	9,9	-90	-10,0	-92	-95	-97
POISTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-87	-91	4,6	-100	9,9	-100	9,9	-90	-10,0	-92	-95	-97
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-87	-91	4,6	-100	9,9	-100	9,9	-90	-10,0	-92	-95	-97

4.3 Maakuntahallitus

MAAKUNTAHALLITUKSEN ALAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ 1 000 €	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	TA 2009	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	194 082	217 623	12,1	228 350	226 450	4,1	226 971	4,3	233 491	2,9	239 328	245 311	251 444
Myyntituotot	191 081	213 925	12,0	226 428	224 528	5,0	225 214	5,3	231 822	2,9	237 618	243 558	249 647
/. Jäsenkunnilla	187 288	210 228	12,2	222 900	221 000	5,1	221 761	5,5	228 000	2,8	234 100	241 200	246 100
Maksutuotot	477	524	9,9	30	30	-94,3	67	-87,2	19	-71,6	19	20	20
Tuet ja avustukset	1 332	2 318	74,0	1 017	1 017	-56,1	971	-58,1	1 189	22,5	1 219	1 249	1 280
Muut tuotot	1 192	866	-28,2	875	875	2,2	719	-16,0	461	-35,9	473	484	496
TOIMINTAKULUT	19 252	20 326	5,6	22 159	21 659	6,6	21 244	4,5	22 675	6,7	23 236	23 812	24 403
Palkat ja palkkiot	8 067	8 333	3,3	8 215	8 185	-1,8	8 070	-3,2	8 497	5,3	8 709	8 927	9 150
Henkilösivukulut	2 286	2 248	-1,7	2 166	2 166	-3,6	2 320	3,2	2 333	0,6	2 391	2 451	2 512
Henkilöstökulut	10 353	10 581	2,2	10 381	10 351	-2,2	10 390	-1,8	10 830	4,2	11 101	11 378	11 663
Asiakaspalvelujen ostot	0	2	0,0	0	0	-100,0	0	-100,0	1	0,0	1	1	1
Muut palvelujen ostot	4 339	4 821	11,1	5 234	5 164	7,1	5 153	6,9	5 642	9,5	5 778	5 918	6 061
Palvelujen ostot	4 339	4 823	11,2	5 234	5 164	7,1	5 153	6,8	5 643	9,5	5 779	5 919	6 062
Aineet ja tavarat	2 820	3 159	12,0	3 276	3 276	3,7	3 325	5,3	3 138	-5,6	3 217	3 297	3 379
Avustukset	222	185	-16,7	16	16	-91,4	16	-91,4	26	65,0	27	28	28
Vuokrat	1 116	1 130	1,3	1 388	1 388	22,8	1 268	12,2	1 393	9,9	1 428	1 464	1 500
Muut kulut	402	448	11,4	1 864	1 464	226,8	1 092	143,8	1 644	50,5	1 685	1 727	1 770
TOIMINTAKATE	174 830	197 297	12,9	206 191	204 791	3,8	205 727	4,3	210 816	2,5	216 092	221 499	227 041
Rahoituskulut ja -tuotot	-612	-812	32,7	-1 490	-1 090	34,2	-1 040	28,1	-481	-53,8	-493	-505	-518
VUOSIKATE	174 218	196 485	12,8	204 701	203 701	3,7	204 687	4,2	210 335	2,8	215 599	220 994	226 523
POISTOT	-1 906	-1 914	0,4	-1 816	-1 816	-5,1	-1 729	-9,7	-1 965	13,6	-2 014	-2 064	-2 116
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	-2 800	-2 800	0,0	-2 800	0,0	0	-100,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	172 312	194 571	12,9	200 085	199 085	2,3	200 158	2,9	208 370	4,1	213 585	218 929	224 407
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	172 312	194 571	12,9	200 085	199 085	2,3	200 158	2,9	208 370	4,1	213 585	218 929	224 407

MAAKUNTAHALLITUS 1 000 €	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	TA 2009	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennus- te 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	187 569	211 506	12,8	223 000	221 100	4,5	221 820	4,9	228 300	2,9	234 008	239 858	245 854
Myyntituotot	187 562	210 502	12,2	223 000	221 100	5,0	221 820	5,4	228 300	2,9	234 008	239 858	245 854
./. Jäsenkunnilla	187 288	210 320	12,3	222 900	221 000	5,1	221 761	5,4	228 000	2,8	234 100	241 200	246 100
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	1 000	0,0	0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
Muut tuotot	7	4	-42,9	0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	888	757	-14,8	1 879	1 479	95,4	1 165	53,9	1 769	51,9	1 813	1 859	1 905
Palkat ja palkkiot	339	386	13,9	370	370	-4,1	370	-4,1	288	-22,2	295	303	310
Henkilösivukulut	57	75	31,6	85	85	13,3	85	13,3	65	-23,5	67	68	70
Henkilöstökulut	396	461	16,4	455	455	-1,3	455	-1,3	353	-22,4	362	371	380
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	369	265	-28,2	136	136	-48,7	136	-48,7	234	72,1	240	246	252
Palvelujen ostot	369	265	-28,2	136	136	-48,7	136	-48,7	234	72,1	240	246	252
Aineet ja tavarat	4	11	175,0	4	4	-63,6	4	-63,6	8	105,0	8	9	9
Avustukset	100	0	-100,0	10	10	0,0	10	0,0	20	100,0	21	21	22
Vuokrat	0	1	0,0	1	1	0,0	1	0,0	21	2 000,0	22	22	23
Muut kulut	19	19	0,0	1 273	873	4 494,7	559	2 842,1	1 133	102,7	1 161	1 190	1 220
TOIMINTAKATE	186 681	210 749	12,9	221 121	219 621	4,2	220 655	4,7	226 531	2,7	232 194	237 999	243 949
Rahoituskulut ja -tuotot	-624	-782	25,3	-1 488	-1 088	39,1	-1 038	32,7	-480	-53,8	-492	-504	-517
VUOSIKATE	186 057	209 967	12,9	219 633	218 533	4,1	219 617	4,6	226 051	2,9	231 702	237 495	243 432
POISTOT	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET TUOTOT	0	0	0,0	-2 830	-2 830	0,0	-2 830	0,0	0	-100,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	186 057	209 967	12,9	216 803	215 703	2,7	216 787	3,2	226 051	4,3	231 702	237 495	243 432
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	186 057	209 967	12,9	216 803	215 703	2,7	216 787	3,2	226 051	4,3	231 702	237 495	243 432

4.4 Suunnittelu- ja kehittämissyksikkö

Perustehtävä
Tulosalue vastaa alueiden kehittämislaisissa, maakäyttö- ja rakennuslainsäädännössä, Kainuun hallintokokeilulaisissa ja aluehallinnon uudistamista koskevassa lainsäädännössä maakunnan liitolle määritetyistä tehtävistä, maakunnan viestinnästä ja markkinoinnista sekä kuntayhtymän strategiasta.
Arvot
Vastuullinen asiantuntemus, avoin vuorovaikutus ja keskinäinen luottamus.
Visio 2016
Tulosalue on arvostettu asiantuntija ja haluttu yhteistyökumppani.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Asiakkaat ja yhteistyökumppanit saavat asiantuntevaa, ripeää ja tasa-arvoista palvelua.	Toimiva palveluketju ja yhteistyö (ulkoinen ja sisäinen).	Käsittelyajat, määritellään tulosityksiköittäin.
Asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa päätöksen tekoon (kansalaisvaikuttaminen)	Eri viestintäkanavien ja -tapojen tehokas hyödyntäminen.	Palautejärjestelmä otettu käyttöön, ensimmäinen kysely on tehty.
Vaikuttavat suunnitelmat.	Osallistavat, kannustavat ja avoimet suunnittelu- ja kehittämisprosessit.	www -sivujen käyttäjien analysointijärjestelmä on käytössä.
		Kansalaisvaikuttamisen ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen on käynnistynyt.

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Henkilöstö on osaavaa ja motivoitunutta.	Henkilöstöllä on halu, valmius ja resurssit oman ammatitaitonsa kehittämiseen (uudistumiskyky)	Kehityskeskustelut käyty. Henkilöstötilinpäätös. Työhyvinvoinnin kartoitus (2 vuoden välein) 2010 tulos parempi kuin edellisessä kartoituksessa.

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Strateginen suunnittelu tukee eri toimialojen suunnittelua ja kytkeytyy saumattomasti toimialan vastuualueiden eri prosesseihin. Prosessit ovat sujuvia ja niihin on sitouduttu.	Toimiva vuorovaikutteinen johtamis- ja tiimijärjestelmä. Toimintatapojen itsearviointi ja kehittäminen. Sidosryhmäyhteistyön toimivuus sekä osallistavat, kiinnostavat ja avoimet yhteistoimintafoorumit.	Työhyvinvointikyselyn johtamista koskevat tulokset paremmat kuin edellisessä kyselyssä. Konsernitasolla palvelutuotannon laadun ja vaikuttavuuden seuranta ja arviointi alkaa. Yhteistyöverkostoihin osallistuminen, arvioidaan kehityskeskusteluissa.

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Käytävissä on riittävät resurssit toiminnan menestyksekkääseen hoitamiseen. Resurssit käytetään kustannustehokkaasti.	Onnistunut taloussuunnittelu joka mahdollistaa laadukkaan toiminnan ja kehittämisen.	Vuosisuunnitelman toteutumisaste ja talousarviossa pysyminen.

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Kainuun aluetalouden, kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistaminen Maakunta -kuntayhtymän strateginen suunnittelu tukee kuntayhtymän toimintojen kustannustehokkuutta.	Sidosryhmät ovat ottaneet maakuntakaavan ja -ohjelman linjaukset oman toimintansa lähtökohdaksi. Toimiva seuranta- ja ennakointijärjestelmä. Aktiivinen edunvalvonta ja osallistuminen strategisiin liittoumiin. Koko Kainuu on tietoyhteiskunnassa	Maakuntaohjelman vaikuttavuuden ulkoinen arviointi Aluekehityksen indikaattorit Maakuntaohjelman seurantaraportti. Laajakaistayhteyden peitto, nopeus ja käyttäjien määrä. Maakuntakuvatutkimus 2012.

	<p>Hyvä Kainuu –kuva, tunnettuus ja arvostus asuinpaikana.</p> <p>On tuotettu välineitä toimialojen palvelutuotannon seurantaan ja arviointiin.</p>	<p>Konsernistrategia on lähtökohtana toimialojen oman toiminnan suunnittelulle.</p>
--	---	---

SUUNNITTELU JA KEHITTÄMINEN 1 000 €	TP 2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	TA 2009	KS 2009	Muutos TP-08/ KS-09 %	Ennuste 2009	Muutos TP-08/ ENN-09 %	TA 2010	Muutos ENN- 09/TA- 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	744	647	-13,0	429	429	-33,7	429	-33,7	411	-4,2	421	432	443
Myyntituotot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	703	639	-9,1	429	429	-32,9	429	-32,9	411	-4,2	421	432	443
Muut tuotot	41	8	-80,5	0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	2 121	1 998	-5,8	2 207	2 207	10,5	2 207	10,5	2 186	-0,9	2 241	2 297	2 355
Palkat ja palkkiot	1 014	930	-8,3	885	885	-4,8	885	-4,8	1 035	16,9	1 061	1 087	1 115
Henkilöstökulut	270	239	-11,5	227	227	-5,0	227	-5,0	276	21,6	283	290	297
Henkilöstökulut	1 284	1 169	-9,0	1 112	1 112	-4,9	1 112	-4,9	1 311	17,9	1 344	1 377	1 412
Asiakaspalvelujen ostot	0	2	0,0	0	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	578	461	-20,2	842	842	82,6	842	82,6	686	-18,5	703	721	739
Palvelujen ostot	578	463	-19,9	842	842	81,9	842	81,9	686	-18,5	703	721	739
Aineet ja tavarat	38	74	94,7	61	61	-17,6	61	-17,6	67	9,8	69	70	72
Avustukset	122	185	51,6	6	6	-96,8	6	-96,8	6	6,7	7	7	7
Vuokrat	56	56	0,0	67	67	19,6	67	19,6	69	3,0	71	72	74
Muut kulut	43	51	18,6	119	119	133,3	119	133,3	47	-60,5	48	49	51
TOIMINTAKATE	-1 377	-1 351	-1,9	-1 778	-1 778	31,6	-1 778	31,6	-1 775	-0,1	-1 820	-1 865	-1 912
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 377	-1 351	-1,9	-1 778	-1 778	31,6	-1 778	31,6	-1 775	-0,1	-1 820	-1 865	-1 912
POISTOT	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	30	30	0,0	30	0,0	0	-100,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 377	-1 351	-1,9	-1 748	-1 748	29,4	-1 748	29,4	-1 775	1,6	-1 820	-1 865	-1 912
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 377	-1 351	-1,9	-1 748	-1 748	29,4	-1 748	29,4	-1 775	1,6	-1 820	-1 865	-1 912

4.5 Yhteiset palvelut

Perustehtävä
Tuotamme ja järjestämme maakunnalle ja kunnille kilpailukykyiset tukipalvelut: hallintopalvelut, tietohallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tekniset palvelut, materiaalipalvelut, kuljetuspalvelut, ravintopalvelut ja asiamiespalvelut.
Arvot
Tulevaisuuden usko, Avoimuus ja luottamus, Oikeudenmukaisuus, Asiakaslähtöisyys, Vastuullisuus, Tuloksellisuus
Visio 2015
Yhteiset palvelut on keskitetysti johdettu ja hajautetusti toimiva palveluyksikkö, joka kykenee kilpailukykyisesti tarjoamaan palveluja julkishallinnolle.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tyytyväiset asiakkaat, jotka saavat lisäarvoa palveluitamme	Toimivat, laadukkaat ja helposti saatavat palvelut.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos on > 3,78 (2009).

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Osaava, toimintakykyinen, työhönsä sitoutunut ja työ-	Hyvä johtaminen	Työtyytyväisyyskyselyn tulos on > 3,29 (2008)

tyytyväinen henkilöstö		
------------------------	--	--

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tehokkaasti tuotetut palvelut	Toimivat prosessit ja sähköisten järjestelmien hyödyntäminen	Laskuista saadaan 30 % sähköisinä v. 2010 ja 50 % v. 2011. Laskuista 10 % lähetetään verkkolaskuina v. 2010 ja 50 % v. 2011. Verkkopalkka käytössä 50 %.

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tuottavuuden kasvun lisääminen	Kunnilta ostettavien palveluiden tuottavuuden kasvu	Palveluiden kustannukset eivät reaalisesti kasva

YHTEISET PALVELUT	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	TA 2009	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	TA 2010	Muutos ENN -09/TA -10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
1 000 €													
TOIMINTATUOTOT	5 769	5 470	-5,2	4 921	4 921	-10,0	4 722	-13,7	4 780	1,2	4 900	5 022	5 148
Myyntituotot	3 519	3 423	-2,7	3 428	3 428	0,1	3 394	-0,8	3 522	3,8	3 610	3 700	3 793
Maksutuotot	477	524	9,9	30	30	-94,3	67	-87,2	19	-71,6	19	20	20
Tuet ja avustukset	629	679	7,9	588	588	-13,4	542	-20,2	778	43,5	797	817	838
Muut tuotot	1 144	844	-26,2	875	875	3,7	719	-14,8	461	-35,9	473	484	496
TOIMINTAKULUT	16 243	17 571	8,2	18 073	17 973	2,3	17 872	1,7	18 719	4,7	19 182	19 657	20 143
Palkat ja palkkiot	6 714	7 017	4,5	6 960	6 930	-1,2	6 815	-2,9	7 174	5,3	7 353	7 537	7 726
Henkilösivukulut	1 959	1 934	-1,3	1 854	1 854	-4,1	2 008	3,8	1 992	-0,8	2 042	2 093	2 145
Henkilöstökulut	8 673	8 951	3,2	8 814	8 784	-1,9	8 823	-1,4	9 166	3,9	9 395	9 630	9 871
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	1	1	1
Muut palvelujen ostot	3 392	4 095	20,7	4 256	4 186	2,2	4 175	2,0	4 722	13,1	4 835	4 951	5 070
Palvelujen ostot	3 392	4 095	20,7	4 256	4 186	2,2	4 175	2,0	4 723	13,1	4 836	4 952	5 071
Aineet ja tavarat	2 778	3 074	10,7	3 211	3 211	4,5	3 260	6,1	3 063	-6,0	3 140	3 218	3 299
Avustukset	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	1 060	1 073	1,2	1 320	1 320	23,0	1 200	11,8	1 303	8,6	1 336	1 369	1 403
Muut kulut	340	378	11,2	472	472	24,9	414	9,5	464	12,1	476	487	500
TOIMINTAKATE	-10 474	-12 101	15,5	-13 152	-13 052	7,9	-13 150	8,7	-13 939	6,0	-14 282	-14 635	-14 996
Rahoituskulut ja -tuotot	12	-30	-350,0	-2	-2	-93,3	-2	-93,3	-1	-50,0	-1	-1	-1
VUOSIKATE	-10 462	-12 131	16,0	-13 154	-13 054	7,6	-13 152	8,4	-13 940	6,0	-14 283	-14 636	-14 997
POISTOT	-1 906	-1 914	0,4	-1 816	-1 816	-5,1	-1 729	-9,7	-1 965	13,6	-2 014	-2 064	-2 116
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-12 368	-14 045	13,6	-14 970	-14 870	5,9	-14 881	6,0	-15 905	6,9	-16 298	-16 700	-17 113
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-12 368	-14 045	13,6	-14 970	-14 870	5,9	-14 881	6,0	-15 905	6,9	-16 298	-16 700	-17 113
Lisätty													
Asiamiespalvelut; nettokustannus	241	235		188	188		158						
Potilaskertomusarkisto; nettokustannus	0	176		184	184		184						

Hallintopalvelut:

Hallintopalveluihin on liitetty 2010 alusta lukien maakunnan yhteinen arkistointi ja tietosuojat, talous- ja velkaneuvonta, potilasasiamiespalvelut, sosiaaliasiamiespalvelut sekä veteraaniasiamiespalvelut.

Henkilöstöpalvelut:

Jatketaan kuntayhtymän henkilöstöstrategian operationaalistamista toteuttamalla laaditun toimenpideluettelon mukaisia konkreettisia toimia sekä arvioimalla niiden vaikutuksia. Arviointityön perusteella päivitetään tarvittaessa henkilöstöstrategiaa.

Suunnitellaan ja toteutetaan esimies- ja johtamisosaamisen kehittämistä tukevia toimenpiteitä (esimiesvalmennus, esimiestiedotteet).

Jatketaan henkilöstöhallintoon liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja sopimusten uudistustyötä.

Kuljetuspalvelut:

Pyritään saamaan vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain kuljetuksien maksuliikenteestä vähintään 95 % sähköisen laskutuksen piiriin.

Kuhmoon ja Sotkamoon pyritään saamaan kutsuohjattu palveluliikenne. Kajaanin kutsuohjatun palveluliikenteen matkustajamääriin pyritään saamaan 50 % kasvu.

Kehitetään laatumittaristo, jolla mitataan kuljetuspalveluiden asiakkailleen tuottamien palveluiden laadullisia tekijöitä.

Materiaalipalvelut:

Materiaalipalvelu vastaa hankinnoista ja varastoinnista sekä tuotteiden kuljetamisesta Kainuun alueella. Vuoden 2010 aikana yhdistetään toimintoja ja kehitetään omaa kuljetusta.

Hankintakierrosten käsittelyprosessin kehittämällä tullaan vähentämään hankintapäätösten valituksia.

Ravintopalvelut:

Työprosessien kehittäminen ja selkeyttäminen.

Talousoalvelut:

Keskitytään lähtevien kuluttajalaskujen saamiseksi sähköisiksi verkkolaskuiksi. Päivitetään taloushallinnonjärjestelmä (Sap 4,7 ver ---> 6. 0).

Tietohallintopalvelut:

Tietotekniikkainfran uusiminen konesalipalveluiden osalta. Erilliset konesali-toiminnot yhdistetään uudenaikaiseen IT-turvahuonetilaan, jotta kriittisten tietojärjestelmäpalveluiden tuottamisen häiriötekijät voidaan minimoida. Lisäksi useiden eri tietojärjestelmien versiopäivitys- ja/tai käyttöönottoprojektin läpivieminen jatkuu.

Tekniset palvelut:

Vuoden alussa otetaan käyttöön KAKS:n lisärakennus, jossa on tilat päivystyspoliklinikalle, nopean diagnostiikan yksikölle, ensihoidolle ja laboratorion näytteenotolle. Lisärakennukseen valmistuu vuoden aikana myös tilat IT-turvahuoneelle, johon keskitetään Kainuun maakuntaa ja Kainuun kuntia palvelevat ATK-palvelimet ja -verkkolaitteet.

Maakunnan omien tilojen lisätila-, muutos- ja saneeraustarpeista laaditaan yleissuunnitelma ja pitkäntähtäimen suunnitelma.

4.6 Koulutustoimiala

Missio / perustehtävä
Kainuun koulutustoimiala tuottaa korkeatasoisia toisen asteen koulutuspalveluja.
Visio 2016
Koulutustoimiala on valtakunnallisesti kilpailukykyinen koulutuspalveluiden järjestäjä.
Toimintaperiaatteet (arvot)
Oikeudenmukaisuus, tuloksellisuus, tulevaisuuden usko, asiakaslähtöisyys, vastuunotto, avoimuus ja luottamus

Asiakas ja asukas, elinvoimainen Kainuu

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit ja arviointikriteerit
Koulutustarjonta vastaa väestön sekä työ- ja elinkeinonelämän kysyntää	Opiskelija- ja työelämälähtöinen koulutussuunnittelu ja ennakointi	1) Toisen asteen koulutuksen aluekehitysvaikutuksia seurataan ja määritetään kehityskohteet.
Aluekehitystä tukeva aktiivinen osaamisverkosto	Ennakoiva ja toimiva verkostoyhteistyö	Seurannan pääkohteet ovat: - peruskoulun päättävän ikäluokan sijoittuminen - toiminta-alueen ulkopuolelta olevien opiskelijoiden määrä (netto = 0)
Tulevaisuuden osaamisen varmistaminen	Väestön koulustarpeisiin vastaaminen	

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit ja arviointikriteerit
Henkilöstön kokonaisosaaminen on kysynnän mukaista	Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja ylläpito (tunnistaminen ja <u>hyödyntäminen</u>)	1) Työhyvinvointikyselyn perusteella henkilöstöpalautte X2010 > X2008 ja johtopäätökset otetaan huomioon 2) Johtamisjärjestelmän kehittäminen
Työkykyinen ja uudistushaluinen henkilöstö (innovatiivinen)		

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit ja arviointikriteerit
Prosessit ovat sujuvia ja luotettavia	Muutoshallinta	1) Negatiivisten keskeyttämisten osuus on < 3 % (KAO) lukuvuodessa, < 0,5 % (lukiot)
Avoimuus uusille toiminnoille ja verkostoille (yksiköille)	Toimiva johtamisjärjestelmä	2) Opetuksen työaikoja yhdenmukaistetaan
	Opiskelijalähtöinen toimintatapa	
	Työelämän ja jatko-opintojen tarpeet otetaan huomioon opetuksen kehittämisessä	

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit ja arviointikriteerit
Terve talous Tulosalueet tulevat toimeen omalla tulorahoituksellaan.	Toimitaan kustannustehokkaasti. Investoinnit kohdennetaan ja hyödynnetään tehokkaasti Kiinteistöjen taloudellinen käyttö Riittävä opiskelijamäärä, opetusryhmien keskikoko	1) Pysytään sovitussa talousarvioraamissa

Sitovat tavoitteet ja mittarit 2010

Toimenpiteitä, joilla sitovat tavoitteet saavutetaan:

ASIAKAS JA ASUKAS, ELINVOIMAINEN KAINUU

1) Toisen asteen koulutuksen aluekehitysvaikutuksia seurataan ja määritetään kehityskohteet.

1.1 Peruskoulun päättävän ikäluokan sijoittuminen

- Yhteistyökumppaneina ovat sähköisen hakupalvelun toimisto sekä perusopetuksen ja toisen asteen oppilaanohjaajat
- Toimiala osallistuu edelleen aktiivisesti sähköisen hakujärjestelmän kehittämistyöhön
- Nivelvaiheen oppilaanohjaustoimia kehitetään edelleen.
- Tavoitteena on, että 98 % perusopetuksen päättävistä jatkaa välittömästi kouluttautumista.

1.2 Toiminta-alueen ulkopuolelta olevien opiskelijoiden määrä (netto = 0)

- Maakunnan ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden määrän analysointia jatketaan ja kehitetään.
- Tavoitteena on vähintään tasapaino Kainuuseen muualta tulevien ja Kainuusta muualle opiskelemaan lähtevien toisen asteen perustutkinto-opiskelijoiden kesken
- Kuusamossa toteutettavan ammatillisen koulutuksen tulokset arvioidaan erikseen

HENKILÖSTÖ JA UUDISTUMINEN

1) Henkilöstöpalaute $X_{2010} > X_{2008}$

- vuonna 2010 suoritetaan Kainuun maakunta -kuntayhtymän työhyvinvointikysely.
- koulutustoimialan kummallekin tulosalueelle määritetään henkilöstön kehittämistyön perustehtävälähtöiset profiilit.

2) Johtamisjärjestelmän kehittäminen

2.1 Työyhteisöjen kehittäminen

- Tulosalueilla jatketaan työnohjausta.

2.2 Kehityskeskustelujen määrä

- Kehittämiskeskustelut käydään vähintään joka toinen vuosi.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

1) Negatiivisten keskeyttämisten osuus on <3,0 % lukuvuodessa (KAO) ja < 0,5% lukuvuodessa (lukiot)

- Keskeyttämisten syyt selvitetään ja otetaan huomioon toisen asteen opiskelijapalveluja kehitettäessä.

2) Opetuksen työaikoja yhdenmukaistetaan

- Jatketaan perusopetuksen ja toisen asteen opetustyön työaikojen yhdenmukaistamista tavoitteena sujuva yhteistyö eri oppilaitosmuotojen kesken

TALOUS

1) Pysytään sovitussa talousarvioraamissa

- Talousarvion toteutumista seurataan reaaliaikaisesti ja korjaustoimiin ryhdytään välittömästi

KOULUTUSLAUTAKUNNAN ALAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ (sis. liikelaitoksen)	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennust e 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	Ta 2010	Muutos ENN- 09/TA - 10 %	Ta 2011	Ta 2012	Ta 2013
1 000 €												
TOIMINTATUOTOT	38 798	47 619	22,7	48 461	1,8	48 461	1,8	51 114	5,5	51 617	52 097	52 483
Myyntituotot	36 367	45 689	25,6	46 646	2,1	46 646	2,1	49 423	6,0	50 138	50 609	50 987
Maksutuotot	397	388	-2,3	99	-74,5	99	-74,5	10	-89,9	10	11	11
Tuet ja avustukset	1 339	752	-43,8	1 397	85,8	1 397	85,8	1 394	-0,2	1 109	1 116	1 124
Muut tuotot	695	790	13,7	319	-59,6	319	-59,6	287	-10,0	360	361	361
TOIMINTAKULUT	40 249	45 385	12,8	48 161	6,1	48 161	6,1	51 128	6,2	51 792	52 243	52 687
Palkat ja palkkiot	19 946	22 464	12,6	23 417	4,2	23 417	4,2	25 032	6,9	25 101	25 610	25 774
Henkilösivukulut	4 983	5 191	4,2	5 787	11,5	5 787	11,5	5 597	-3,3	5 849	6 034	6 069
Henkilöstökulut	24 929	27 655	10,9	29 204	5,6	29 204	5,6	30 629	4,9	30 950	31 644	31 842
Asiakaspalvelujen ostot	-25	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	7 576	8 472	11,8	9 271	9,4	9 271	9,4	10 693	15,3	10 791	10 463	10 237
Palvelujen ostot	7 551	8 472	12,2	9 271	9,4	9 271	9,4	10 693	15,3	10 791	10 463	10 237
Aineet ja tavarat	3 044	3 287	8,0	2 906	-11,6	2 906	-11,6	3 161	8,8	3 128	2 883	2 887
Avustukset	11	14	27,3	9	-35,7	9	-35,7	8	-11,1	10	10	10
Vuokrat	4 534	5 782	27,5	6 611	14,3	6 611	14,3	6 415	-3,0	6 668	6 997	7 437
Muut kulut	180	175	-2,8	160	-8,6	160	-8,6	222	38,8	245	247	273
TOIMINTAKATE	-1 451	2 234	-254,0	300	-86,6	300	-86,6	-14	-104,7	-175	-146	-204
Rahoituskulut ja -tuotot	12	7	-41,7	-40	-671,4	-40	-671,4	8	-120,0	-5	-5	-5
VUOSIKATE	-1 439	2 241	-255,7	260	-88,4	260	-88,4	-6	-102,3	-180	-151	-209
POISTOT	-843	-919	9,0	-848	-7,7	-848	-7,7	-980	15,6	-1 020	-1 074	-1 079
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 282	1 322	-157,9	-588	-144,5	-588	-144,5	-986	67,7	-1 200	-1 226	-1 288
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	41	74	80,5	-813	-1 198,6	-813	-1 198,6	80	-109,8	80	80	80
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 241	1 396	-162,3	-1 401	-200,4	-1 401	-200,4	-906	-35,3	-1 120	-1 146	-1 208

KOULUTUSLAUTAKUNNAN ALAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ (Ilman KAO) 1 000 €	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste e 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	Ta 2010	Muutos ENN- 09/TA - 10 %	Ta 2011	Ta 2012	Ta 2013
TOIMINTATUOTOT	9 504	10 964	15,4	11 013	0,4	11 013	0,4	10 895	-1,1	11 167	11 447	11 733
Myyntituotot	8 957	10 340	15,4	10 331	-0,1	10 331	-0,1	10 574	2,4	10 838	11 109	11 387
Maksutuotot	397	388	-2,3	99	-74,5	99	-74,5	10	-89,9	10	11	11
Tuet ja avustukset	124	205	65,3	574	180,0	574	180,0	301	-47,6	309	316	324
Muut tuotot	26	31	19,2	9	-71,0	9	-71,0	10	11,1	10	11	11
TOIMINTAKULUT	11 654	11 784	1,1	12 232	3,8	12 232	3,8	12 129	-0,8	12 432	12 743	13 062
Palkat ja palkkiot	6 261	6 248	-0,2	6 235	-0,2	6 235	-0,2	6 225	-0,2	6 381	6 540	6 704
Henkilösivukulut	1 693	1 598	-5,6	1 447	-9,4	1 447	-9,4	1 336	-7,7	1 369	1 404	1 439
Henkilöstökulut	7 954	7 846	-1,4	7 682	-2,1	7 682	-2,1	7 561	-1,6	7 750	7 944	8 142
Asiakaspalvelujen ostot	-25	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	2 204	2 196	-0,4	2 579	17,4	2 579	17,4	2 820	9,3	2 891	2 963	3 037
Palvelujen ostot	2 179	2 196	0,8	2 579	17,4	2 579	17,4	2 820	9,3	2 891	2 963	3 037
Aineet ja tavarat	151	151	0,0	188	24,5	188	24,5	174	-7,4	178	183	187
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	1 319	1 562	18,4	1 761	12,7	1 761	12,7	1 520	-13,7	1 558	1 597	1 637
Muut kulut	51	29	-43,1	22	-24,1	22	-24,1	54	145,5	55	57	58
TOIMINTAKATE	-2 150	-820	-61,9	-1 219	48,7	-1 219	48,7	-1 234	1,2	-1 265	-1 296	-1 329
Rahoituskulut ja -tuotot	0	1	0,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 150	-819	-61,9	-1 219	48,8	-1 219	48,8	-1 234	1,2	-1 265	-1 296	-1 329
POISTOT	-201	-224	11,4	-182	-18,8	-182	-18,8	-166	-8,8	-170	-174	-179
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 351	-1 043	-55,6	-1 401	34,3	-1 401	34,3	-1 400	-0,1	-1 435	-1 471	-1 508
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 351	-1 043	-55,6	-1 401	34,3	-1 401	34,3	-1 400	-0,1	-1 435	-1 471	-1 508

KOULUTUSTOIMIALA YHTEISET PALVELUT 1 000 €	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennuste e 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	Ta 2010	Muutos ENN- 09/TA - 10 %	Ta 2011	Ta 2012	Ta 2013
TOIMINTATUOTOT	235	302	28,5	300	-0,7	300	-0,7	300	0,0	308	315	323
Myyntituotot	200	300	50,0	300	0,0	300	0,0	300	0,0	308	315	323
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	35	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut tuotot	0	2	0,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	338	339	0,3	379	11,8	379	11,8	353	-6,9	362	371	380
Palkat ja palkkiot	227	211	-7,0	243	15,2	243	15,2	195	-19,8	200	205	210
Henkilösivukulut	55	51	-7,3	76	49,0	76	49,0	52	-31,6	53	55	56
Henkilöstökulut	282	262	-7,1	319	21,8	319	21,8	247	-22,6	253	260	266
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	50	61	22,0	47	-23,0	47	-23,0	72	53,2	74	76	78
Palvelujen ostot	50	61	22,0	47	-23,0	47	-23,0	72	53,2	74	76	78
Aineet ja tavarat	2	2	0,0	4	100,0	4	100,0	5	25,0	5	5	5
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	2	1	-50,0	4	300,0	4	300,0	4	0,0	4	4	4
Muut kulut	2	13	550,0	5	-61,5	5	-61,5	25	400,0	26	26	27
TOIMINTAKATE	-103	-37	-64,1	-79	113,5	-79	113,5	-53	-32,9	-54	-56	-57
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-103	-37	-64,1	-79	113,5	-79	113,5	-53	-32,9	-54	-56	-57
POISTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-103	-37	-64,1	-79	113,5	-79	113,5	-53	-32,9	-54	-56	-57
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-103	-37	-64,1	-79	113,5	-79	113,5	-53	-32,9	-54	-56	-57

4.6.1 Koulutustoimiala, lukiokoulutus

<p>Missio / perustehtävä</p> <p>Kainuun lukiokoulutus tarjoaa opiskelijalle laaja-alaisen yleissivistyksen ja antaa valmiudet jatko-opintoihin.</p> <p>Visio 2016</p> <p>Edelleen valtakunnallisesti kilpailukykyinen lukiokoulutuksen järjestäjä ja kehittäjä</p> <p>Toimintaperiaatteet (arvot)</p> <p>Opiskelijakeskeisyys, luottamus, yhteiskuntavastuu ja tuloksellisuus</p>
--

Strategiset päämäärät

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit/arviointikriteerit
Vastaa yksilöllisiin opiskelutarpeisiin Laaja-alainen pohja jatko-opinnoille	Oppiaineissa valinnaisuuden turvaava ja laadukas kurssitarjonta Toisen asteen keskinäinen yhteistyö	1) Ensisijaisia hakijoita on yli 50 % ikäluokasta 2) Rakenne mahdollistaa yhdistelmäopinnot 3) Opiskelijapalaute mitataan maakunnallisesti vuosittain; tavoite: vähintään edellisen kyselyn keskiarvo 4) Jatko-opintoihin sijoittumista seurataan ja mitataan (Tilastokeskus); tavoitetaso on vähintään valtakunnan keskiarvo

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit/arviointikriteerit
Osaava, hyvinvoiva ja uudistushaluinen henkilöstö	Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen Kannustava ja avoin työkykyä parantava ilmapiiri Opiskelijälähtöisyys	1) Työhyvinvointikyselyn perusteella henkilöstöpalaute X ₂₀₁₀ > X ₂₀₀₈ (TOB-kysely) ja johtopäätökset otetaan huomioon 2) Henkilöstön kehittämiseen käytetään 0,5 % henkilöstökustannuksista

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit/arviointikriteerit
Toimivat opiskelijapolut Keskitytään omaan ydintoimintaan Toiminnan kannalta riittävän suuret tulosyksiköt	Toimivat ja monipuoliset opetusjärjestelyt Toimiva opiskelijan ohjaus- ja tukijärjestelmä Yhteistyö sidosryhmiin	1) Negatiivisten keskeyttämisten osuus on < 0,5 % lukuvuodessa

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit/arviointikriteerit
Terve talous	Opetuslähtöisesti kohdenne- tut resurssit Kiinteistöjen taloudellinen käyttö	1) Pysytään sovituissa talo- usarvioraamissa 2) Oppilaitoksen kehittämi- seen käytetään 0,5 % henki- löstökustannuksista 3) Opiskelijakohtaiset kus- tannukset ja niiden oikeu- denmukainen vertailu. - opetuskustannukset - opetuksen ulkopuoliset kustannukset Tavoite: kokonaiskustannuk- set < maan keskiarvo 4) Riittävä opetusryhmien keskikoko verrattuna Oulun läänin lukioiden keskiarvoon.

Sitovat tavoitteet ja mittarit 2010

Toimenpiteitä, joilla sitovat tavoitteet saavutetaan:

ASIAKAS JA ASUKAS, ELINVOIMAINEN KAINUU

- 1) Ensisijaisia hakijoita on 50 % ikäluokasta
 - markkinointia tehostetaan ja monipuolistetaan. Markkinoinnissa tehdään yhteistyötä peruskoulujen kanssa, lukiokoulutuksen tulosalueella ja ammattiopetuksen kanssa. Markkinoinnissa tukeudutaan perustehtävän ansiokkaaseen hoitoon.
 - Aloituspaikat mitoitetaan realistisesti. Mitoituksessa otetaan huomioon:
 - Maakuntavaltuuston ja koulutuslautakunnan päätökset
 - Hakijoiden edellytykset lukio-opintoihin (keskiarvoraja) - ”lukio-opintoihin pääsy on haaste”

- 2) Rakenne mahdollistaa yhdistelmäopinnot ja lukioiden vaihdon
 - Jaksojen ja oppituntien sijoittelussa otetaan huomioon yhdistelmäopin-
tojen suoritusmahdollisuus.
 - Opintojen ohjauksessa tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen
kanssa
 - Lukioiden vaihto jaksoittain ohjeistetaan. Ohjeessa otetaan huomioon
kotimainen ja kansainvälinen opiskelijavaihto (mm. ruotsinkieliset vs.
kainuulaiset opiskelijat)
 - Lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahallinto-ohjelmien kes-
kinäistä opiskelijoihin liittyvää tiedonsiirtoa parannetaan

- 3) Opiskelijapalaute mitataan vuosittain
 - Lukiokoulutuksen tulosalueella on käytössään keskitetty, systemaatti-
nen opiskelijapalautejärjestelmä. Tavoite on vähintään edellisen kyse-
lyn keskiarvo.

- Opiskelijapalautteen perusteella määritetään keskeiset kehittämiskohdet.
- 4) Jatko-opintoihin sijoittumista seurataan ja mitataan (Tilastokeskus)
- Tavoite on vähintään valtakunnan keskiarvo
 - Jatko-opintojen tai työelämään sijoittumisen tavoitteena on vähintään valtakunnan keskiarvo.

HENKILÖSTÖ JA UUDISTUMINEN

- 1) Työhyvinvointikyselyn perusteella henkilöstöpalaute $\chi_{2010} > \chi_{2008}$ ja johtopäätökset otetaan huomioon
- Vuonna 2010 suoritetaan Kainuun maakunta -kuntayhtymän työhyvinvointikysely.

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

- 1) Negatiivisten keskeyttämisten osuus on $< 0,5$ % lukuvuodessa
- Selvitetään keskeyttämisten syyt ja eroavien opiskelijoiden syrjäytymistä ehkäistään.

TALOUS

- 1) Pysytään sovitussa talousarvioraamissa
- Talousarvion toteutumista seurataan reaaliaikaisesti ja korjaustoimiin ryhdytään välittömästi.
- 2) Oppilaitoksen kehittämiseen käytetään 0,5 % henkilöstökustannuksista.
- Lukioiden kärkihankekokonaisuuden toimintaa seurataan ja tuetaan. Lukioiden yhteinen KIVI – Kainuun lukioiden pedagoginen yhteistyöhanke ja Sotkamon lukion VuokattiCampusEducationTube –hanke jatkuvat.
- 3) Opiskelijakohtaisten kustannusten oikeudenmukainen vertailu.
- Vertailussa tarkastellaan opetuskustannuksia ja opetuksen ulkopuolisia kustannuksia opiskelijaa kohti. Tavoitteena on kokonaiskustannusten pysyminen alle maan keskiarvon. Vertailussa otetaan huomioon tulosyksikön koko. Laskentaperusteet ovat samat kuin valtionosuuden yksikköhintarahoituksessa.
 - Opetuksen ulkopuolisia kustannuksia ovat mm. hallinto-, tukipalvelu- sekä kiinteistö-kustannukset.
- 4) Riittävä opetusryhmien keskikoko
- Opetusryhmien keskikokoa verrataan Oulun läänin lukioiden opetusryhmien keskikokoon.

LUKIOT 1 000 €	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennust e 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	Ta 2010	Muutos ENN- 09/TA - 10 %	Ta 2011	Ta 2012	Ta 2013
TOIMINTATUOTOT	9 269	10 662	15,0	10 713	0,5	10 713	0,5	10 595	-1,1	10 860	11 131	11 410
Myyntituotot	8 757	10 040	14,7	10 031	-0,1	10 031	-0,1	10 274	2,4	10 531	10 794	11 064
Maksutuotot	397	388	-2,3	99	-74,5	99	-74,5	10	-89,9	10	11	11
Tuet ja avustukset	89	205	130,3	574	180,0	574	180,0	301	-47,6	309	316	324
Muut tuotot	26	29	11,5	9	-69,0	9	-69,0	10	11,1	10	11	11
TOIMINTAKULUT	11 316	11 445	1,1	11 853	3,6	11 853	3,6	11 776	-0,6	12 070	12 372	12 681
Palkat ja palkkiot	6 034	6 037	0,0	5 992	-0,7	5 992	-0,7	6 030	0,6	6 181	6 335	6 494
Henkilösivukulut	1 638	1 547	-5,6	1 371	-11,4	1 371	-11,4	1 284	-6,3	1 316	1 349	1 383
Henkilöstökulut	7 672	7 584	-1,1	7 363	-2,9	7 363	-2,9	7 314	-0,7	7 497	7 684	7 876
Asiakaspalvelujen ostot	-25	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	2 154	2 135	-0,9	2 532	18,6	2 532	18,6	2 748	8,5	2 817	2 887	2 959
Palvelujen ostot	2 129	2 135	0,3	2 532	18,6	2 532	18,6	2 748	8,5	2 817	2 887	2 959
Aineet ja tavarat	149	149	0,0	184	23,5	184	23,5	169	-8,2	173	178	182
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	1 317	1 561	18,5	1 757	12,6	1 757	12,6	1 516	-13,7	1 554	1 593	1 633
Muut kulut	49	16	-67,3	17	6,3	17	6,3	29	70,6	30	30	31
TOIMINTAKATE	-2 047	-783	-61,7	-1 140	45,6	-1 140	45,6	-1 181	3,6	-1 211	-1 241	-1 272
Rahoituskulut ja -tuotot	0	1	0,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 047	-782	-61,8	-1 140	45,8	-1 140	45,8	-1 181	3,6	-1 211	-1 241	-1 272
POISTOT	-201	-224	11,4	-182	-18,8	-182	-18,8	-166	-8,8	-170	-174	-179
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 248	-1 006	-55,2	-1 322	31,4	-1 322	31,4	-1 347	1,9	-1 381	-1 415	-1 451
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 248	-1 006	-55,2	-1 322	31,4	-1 322	31,4	-1 347	1,9	-1 381	-1 415	-1 451

4.7 Sosiaali- ja terveystoimiala

Perustehtävä
Kainuun väestön terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen sekä itsenäisen selviytymisen tukeminen.
Arvot
Ihmisarvon kunnioittaminen, Asiakslähtöisyys, Vastuullisuus, Oikeudenmukaisuus, Avoimuus ja Luottamus
Visio 2015
Kainuu on paikallisesti ja valtakunnallisesti arvostettu sosiaali- ja terveydenhuollon edelläkävijämaakunta.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Väestön terveys ja hyvinvointi paranee ja terveyserot kaventuvat	Vastuunotto omasta ja yhteisön hyvinvoinnista ja terveydestä lisääntyy	Määritellään toimenpideohjelma ja mittaristo maakunnalliseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja seuraimiseksi. Keskeiset valtakunnalliset vertailutiedot: sairastavuusindeksi, kansantautiindeksi, kariesindeksi lastensuojelun avohuollon piirissä olevat ja huostaan otetut lapset (seurataan vuosittain).
Laadukkaat ja tarpeenmukaiset palvelut toteutuvat	Määritellään eniten palveluja tarvitsevat (mm. kansantaudit, työttömyys, alhainen koulutustaso, alhainen tulo-taso). Määrittelytyö on tehty vuoden 2012 loppuun mennessä.	Kohdennetaan palveluja eniten tarvitseville
	Väestön palvelutarpeet ovat tiedossa ja palveluiden toteutumista seurataan systemaattisesti	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu lain asettamien kriteerien mukaisesti. Kantelujen, valitusten ja potilasvahinkojen määrät vähenevät edelliseen vuoteen verrattuna
	Asiakaspalautejärjestelmä on toimiva ja sitä hyödynnetään systemaattisesti toiminnan kehittämisessä.	Asiakaspalautejärjestelmä on uudistettu (mm. reaaliaikainen palaute).
		Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH) joka 4. vuosi (aloitus v.2010)
		Asiakaspalauteseurantakysely toteutetaan joka toinen vuosi (seuraava 2010). Taso: parempi kuin edellisellä kerralla (v. 2009 Asiakkaan antama kokonaisarvosana

		<p>palvelusta/hoidosta oli keskiarvona 4,1 ja keskihajontana 0,7.)</p> <p>Kehittäjäasiakastoiminta on aloitettu v.2010</p>
--	--	--

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Ammattitaitoinen, osaava, yhteistyö-kykyinen ja sitoutunut henkilöstö</p> <p>Henkilöstön työhyvinvointi on hyvä</p>	<p>Vetovoimainen työpaikka</p> <p>Lakisääteinen täydennyskoulutus toteutuu</p> <p>Vuorovaikutteinen ja luottamuksellinen toimintatapa. Työilmapiiri on avoin kehittämismyönteinen.</p> <p>Toimiva työterveyshuolto</p> <p>Työssä jaksetaan nykyistä pidempään.</p> <p>Optimaalinen ja tarvetta vastaava henkilöstörakenne ja määrä</p>	<p>Virkojen/toimien täyttöaste; taso 90 % Pätevää henkilökuntaa 90 % henkilökunnasta</p> <p>Lakisääteinen täydennyskoulutus toteutuu 100 %</p> <p>Työhyvinvointimittaus (joka toinen vuosi): tavoitetaso on vähintään parempi kuin edellisellä kerralla. (v.2008 sote-toimialalla 3,27 ja 0,94)</p> <p>Sairauspoissaolot vähenevät</p> <p>Keskimääräinen eläkeikä on 63 vuotta.</p> <p>Työn vaativuuden ja osaa-mistason arviointi</p>

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Oikeudenmukainen ja vastuullinen johtaminen</p> <p>Asiakaslähtöiset toimivat hoito- ja palveluketjut</p> <p>Toiminnan kehittäminen ja palveluiden uudistaminen sekä uusien innovaatioiden synnyttäminen</p>	<p>Kannustava ja hyvä johtaminen</p> <p>Henkilöstöön luotetaan ja heitä arvostetaan</p> <p>Toimiva asiakaslähtöinen työnjako ja yhteistyö eri toimijoiden ja palveluntuottajien kesken</p> <p>Kehittämisen-, tutkimus- ja suunnitteluyksikkö toimii</p> <p>Toimivat yhteistyöverkostot</p>	<p>Johdon auditoinnit, Kehityskeskustelut 1x/v,</p> <p>Asiakaspalautejärjestelmä uudistettu (mm. reaaliaikainen palaute)</p> <p>Hoito- ja palveluketjuja päivitetty 60–80 %, uusia työstetty 10 %, seuranta ja arviointi toteutuu</p> <p>Kehittämisen-, tutkimus-, ja suunnitteluyksikkö on käynnistetty 2010</p> <p>Uudet innovaatiot</p>

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Toiminnot järjestetään taloudellisesti ja kustannustehokkaasti	<p>Pitkäjänteinen ja ennakoiva talouden ja toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta</p> <p>Henkilöstö osallistuu talousarvion suunnitteluun ja sitoutuu sen toteuttamiseen</p> <p>Sote-toiminta valtakunnallisesti kustannustehokasta</p> <p>Toiminnan ja talouden yhtäaikainen ja reaaliaikainen seurantajärjestelmä.</p>	<p>Valtuustokausittainen seuranta, vuosittainen seuranta ja vertailut</p> <p>Osavuositraportit 3 x vuosi, toteutumaseuranta 1x/kk</p> <p>Valtakunnallisesti kolmen kustannustehokaimman joukossa</p> <p>(Kansalliset toimintamenojen vertailutiedot: Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenojen vertailu, keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten vertailu, taloustilaston vertailut)</p> <p>Seurantajärjestelmä toteutunut (v.2011)</p>

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Toimintakykyiset kainuulaiset muuttuvassa toimintaympäristössä	Toiminnassa korostuu ennalta ehkäisevä toiminta. Terveystien ja hyvinvoinnin tasarvo lisääntyy.	Hyvinvointikertomus maakuntalaisten hyvinvoinnista, valmistuu vuoden 2010 loppuun mennessä
Kainuulaisten osallisuuteen ja kuulemiseen on luotu toimiva yhteistyö- ja palautejärjestelmä	Kansalaisvaikuttaminen on sisäistetty toiminnassa	Maakuntalaisten kuulemiseen on luotu toimiva palautejärjestelmä vuoteen 2012 mennessä
Toimivat kehittämiskumppanuudet	Hyvinvointifoorumin toiminta on käynnistetty vuoden 2010 aikana	Foorumin toimintaan osallistuu 20 eri tahoa, uusia innovaatioita syntyy 5 kpl vuoteen 2011 mennessä

Toimintasuunnitelma 2010

Yleistä

Talousarviota ja toimintasuunnitelmaa vuodelle 2010 tehdään tilanteessa, jossa taloudellinen taantuma heijastuu voimakkaasti kuntakenttään verotulojen selvästi aiempaa hitaampana kasvuna. Työllisyystilanteen huononeminen näkyy myös Kainuussa. Talouden taantuma lisää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita. Nopeimmin tämä näkyy toimeentulotuen kasvuna. Taantuma

vaikuttaa työttömyyden kautta nopeasti erityisesti lasten, nuorten ja nuorten perheiden hyvinvointiin kielteisesti.

Suomessa ei edelleenkään ole pystytty sopimaan sellaisesta sosiaalipolitiikasta, joka mahdollistaisi määrätietoiset linjaukset ja joihin poliittiset päättäjät olisivat vahvasti ja pitkäjänteisesti sitoutuneita. Sosiaali- ja terveyspolitiikka jää yleispolitiikan jalkoihin. Tämä heijastuu koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakenttään, erityisesti perusterveydenhuoltoon. Linjattomuus näkyy myös terveydenhuoltolain valmistelussa.

Samanaikaisesti Kainuussa mietitään ratkaisuja mitä vuoden 2012 jälkeen. Nyt on erityisen tärkeää, että kainuulaiset omalta taholtaan esittävät yksimielisen näkemyksen tulevaisuuden ratkaisuisistaan.

Vaikka taloudellinen tilanne on heikentynyt, on meillä myös syytä pitää kiinni niistä toiminnallisista linjauksista, joita aiemmin olemme tehneet. Näistä tärkeimmät ovat:

- väestön terveydentilan ja hyvinvoinnin edistäminen
- terveyserojen kaventaminen
- uusien toimintatapojen etsiminen ja työn tuottavuuden jatkuva kasvu.

Samoin on jatkettava niitä toiminnallisia investointeja, jotka vievät kohti näitä päämääriä.

Asukas ja asiakas

Väestön terveyserot Kainuun maakunnassa ovat edelleenkin merkittäviä, näiden kaventamiseen kiinnitetään erityistä huomiota samalla kun koko väestön terveydentilaa ja hyvinvointia parannetaan.

Palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan tämän suunnitelman myötä. Osa ratkaisusta liittyy tarkasteluun ja päätöksentekoon koskien toimintaa vuoden 2012 jälkeen. Osa ratkaisuista on toteutettava ensi vuoden kuluessa.

Henkilöstö ja uudistuminen

Vuodelle 2010 voidaan tehdä vain aivan välttämättömät henkilöstölisäykset, jotka liittyvät niin sanottuihin toiminnallisiin investointeihin. Esimerkiksi nopean diagnoosin yksikön käynnistäminen. Myös ne lisäykset, jotka korvaavat huonosti toimivia tai taloudellisesti epäedullisia ostopalveluita ovat mahdollisia. Jatkuvasta koulutuksesta on pystyttävä huolehtimaan myös taloudellisesti tiukassa tilanteessa. Tilojen ja laitteiden kunnosta on pystyttävä huolehtimaan.

Varahenkilöstön määrää lisätään ja työllistämiskipaikkoja vakinaistetaan aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan jatkuvasti, työhyvinvointiselvityksen pohjalta tehdyt toimenpiteet saatetaan loppuun ja toimenpiteitä jatketaan näistä tehtyjen arviointien pohjalta.

Palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat

Nopean diagnoosin yksikön toiminta käynnistyy vuoden 2010 alussa. Siihen liittyy muutoksia koko sosiaali- ja terveystoimialan toimintakentässä erityisesti heijastusvaikutuksia tulee vanhuspalveluiden puolelle, toiminnan käynnistytessä oletetaan erityisesti potilaan sisäänotto- ja kotiutusvaiheiden onnistumisesta.

Uuden yhtenäisen potilastietojärjestelmän käyttöönotto on viivästynyt ja siirtynyt pääosin vuodelle 2010, koska kilpailutus joudutaan järjestämään uudelleen.

Kainuun elinvoima

Työtä kainuulaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja terveysterojen kaventamiseksi jatketaan laajalla rintamalla. Kuntakenttä on nyt saatu tähän työhön kiinteästi mukaan. Tämä työ perustuu tutkittuun tietoon, jota tehdään yhteistyössä Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitoksen (THL) ja muiden tutkimuslaitosten kanssa. Ponnistelua työttömyyden ja sen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi jatketaan. Kuntouttava työtoiminta on käynnistynyt vuonna 2009 ja tämä työ etenee hyvin, sitä laajennetaan vuonna 2010.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA YHTEENSÄ (sis. liikelaitoksen)	1 000 €	TP2007	TP2008	Muutos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS-09 %	Ennuste 2009	Muutos TP 08 / ENN- 09 %	TA 2010	Muutos s ENN -09/TA 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	33 296	36 656	10,1	38 781	5,8	40 677	11,0	42 685	4,9	43 742	44 826	45 937	
Myyntituotot	9 025	10 294	14,1	10 283	-0,1	11 030	7,1	11 061	0,3	11 327	11 601	11 881	
Maksutuotot	16 111	18 272	13,4	19 608	7,3	20 271	10,9	22 009	8,6	22 559	23 123	23 701	
Tuet ja avustukset	5 169	5 310	2,7	6 813	28,3	7 008	32,0	7 556	7,8	7 745	7 939	8 137	
Muut tuotot	2 991	2 780	-7,1	2 077	-25,3	2 368	-14,8	2 059	-13,0	2 110	2 163	2 217	
TOIMINTAKULUT	208 616	221 692	6,3	234 619	5,8	237 317	7,0	247 581	4,3	253 771	260 115	266 618	
Palkat ja palkkiot	87 111	91 561	5,1	98 511	7,6	99 884	9,1	104 589	4,7	107 204	109 884	112 631	
Henkilösivukulut	23 672	23 842	0,7	24 782	3,9	26 096	9,5	26 597	1,9	27 262	27 943	28 642	
Henkilöstökulut	110 783	115 403	4,2	123 293	6,8	125 980	9,2	131 186	4,1	134 466	137 827	141 273	
Asiakaspalvelujen ostot	34 984	36 926	5,6	40 237	9,0	40 291	9,1	42 278	4,9	43 335	44 418	45 529	
Muut palvelujen ostot	26 142	27 606	5,6	28 099	1,8	26 953	-2,4	28 760	6,7	29 479	30 216	30 971	
Palvelujen ostot yhteensä	61 126	64 532	5,6	68 336	5,9	67 244	4,2	71 038	5,6	72 814	74 634	76 500	
Aineet ja tavarat	15 541	17 690	13,8	18 581	5,0	18 549	4,9	19 593	5,6	20 083	20 585	21 100	
Avustukset	13 748	15 478	12,6	15 268	-1,4	16 329	5,5	17 154	5,1	17 583	18 022	18 473	
Vuokrat	6 838	7 363	7,7	8 609	16,9	8 558	16,2	8 248	-3,6	8 454	8 666	8 882	
Muut kulut	580	1 226	111,4	532	-56,6	657	-46,4	362	-44,9	371	380	390	
TOIMINTAKATE	-175 320	-185 036	5,5	-195 838	5,8	-196 640	6,3	-204 896	4,2	-210 029	-215 289	-220 681	
Rahoituskulut ja -tuotot	-12	7	-158,3	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0	
VUOSIKATE	-175 332	-185 029	5,5	-195 838	5,8	-196 640	6,3	-204 896	4,2	-210 029	-215 289	-220 681	
POISTOT	-1 482	-1 499	1,1	-1 465	-2,3	-1 532	2,2	-1 500	-2,1	-1 538	-1 576	-1 615	
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-176 814	-186 528	5,5	-197 303	5,8	-198 172	6,2	-206 396	4,1	-211 566	-216 865	-222 296	
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-176 814	-186 528	5,5	-197 303	5,8	-198 172	6,2	-206 396	4,1	-211 566	-216 865	-222 296	

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA YHTEENSÄ (ilman liikelaitosta) 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA- 10%	TA 2011	TA 2012	TA 2013
			%		%		%					
TOIMINTATUOTOT	30 231	32 748	8,3	35 205	7,5	36 750	12,2	38 629	5,1	39 595	40 585	41 599
Myyntituotot	5 971	6 387	7,0	6 712	5,1	7 108	11,3	7 010	-1,4	7 185	7 365	7 549
Maksutuotot	16 111	18 272	13,4	19 608	7,3	20 271	10,9	22 009	8,6	22 559	23 123	23 701
Tuet ja avustukset	5 159	5 309	2,9	6 808	28,2	7 003	31,9	7 551	7,8	7 740	7 933	8 132
Muut tuotot	2 990	2 780	-7,0	2 077	-25,3	2 368	-14,8	2 059	-13,0	2 110	2 163	2 217
TOIMINTAKULUT	205 703	218 285	6,1	231 243	5,9	233 791	7,1	243 925	4,3	250 023	256 274	262 681
Palkat ja palkkiot	85 599	89 887	5,0	96 754	7,6	98 116	9,2	102 842	4,8	105 413	108 048	110 750
Henkilösivukulut	23 295	23 396	0,4	24 342	4,0	25 742	10,0	26 106	1,4	26 759	27 428	28 113
Henkilöstökulut	108 894	113 283	4,0	121 096	6,9	123 858	9,3	128 948	4,1	132 172	135 476	138 863
Asiakaspalvelujen ostot	34 939	36 918	5,7	40 216	8,9	40 270	9,1	42 278	5,0	43 335	44 418	45 529
Muut palvelujen ostot	25 397	26 615	4,8	27 251	2,4	25 873	-2,8	27 724	7,2	28 417	29 128	29 856
Palvelujen ostot yhteensä	60 336	63 533	5,3	67 467	6,2	66 143	4,1	70 002	5,8	71 752	73 546	75 384
Aineet ja tavarat	15 443	17 570	13,8	18 451	5,0	18 426	4,9	19 417	5,4	19 902	20 400	20 910
Avustukset	13 748	15 478	12,6	15 268	-1,4	16 329	5,5	17 154	5,1	17 583	18 022	18 473
Vuokrat	6 704	7 205	7,5	8 429	17,0	8 378	16,3	8 042	-4,0	8 243	8 449	8 660
Muut kulut	578	1 216	110,4	532	-66,3	657	-46,0	362	-44,9	371	380	390
TOIMINTAKATE	-175 472	-185 537	5,7	-196 038	5,7	-197 041	6,2	-205 296	4,2	-210 428	-215 689	-221 081
Rahoituskulut ja -tuotot	-3	-3	0,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-175 475	-185 540	5,7	-196 038	5,7	-197 041	6,2	-205 296	4,2	-210 428	-215 689	-221 081
POISTOT	-1 482	-1 499	1,1	-1 465	-2,3	-1 532	2,2	-1 500	-2,1	-1 538	-1 576	-1 615
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-176 957	-187 039	5,7	-197 503	5,6	-198 573	6,2	-206 796	4,1	-211 966	-217 265	-222 697
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-176 957	-187 039	5,7	-197 503	5,6	-198 573	6,2	-206 796	4,1	-211 966	-217 265	-222 697

Vähennetty asiampalvelujen ja potilaskertomusarkiston kustannukset vertailutiedoista

4.7.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon johdon tuki

Perustehtävä

Tukea ja ohjata organisaation toimintaa siten, että Kainuu on paikallisesti ja valtakunnallisesti arvostettu sosiaali- ja terveydenhuollon edelläkävijämaakunta. Luoda edellytyksiä tutkimus- ja kehittämistoiminnalle muuttuvassa toimintaympäristössä sekä järjestää kainuulaisten arkea tukevat asiantuntijapalvelut.

Arvot

Ihmisarvon kunnioittaminen, Tasa-arvo, Asiakslähtöisyys, Vastuullisuus

Visio 2015

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut -tulosalue on toimissaan ennakkoluuloton, tulevaisuuteen suuntautuva vastuuntuntoinen ja päämäärätietoinen asiantuntijayksikkö, joka kehittää ja edistää sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Verkottunut ja aktiivisesti toimiva organisaatio	Riittävä ajantasainen tietotuotanto	Asiakas- ja henkilöstöpalautteet -seuranta
	Näkemys	Uudet avaukset toiminnan ja yhteistyön kehittämisessä (kpl)
	Osaaminen	
	Rohkeus	

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Salliva, hyväksyvä ja kannustava työyhteisö	Uskaltaa ja on mahdollisuus panna itsensä likoon Hyvinvoiva, moniammatillinen henkilöstö Työhön sitoutuminen Oleelliseen keskittyminen	Työtyytyväisyysmittaukset Kehityskeskustelujen toteutuminen 100 %

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tehokas johtamisjärjestelmä Toimiva seuranta-, arviointi ja palautejärjestelmä	Johdon työkalut Tehokas yhteistyö ja kumppanuus	Asiakas-, henkilöstö- ja sidosryhmäkeskustelut Verkostoyhteistyö eri toimijoiden kanssa Sisäiset auditoinnit Johdon katselmukset

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Kustannustehokas organisaatio	Toimiva ja kattava talouden seurantajärjestelmä	Organisaatio pysyy annetussa raamissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta nyt ja tulevaisuudessa tarvitsee tuekseen tehokasta tutkimusta ja suunnittelua. Tästä syystä yhteiset palvelut on organisoitu uudelleen, tavoitteena entistä tehokkaampi tutkimis- ja kehittämistoiminta. Uudelleen järjestelyt on tehty ilman lisäresursointia. Organisaatiosta on puuttunut juridista asiantuntemusta erityisesti kilpailutusasioihin liittyen. Vuonna 2010 tätä asiantuntemusta hankitaan toimialalle varaamalla puolen henkilötyövuoden määrärahat juristin palkkaamiseen yhdessä maakunnan hallintopalveluiden kanssa. Asiamiespalvelut siirtyvät maakuntahallituksen alaisuuteen 1.1.2010.

SOTE JOHDON TUKI 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA- 10%	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	1 774	1 459	-17,8	1 722	18,0	1 853	27,0	1 751	-5,5	1 795	1 840	1 886
Myyntituotot	141	89	-36,9	2	-97,8	245	175,3	14	-94,3	14	15	15
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	40	0,0	3	-92,5	3	3	3
Tuet ja avustukset	1 441	1 277	-11,4	1 711	34,0	1 489	16,6	1 727	16,0	1 770	1 814	1 860
Muut tuotot	192	93	-51,6	9	-90,3	79	-15,1	7	-91,1	7	7	8
TOIMINTAKULUT	8 404	8 123	-3,3	10 041	23,6	9 362	15,3	10 482	12,0	10 744	11 013	11 288
Palkat ja palkkiot	4 424	4 617	4,4	5 255	13,8	5 038	9,1	5 319	5,6	5 452	5 588	5 728
Henkilösivukulut	1 035	1 085	4,8	1 135	4,6	1 213	11,8	1 159	-4,5	1 188	1 218	1 248
Henkilöstökulut	5 459	5 702	4,5	6 390	12,1	6 251	9,6	6 478	3,6	6 640	6 806	6 976
Asiakapalvelujen ostot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	2 534	1 954	-22,9	2 879	47,3	2 220	13,6	3 252	46,5	3 333	3 417	3 502
Palvelujen ostot	2 534	1 954	-22,9	2 879	47,3	2 220	13,6	3 252	46,5	3 333	3 417	3 502
Aineet ja tavarat	154	153	-0,6	433	183,0	433	183,0	363	-16,2	372	381	391
Avustukset	21	8	-61,9	10	25,0	10	25,0	10	0,0	10	11	11
Vuokrat	100	113	13,0	175	54,9	145	28,3	184	26,9	189	193	198
Muut kulut	136	193	41,9	154	-20,2	303	57,0	195	-35,6	200	205	210
TOIMINTAKATE	-6 630	-6 664	0,5	-8 319	24,8	-7 509	12,7	-8 731	16,3	-8 949	-9 173	-9 402
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VIISIKATE	-6 630	-6 664	0,5	-8 319	24,8	-7 509	12,7	-8 731	16,3	-8 949	-9 173	-9 402
POISTOT	-244	-311	27,5	-260	-16,4	-260	-16,4	-291	11,9	-298	-306	-313
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-6 874	-6 975	1,5	-8 579	23,0	-7 769	11,4	-9 022	16,1	-9 248	-9 479	-9 716
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-6 874	-6 975	1,5	-8 579	23,0	-7 769	11,4	-9 022	16,1	-9 248	-9 479	-9 716

Vähennetty asiainvälisen ja potilaskertomusarkiston kustannukset vertailutiedoista

4.7.2 Ympäristöterveydenhuolto

Perustehtävä

Kainuun väestön ja eläinten terveyden sekä hyvinvoinnin edistäminen ja terveyshaittojen ennaltaehkäiseminen tavoitteena turvata terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Arvot

Asiakaslähtöisyys, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus

Visio 2015

Kainuun maakunta on seudullisesti hoidetun ympäristöterveydenhuollon toteuttamisen edelläkävijä

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Toimivat, tarpeenmukaiset, laadukkaat ja helposti saatavat palvelut	Toiminnan kohdentaminen tärkeimpiin osa-alueisiin riskinarvioinnin ja suunnitelmallisuuden avulla	Valvontasuunnitelman toteuttaminen (valvontakäyntien määrä, %)
Tyytyväinen asiakas	Onnistunut asiakkaiden tarpeita vastaava palvelu	Asiakaspalautepohjainen toimintasuunnitelma ja sen toteutus

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Henkilöstön hyvinvointi	Innovatiivinen, avoin, salliva työilmapiiri	Työyhteisön tilan arviointi
Riittävä, ammattitaitoinen, innovatiivinen, motivoitunut,	Onnistunut rekrytointi	Virkojen täyttöaste 100 %

yhteistyökykyinen ja sitoutunut henkilöstö	Palvelujen tarpeesta lähtevä koulutus	Kouluspäivien lkm (kpl/v/hklö)
	Osallistumisjärjestelmien ylläpito	Kehityskeskustelut (100 %)

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tulosten laadukkuus	Toimiva laatujärjestelmä	Ulkoinen arviointi: Akkreditoidut menetelmät (%)
Toimivat prosessit	Prosessien tehokkuus	Vastuualuekohtaiset näyte-, analyysi-, tarkastus- ja käytintimäärät (kpl/v)
Voimavarojen ja erityisosaamisen tarkoituksenmukainen käyttö	Työnjaon ja erikoistumisen kehittäminen	Toteutuneet suunnitelmat (100 %)

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Palvelut järjestetään taloudellisesti ja kustannustehokkaasti	Talousarvion ja toimintasuunnitelman seuraaminen	Talousarvion toteutuminen (100 %)
Taloudellisten voimavarojen kohdentaminen palvelujen priorisoinnin mukaisesti	Painopistealueiden ja toimintojen tärkeysjärjestyksen määrittely	
Henkilöstön sitoutuminen talousarvion toteutumiseen	Henkilöstö osallistuu talousarvion suunnitteluun ja seurantaan	Talousarvion ja toimintasuunnitelman säännöllinen seuranta työpaikkakokouksissa

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus	Elinympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta tutkitaan ja valvotaan	Kainuun elintarvikkeiden ja veden laatu sekä kuluttajapalveluiden turvallisuus (vrt valtakunnallinen taso)
Maaseudun elinkelpoisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen	Ennalta ehkäisevä eläinten terveydenhoito, yrittäjyyden tukeminen	Eläinterveydenhuolto-ohjelmiin liittyneiden tilojen osuus (%), terveydenhuoltokäyntien lkm terveydenhuolto-ohjelmien edellyttämästä määrästä (%)
Kainuun elinkeinoelämää tukevien palvelujen tuottaminen	Kattavat eläinlääkintäpalvelut	
	Kysyntää vastaavan tutkimuspalvelun sekä riittävän neuvonnan, ohjauksen ja valvonnan tarjoaminen	

Toimintasuunnitelma vuodelle 2010

Vuonna 2008 ensimmäisen kerran laaditun, koko ympäristöterveydenhuollon kattavan, valvontasuunnitelman (vuosille 2008-2010) toteuttamista jatketaan. Vuonna 2008 saadun kokemuksen perusteella suunnitelmaa päivitetään ja kohteiden tarkastustiheydet tarkastetaan. Muuttuvan lainsäädännön (mm. tupakka-, kemikaali- ja elintarvikelainsäädäntö) vaatimukset huomioidaan valvonnassa.

Eläinlääkäreiden työn kuormittavuutta vähennetään rekrytoimalla sijaisia ja ulkopuolisia päivystäjiä. Sijaisten rekrytointia kehitetään. Eläinlääkintähuoltolaki uudistunee v. 2010. Toimintaa kehitetään lakimuutoksen edellyttämällä tavalla.

Säännöllisten pitempiä aikaisten asiakkaiden määrä laboratoriossa kasvaa. Analyysimäärä nousee jonkin verran. Sähköistä tulospalvelua tehostetaan (suorat liittymät ja Internetin kautta tulosten katselu), kun uusi tietojärjestelmä otetaan käyttöön. Työnkiertoa ja automatisointia kehitetään edelleen. Asiakaspalvelu, tuloslaadukkuus ja palvelun nopeus pidetään hyvällä tasolla. Toiminta arvioidaan niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Yhteistoimintaa muiden laboratorioden kanssa jatketaan.

Toimintatapojen yhtenäistämistä, työnjaon toteuttamista, erikoistumista ja toiminnan tehostamista jatketaan. Laatujärjestelmätyötä jatketaan. Sidosryhmien välistä yhteistyötä kehitetään. Toteutetaan uuden ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmän käyttöönotto.

Henkilöstö osallistuu koulutuksiin suunnitelmallisesti ja koulutuksen vaikuttavuutta arvioidaan. Taataan osallistumismahdollisuus säännöllisissä työpaikkakokouksissa ja kehityskeskusteluissa.

Tulosalueen taksoja tarkistetaan. Talousarvion toteutumista seurataan niin, että toiminta pysyy talousarvion puitteissa. Työpaikkakokouksissa käsitellään talouden ja toiminnan seurantatuloksia.

Elinkeinoelämää tuetaan antamalla neuvontaa lainsäädännön vaatimuksista ja muutoksista. Elinympäristön terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä tutkimuksia tehdään yhteistyössä laboratorion ja valvontaviranomaisten kanssa. Laboratorio tarjoaa analyysi- ja neuvontapalveluja elinkeinoelämän tarpeisiin, esimerkiksi tuotekehittelyyn, prosessien seurantaan ja maaseutuelinkeinoihin liittyen. Toimivalla ja tehokkaalla eläinlääkintähuollolla pyritään edesauttamaan maaseudun elinkelpoisuutta.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
1 000 €												
TOIMINTATUOTOT	222	269	21,2	383	42,4	480	78,4	413	-14,0	423	434	445
Myyntituotot	169	173	2,4	290	67,6	350	102,3	329	-6,0	337	346	354
Maksutuotot	50	93	86,0	80	-14,0	120	29,0	84	-30,0	86	88	90
Tuet ja avustukset	3	3	0,0	13	333,3	10	233,3	0	-100,0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	2 159	2 256	4,5	2 492	10,5	2 491	10,4	2 579	3,5	2 643	2 710	2 777
Palkat ja palkkiot	1 216	1 267	4,2	1 406	11,0	1 421	12,2	1 448	1,9	1 484	1 521	1 559
Henkilösivukulut	383	374	-2,3	415	11,0	413	10,4	436	5,6	447	458	470
Henkilöstökulut	1 599	1 641	2,6	1 821	11,0	1 834	11,8	1 884	2,7	1 931	1 979	2 029
Asiakaspalvelujen ostot	21	1	-95,2	3	200,0	3	200,0	3	0,0	3	3	3
Muut palvelujen ostot	196	198	1,0	241	21,7	184	-7,1	225	22,3	231	236	242
Palvelujen ostot	217	199	-8,3	244	22,6	187	-6,0	228	21,9	234	240	246
Aineet ja tavarat	59	101	71,2	102	1,0	115	13,9	103	-10,4	106	108	111
Avustukset	104	121	16,3	110	-9,1	140	15,7	120	-14,3	123	126	129
Vuokrat	146	163	11,6	183	12,3	183	12,3	211	15,3	216	222	227
Muut kulut	34	31	-8,8	32	3,2	32	3,2	33	3,1	34	35	36
TOIMINTAKATE	-1 937	-1 987	2,6	-2 109	6,1	-2 011	1,2	-2 166	7,7	-2 220	-2 276	-2 333
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 937	-1 987	2,6	-2 109	6,1	-2 011	1,2	-2 166	7,7	-2 220	-2 276	-2 333
POISTOT	-19	-23	21,1	-41	78,3	-20	-13,0	-42	110,0	-43	-44	-45
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 956	-2 010	2,8	-2 150	7,0	-2 031	1,0	-2 208	8,7	-2 263	-2 320	-2 378
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 956	-2 010	2,8	-2 150	7,0	-2 031	1,0	-2 208	8,7	-2 263	-2 320	-2 378

4.7.3 Sairaanhoidon palvelut

Perustehtävä

Sairaanhoidon palvelujen tulosalue järjestää ja tuottaa kliinisen laboratorion, patologian, radiologian, ensihoito-sairaankuljetuksen, leikkaus-anestesian, tehohoidon, lääkehuollon ja välinehuollon palvelut maakunnallisina kokonaisuuksina siten, että palvelujen saatavuus on riittävä ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti. Palvelut tuotetaan yhdenmukaisin kustannus-, laatu- ja vaikuttavuuskriteerein koko maakunnan alueella.

Arvot

Asiakaslähtöisyys, kustannustehokkuus, ihmisarvon kunnioittaminen, vastuullisuus ja korkea laatu

Visio

Sairaanhoidon palvelujen tulosalue on palveluhenkinen ja vastuuntuntoinen, moniammatilliseen osaamiseen suuntautunut tulosalue, jonka palvelut suunnitellaan keskistetyksi ja järjestetään yhteistyön, tietoverkkojen ja logistiikan avulla maakunnassa hajautetusti. Palvelut edistävät Kainuun maakunnan toimintoja paikallisesti ja valtakunnallisesti arvostettuna sosiaali- ja terveydenhuollon edelläkävijänä

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Palvelujen ja hoidon hyväksyttävä laatu	Potilaiden hyvä ja ammatillinen kohtelu Palvelujen ja hoidon saatavuus ja vaikuttavuus Toimiva yhteistyö toiminnan eri tasoilla	Asiakaspalautemittarit; 90%:lla asiakkaista palvelun laatu vähintään hyvä Vaara- ja läheltäpititilanteiden rekisteröinti / HaiPro -raportit Laatumittarit säännölliseen käyttöön

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Riittävä henkilöstö ja tulevaisuuden osaamisen varmistaminen	Suunnitelmallinen täydennyskoulutus	Vastuualueiden osaamisen kehittämisen suunnitelmat
		Henkilökohtaiset kouluskortit
	Uusien työntekijöiden suunnitelmallinen rekrytointi, perehdyttäminen ja työkierto	Vakanssien tarve ja täyttöaste
Henkilöstön hyvinvointi ja työkyvyn ylläpitäminen		Työyhteisöjen työtyytyväisyysmittaukset

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Toimiva johtamisjärjestelmä	Toimintaprosessien uudistaminen	Hoidon saatavuuden mittarit
	Sairaanhoidon palvelujen kehittäminen osana hoitoketjujen ja -prosessien kehittämistä	Tehdyt muutokset palvelurakenteessa
Toimiva tietojen hallinta ja käytettävyys	Lisäarvoa tuottamattomien toimintojen karsiminen	Kehittäm-, tutkimus- ja laatuprojekteihin osallistuminen (lkm)
	Toimivat ja yhteensopivat tietoverkot	Sisäiset auditoinnit
		Uusien atk-järjestelmien käyttöönotot

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Kustannustehokkaat toimintamallit ja -menetelmät	Toimiva palvelujärjestelmän seuranta	Talousarvio ja sen toteutumisen seuranta, poikkeamiin reagointi
	Jatkuva toimivien ja tuottavien työkäytäntöjen kehittäminen ja käyttöönotto	Henkilöstötilinpäätös.
	Maakunnallisen synergiaedun hyödyntäminen	Palvelujen hintavertailut (ostoskorit) muiden palveluntuottajien kesken

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Uusien työmuotojen ja -menetelmien hallittu käyttöönotto	Maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehitystoimintaan osallistuminen	Toimintajärjestelmien ja menetelmien auditointi
Resurssien tarkoituksenmukainen käyttö ja yhteistyön koordinointi	Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyö ja työnjako	Yhteishankkeiden toimivuus ja uudet toimintamallit.

Toimintasuunnitelma 2010

Sairaanhoidon palvelujen tulosalueen palvelujen saatavuutta varmistetaan ja samalla työn tuottavuutta lisätään parantamalla kustannusvaikuttavuutta. Palvelujen luonteesta riippuen toiminta järjestetään lähipalveluina, seudullisina tai maakunnallisina kokonaisuuksina. Toiminnassa pyritään maakunnalliseen tai tätä laajempaan logistiikkaan ja vältetään palvelujen osaoptimointia.

Palveluja kehitetään yhdessä muiden tulosalueiden kanssa toiminnallisina kokonaisuuksina. Tietotekniikan hyödyntäminen ja potilaiden vapaa valintamahdollisuus huomioidaan palvelujen järjestelyissä. Tavoitteena ei ole järjestää palveluja mahdollisimman paljon kaikkialla, vaan kokonaisuus huomioiden mahdollisimman kustannustehokkaasti käytettävissä olevien resurssien rajoissa.

Ensihoito ja sairaankuljetus toimii maakunnan omana toimintana Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa ja Suomussalmella. Muissa kunnissa palvelua kehitetään siten, että se on laadullisesti yhteismitallista muun toiminnan kanssa. Ensihoitokeskuksen ohjeistuksella, koulutuksella ja logistiikan ohjauksella tehostetaan toimintaa. Ensihoidon ja sairaankuljetuksen yhteistyötä lisätään päivystyspalvelujen kanssa.

Leikkaus- ja anestesiatoiminta toteutetaan keskitetysti keskussairaalassa. Tavoitteena on päiväkirurgian lisääminen osana hoitotakuun toteutumista. Heräämökapasiteettia sovitetaan yhteen tehohoidon kanssa.

Tehohoidon paikkatarve arvioidaan suhteessa seuranta- ja heräämöpaikkojen käyttöön.

Laboratoriossa jatketaan kliinisen kemian, mikrobiologian ja mahdollisten muiden laboratorioalojen ERVA-yhteistyön selvitystä yhdessä muiden pohjoisten sairaanhoitopiirien kanssa. Laboratorion nettiajanvarausta kehitetään edelleen. Keskussairaalalaboratorion uusi näytteenotto otetaan käyttöön 2010 alussa.

Patologiassa toimitilojen käyttö ja saneeraustarve arvioidaan 2010 aikana.

Lääkehuollon tietojärjestelmä otetaan käyttöön 2010 alussa. Toimitilojen uudistamisen ja yhdistämisen suunnitelmat laaditaan 2010 aikana. Lääkineuvottelukunta jatkaa lääkehoitokäytäntöjen yhtenäistämistä ja turvallisen lääkehoito-ohjeiston käyttöönottoa STM:n suositusten mukaisesti.

Radiologian palveluja tuotetaan mahdollisimman paljon omana toimintana ja ostopalveluna hankittavat kilpailutetaan 2010 alussa. Kuvantamispisteet pysyvät muutoin ennallaan, paitsi Puolangan ja Paltamon laitteistot ja jatkokäyttö arvioidaan 2010 aikana.

Välinehuolto jatkaa neljässä toimipisteessä (Kajaani, Suomussalmi, Kuhmo ja Sotkamo), joista käsin jakelu maakunnan toimipisteisiin.

Infektioiden torjunnassa jatketaan maakunnallisen infektioiden rekisteröinti- ja seuranta-ohjelman (SAI) käyttöönottoa. Henkilöstöä koulutetaan sairaalainfektioiden ehkäisyyn. Pandemiaan varautumista jatketaan ja pandemiasuunnitelma pidetään ajan tasalla. Tartuntatautien torjuntahankkeen päättyessä 2010 alussa perustetaan hygieniahoitajan toimi.

SAIRAANHOIDOLLISET PALVELUT 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	1 091	1 158	6,1	2 391	106,5	2 567	121,7	2 827	10,1	2 898	2 970	3 044
Myyntituotot	677	691	2,1	760	10,0	760	10,0	862	13,4	884	906	928
Maksutuotot	46	45	-2,2	72	60,0	145	222,2	155	6,9	159	163	167
Tuet ja avustukset	343	417	21,6	1 547	271,0	1 650	295,7	1 800	9,1	1 845	1 891	1 938
Muut tuotot	25	5	-80,0	12	140,0	12	140,0	10	-16,7	10	11	11
TOIMINTAKULUT	17 701	19 402	9,6	20 364	5,0	21 301	9,8	21 353	0,2	21 887	22 434	22 995
Palkat ja palkkiot	7 644	8 053	5,4	9 908	23,0	10 446	29,7	10 749	2,9	11 018	11 293	11 575
Henkilösivukulut	1 955	1 975	1,0	2 393	21,2	2 596	31,4	2 644	1,8	2 710	2 778	2 847
Henkilöstökulut	9 599	10 028	4,5	12 301	22,7	13 042	30,1	13 393	2,7	13 728	14 071	14 423
Asiakapalvelujen ostot	61	27	-55,7	85	214,8	65	140,7	43	-33,8	44	45	46
Muut palvelujen ostot	4 146	4 879	17,7	3 166	-35,1	3 215	-34,1	3 018	-6,1	3 093	3 171	3 250
Palvelujen ostot	4 207	4 906	16,6	3 251	-33,7	3 280	-33,1	3 061	-6,7	3 138	3 216	3 296
Aineet ja tavarat	3 316	3 890	17,3	3 813	-2,0	3 980	2,3	3 910	-1,8	4 008	4 108	4 211
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	551	571	3,6	992	73,7	992	73,7	985	-0,7	1 010	1 035	1 061
Muut kulut	28	7	-75,0	7	0,0	7	0,0	4	-42,9	4	4	4
TOIMINTAKATE	-16 610	-18 244	9,8	-17 973	-1,5	-18 734	2,7	-18 526	-1,1	-18 989	-19 464	-19 950
Rahoituskulut ja -tuotot	0	-1	0,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-16 610	-18 245	9,8	-17 973	-1,5	-18 734	2,7	-18 526	-1,1	-18 989	-19 464	-19 950
POISTOT	-648	-688	6,2	-698	1,5	-770	11,9	-736	-4,4	-754	-773	-793
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-17 258	-18 933	9,7	-18 671	-1,4	-19 504	3,0	-19 262	-1,2	-19 744	-20 237	-20 743
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-17 258	-18 933	9,7	-18 671	-1,4	-19 504	3,0	-19 262	-1,2	-19 744	-20 237	-20 743

4.7.4 Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut

Perustehtävä

Tulosalue vastaa Kainuun väestön tarvitsemasta terveyden- ja sairaanhoitopalveluista sosi-aali- ja terveydenhuollon toimialalla erikseen sovitun työnjaon mukaisesti. Ennaltaehkäisevä ja terveyttä edistävä näkökulma heijastuu kaikessa toiminnassa.

Arvot

Elämää ja ihmisarvoa kunnioitetaan rodusta, sukupuolesta, kansalaisuudesta, maailmankat-somuksesta tai elämänkaaren vaiheesta riippumatta. Kaikkea toimintaa ohjaavat vastuun-tunto, luotettavuus ja rehellisyys

Visio 2012

Tulosalue tuottaa oikea-aikaisesti korkeatasoisia terveyden- ja sairaanhoidon palveluita saamiinsa palveluihin tyytyväiselle väestölle viihtyisässä maakunnassa. Kansalaisten ter-veyden edistämiseksi tehty työ on ollut tuloksellista ja alueen sairastavuus lähenee maan keskitasoa. Väestö luottaa tulevaisuuteensa; potilaat heitä palveleviin ammattilaisiin ja työn-tekijät palvelujärjestelmän eri tasoilla toinen toisiinsa

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Sairauksia voidaan ennalta-ehkäistä.	Olemassa olevat näyttöön perustuvat menetelmät sekä sairauksien ehkäisyssä että	Valtakunnallinen ja alueelli-nen epidemiologinen seuranta suurimpien kansansaira-

<p>Jokainen kansalainen saa sairastuttuaan asianmukaisen hoidon ja kohtelun oikea-aikaisesti.</p> <p>Sairauksien pitkäaikaistumista voidaan vähentää ja varhaista toteamista ja puuttamista lisätä.</p> <p>Potilaat ovat tyytyväisiä saamaansa hoitoon ja kohteluun.</p> <p>Hoito on vaikuttavaa ja turvallista</p>	<p>hoidossa otetaan laajalti käyttöön.</p> <p>Hoidon saatavuus on kaikilta osin sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa valtakunnallisten suositusten mukainen.</p> <p>Voimavaroja suunnataan väestön kehityksestä ja sairastavuudesta käytössä olevan tiedon perusteella. Riittävä, osaava, hyvinvoiva ja palvelualtis henkilökunta Asiakaslähtöinen hoitotyö</p> <p>Potilasturvallisuus on ankkuroitu toiminnan rakenteisiin ja toimintatapoihin.</p>	<p>uksien osalta kerran vuodessa; sairastavuus on 5-vuotisjaksoissa aleneva. Välitön yhteyden saanti terveyskeskukseen arkipäivisin virka-aikana ja välitön hoitoon pääsy päivystystapauksissa toteutuvat.</p> <p>Kiireetön hoito: – hoidontarpeen arvio ja hoitoon pääsy toteutuvat asetuksessa säädetyissä määrärajoissa sekä perusterveydenhuollosta että erikoissairaanhoidossa.</p> <p>-hoitoon pääsyn aikarajojen vastuualueittainen jatkuva seuranta ja arviointi.</p> <p>Asiakaspalautekyselyt x 1 / vuodessa; 90 % palautteista tasolla hyvä tai erinomainen. Välittömän palautteen seuranta; Kohteluun liittyviä valituksia ei ole. Haittatapahtumien systemaattinen seuranta ja raportointi. Poikkeamien määrä alenee ed. vuoteen verrattuna.</p>
---	--	--

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Toiminnan tarpeita vastaava, osaava, arvomaailmaltaan tasokas, työhönsä, työympäristöönsä ja itseensä tyytyväinen sekä henkisesti ja ruumiillisesti hyvinvoiva henkilöstö.</p> <p>Henkilöstön saatavuus ja houkuttelevat työyhteisöt</p> <p>Osallistava, vastuullinen ja oikeudenmukainen johtaminen.</p>	<p>Henkilöstöä arvostava ja hyvä kohtelu kaikissa työyhteisön ja työntekijän kehitysvaiheissa.</p> <p>Työyhteisöjen luottamuksellinen ilmapiiri.</p> <p>Arvostettu ja uudistamiseen kannustava työpaikka.</p> <p>Onnistunut rekrytointi.</p> <p>Oikeudenmukainen, työn vaativuuden huomioiva palkkausjärjestelmä.</p> <p>Selkeät vastuut ja tavoitteet.</p> <p>Työntekoa palveleva johtaminen.</p> <p>Hyviin suorituksiin tähtäävät toimintatavat.</p>	<p>Työyhteisön tilan kartoitukset x 1/v.</p> <p>Kehityskeskustelut toteutuvat 100 %.</p> <p>Avoimiin virkoihin / toimiin hakeutumishalukkuus.</p> <p>Työhyvinvointikyselyn tulokset tasolla hyvä-kiitettävä</p> <p>Työnvaativuuden arviointi.</p> <p>Johtamisen auditointi, itsearviointi ja johdon katselmukset.</p>

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Toimivat hoitoketjut kaikilla potilasryhmillä.</p> <p>Erikoissairaanhoidon käytön suhteellinen osuus koko maakunnan tasolla vähenee ja alueelliset käyttöerot tasaantuvat.</p> <p>Laadultaan hyvä terveyden- ja sairaanhoito.</p> <p>Joustava, eri organisaatiotasojen välistä tiedonkulkua helpottava ja yksilön tietosuojaan huomioiva potilastietojärjestelmä.</p>	<p>Moniammatillisesti ja yhteistoiminnallisesti työstetyt hoitoketjut.</p> <p>Onnistuminen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisen työnjaon sujumuuden kehittämisessä.</p> <p>Päivystyksen ja nopean diagnostiikan yksikön kehityksen loppuun saattaminen.</p> <p>Korkea lääkinällinen ja hoidollinen ammattitaito.</p> <p>Hyvä palvelujen laatu.</p> <p>Onnistunut tietojärjestelmien yhteensovittaminen.</p>	<p>Vuosittain työstettäviksi sovitut ja työstetyt hoitoketjut; määrä, toimivuus, vaikuttavuus</p> <p>Kantelut, muistutukset ja hoitovahingot vähenevät</p> <p>Käyttäjien jatkuva palaute.</p>

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Hoito ja palvelut järjestetään käytettävissä olevin resurssein korkealaatuisina ja joustavasti saatavina.</p>	<p>Toimintojen oikea kohdentaminen.</p> <p>Ennakointi ja suunnitelmallisuus.</p> <p>Samassa organisaatiossa toimimisen tuoman synergiaedun maksimaalinen hyödyntäminen kaikilla toiminnan eri tasoilla.</p>	<p>Talouden ja toiminnan tasapainon ja kehityksen jatkuva seuranta, raportointi ja oikea-aikainen suunnittelusta oleviin poikkeamiin reagointi.</p>

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Kainuulaisen väestön terveyttä edistävä toiminta sekä terveyden ja sairaanhoidon asianmukainen ja oikea-aikainen hoidon arviointi, hoito ja kuntoutus tukevat maakunnan väestön elinvoimaisuutta, yrittäjyyttä ja tuotantorakenteen kehittämistä.</p>	<p>Suurten kansansairauksien riskiryhmiin kuuluvat, työ- ja toimintakykynsä menettämisaarassa olevat henkilöt tavoitetaan.</p> <p>Henkilöstön pysyvyys.</p> <p>Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö.</p> <p>Toimivat hoito- ja palveluketjut.</p>	<p>Kainuulaisten sairastavuus on 5 -vuotisjaksoissa vähenevä.</p> <p>Tulosalueelle rekrytoitu ja tulosalueelta poislähtevä henkilökunta; määrä ja suhdeluku.</p> <p>Henkilöstön sairauspoissaolot.</p>

Toimintasuunnitelma 2010

Koko tulosalueen tärkeimpänä tavoitteena on vuoden 2010 aikana turvata laadukkaiden terveyden ja sairaanhoidon palveluiden tasapuolinen saatavuus kainuulaisille hoidon saatavuudesta erikoissairaanhoidoissa ja kansanterveyslaissa säädetyissä aikarajoissa niiden terveysongelmien suhteen, joita puheena olevat säädökset koskevat. Potilaiden tutkimuksessa, hoidossa ja kuntoutuksessa pitäydytään sellaisissa menetelmissä, joiden vaikuttavuus ja turvallisuus on tutkimuksin osoitettu. Terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn ulottuvuudet sisällytetään korjaavaan toimintaan niissä tutkimus-, hoito- ja kuntoutustilanteissa, joissa se on asiaan kuuluvaa ja luontevaa.

Tulosalueella jatketaan valmistautumista Kainuun hallintokokeilusta annetun lain voimassaolon päättymisen jälkeiseen aikaan maakunnan toimielimien palveluiden ryhmittelyn ja toteuttamisen osalta antamien ohjeiden mukaisesti. Tulvan terveydenhuoltolain erityisesti erikoissairaanhoidon asemaan ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon uusiin yhteistyövelvoitteisiin kytkeytyviin haasteisiin valmistaudutaan.

Aikuisten mielenterveys- ja riippuvuuksien hoitopalveluiden vastuualue osallistuu aktiivisesti vuoden 2009 aikana käynnistyneeseen maakunnallisen mielenterveys- ja päihdestrategian valmisteluun. Tarpeenmukaisen hoidon periaatteiden mukaisesti toteutuva uusien psykoosien hoito on nostettu toiminnan keskeiseksi painopistealueeksi. Lievempien ongelmien ja elämäntilannekriisien hoitoon luodaan uudenlaisia verkostoitumisen malleja. Sairaalahoidon tarve vähenee ja avohoitopainotteinen tapauskohtainen työryhmätyöskentely tukee asiakkaan selviytymistä kotona ja työssä. Hoidon saatavuutta ja vaikuttavuutta seurataan tutkimus- ja kehittämistyön avulla.

Suun terveydenhuollon vastuualueen keskeisenä haasteena ovat hoitojonojen saattaminen asetuksessa säädetyille tasolle ja uusien työntekijöiden, erityisesti hammaslääkäreiden rekrytointi. Ehkäisevän hoidon roolia tehdään näkyvämmäksi ja suun terveyden edistämistä korostetaan.

Tulosalueen merkittävimmät rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset koskevat päivystyspalveluiden vastuualueetta. Päivystyksen ja nopean diagnostiikan yksiköiden toimintaan suunniteltu uudisrakennus valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä ja toiminta uusissa tiloissa käynnistyy vuodenvaihteen jälkeen.

Koko hoito ja palveluketjun (terveyskusten vastaanotot, ensihoito, päivystys, nopean diagnostiikan yksikkö, terveyskeskussairaalat, keskussairaalan osastot ja kotihoito) läpäisevien prosessien maastottaminen toimiviksi käytännöiksi on päivystyksen kokonaisuuden toimivuuden näkökulmasta tärkein tehtävä.

Yksittäisinä toimenpiteinä mainittakoon Ns. triage-toiminnan täysimittainen käynnistäminen, sairaanhoitajan vastaanotto toiminnan aloittaminen kansan-

terveystyön päivystyksessä viikonloppuisin ja iltaisin sekä juhlapyhinä, ensihoidon ja päivystyspoliklinikan yhteistyön kehittäminen osaksi päivystystoimintaa, kotiutuksen toimintamallin käyttöön ottaminen sekä päivystyspoliklinikalla että nopeandiagnostiikan yksikössä, kotiutushoitajan toiminnan vakiinnuttaminen osaksi päivystystoimintaa ja ympärivuorokautisen puhelinpäivystyksen ja puolustusvoimien yhteistyön kehittäminen.

Päivystyksen virka-aikaisessa työpanoksessa pyritään lähivuosina omavaraisuuteen hakemalla lääketieteelliseltä tiedekunnalta oikeutta sekä terveyskeskus- että sairaalapalveluiden suorittamiseen päivystyksen vastuualueella. Vastuualueelle sijoitetaan kaksi erikoistuvan lääkärin vakanssia.

Operatiivisella vastuualueella kehitetään edelleen leikkaustoiminnan hallintaa ja koordinaatiota sekä päiväkirurgista jononhallintaa hoitotakuun toteutumista silmälläpitäen.

Konservatiivisella tulosalueella jatketaan jo alkanutta terveysasemien ja eri poliklinikoiden välisen yhteistyön kehittämistä. Pienten erikoissairaanhoidon yksiköiden haavoittuvuuteen haetaan ratkaisuja eritysvastuualueen, erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon keskinäisen verkottumisen ja hoidonporastuksen ”räätälöintien” kautta.

Terveyskeskussairaala- ja vastaanottotoiminnan vastuualueella kiinnitetään erityisen huomio hoidon satavuuden asetuksen mukaiseen toteutumiseen. Välittömän yhteyden saaminen terveysasemille saatetaan asetuksen edellyttämälle tasolle. Tämä vaatii teknisten ratkaisujen lisäksi myös lisäresursointia, johon vastuualueella on varauduttu. Maakunnallisen palveluiden ryhmittelytyön tuloksen edellyttämät muutokset terveysasemien lähipalveluissa panna täytäntöön. Geriatrian alueellinen toimintamalli viedään asteittain maakunnalliseksi käytännöksi.

Vastuualueella haetaan Kainuun palvelujärjestelmään parhaiten soveltuvia toimintatapoja yleislääketieteen lahjoitusprofessorin tuomien lääkäreiden rekrytointiin, opetukseen ja tutkimus ja kehittämistoimintaan liittyvien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

TERVEYDEN- JA SAIRAUDENHOITOPALVELUT 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	8 872	9 897	11,6	10 842	9,5	10 900	10,1	11 455	5,1	11 741	12 035	12 336
Myyntituotot	2 556	3 068	20,0	3 299	7,5	3 299	7,5	3 302	0,1	3 385	3 469	3 556
Maksutuotot	6 097	6 728	10,3	7 511	11,6	7 511	11,6	8 113	8,0	8 316	8 524	8 737
Tuet ja avustukset	56	24	-57,1	2	-91,7	20	-16,7	6	-70,0	6	6	6
Muut tuotot	163	77	-52,8	30	-61,0	70	-9,1	34	-51,4	35	36	37
TOIMINTAKULUT	72 257	75 303	4,2	80 333	6,7	80 119	6,4	84 012	4,9	86 112	88 265	90 472
Palkat ja palkkiot	31 589	33 002	4,5	34 634	4,9	34 833	5,5	36 513	4,8	37 426	38 361	39 321
Henkilösivukulut	8 477	8 508	0,4	8 596	1,0	9 211	8,3	9 291	0,9	9 523	9 761	10 005
Henkilöstökulut	40 066	41 510	3,6	43 230	4,1	44 044	6,1	45 804	4,0	46 949	48 123	49 326
Asiakaspalvelujen ostot	13 013	13 297	2,2	15 214	14,4	14 402	8,3	15 479	7,5	15 866	16 263	16 669
Muut palvelujen ostot	7 717	8 073	4,6	8 664	7,3	8 664	7,3	8 869	2,4	9 091	9 318	9 551
Palvelujen ostot	20 730	21 370	3,1	23 878	11,7	23 066	7,9	24 348	5,6	24 957	25 581	26 220
Aineet ja tavarat	9 061	10 147	12,0	10 683	5,3	10 533	3,8	11 528	9,4	11 816	12 112	12 414
Avustukset	3	2	-33,3	4	100,0	4	100,0	4	0,0	4	4	4
Vuokrat	2 162	2 238	3,5	2 485	11,0	2 438	8,9	2 280	-6,5	2 337	2 395	2 455
Muut kulut	235	36	-84,7	53	47,2	34	-5,6	48	41,2	49	50	52
TOIMINTAKATE	-63 385	-65 406	3,2	-69 491	6,2	-69 219	5,8	-72 557	4,8	-74 371	-76 230	-78 136
Rahoituskulut ja -tuotot	-1	-2	100,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-63 386	-65 408	3,2	-69 491	6,2	-69 219	5,8	-72 557	4,8	-74 371	-76 230	-78 136
POISTOT	-438	-368	-16,0	-383	4,1	-366	-0,5	-330	-9,8	-338	-347	-355
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-63 824	-65 776	3,1	-69 874	6,2	-69 585	5,8	-72 887	4,7	-74 709	-76 577	-78 491
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-63 824	-65 776	3,1	-69 874	6,2	-69 585	5,8	-72 887	4,7	-74 709	-76 577	-78 491

4.7.5 Perhepalvelut

Perustehtävä

Kainuun perhepalveluiden tehtävä on lasten, nuorten ja lapsiperheiden sekä vammaisten ja syrjäytyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä väestön itsenäisen selviytymisen tukeminen.

Arvot

Perhekeskeisyys, yhdenvertaisuus, asiakaslähtöisyys, ennaltaehkäisevä, kuntouttava ja varhaisen tuen työote, moniammatillinen yhteistyö

Visio 2015

Kainuu tunnetaan perhe- ja lapsiystävällisenä maakuntana

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit
Perheiden terveyserot vähenevät ja terveyskäyttäytyminen kehittyy myönteisesti. Vanhemmuus vahvistuu ja perheiden hyvinvointi ja itsenäinen selviytyminen lisääntyvät.	Väestön palvelutarpeet ovat tiedossa	Valtakunnalliset väestövertailut osoittavat myönteistä kehitystä (sairastavuus, kuolleisuus, terveyskäyttäytyminen, esim. kouluterveyskyselyt)
Väestön sosiaalisten erojen kasvu kääntyy laskuun.	Asiakkaiden ja perheiden ongelmat havaitaan varhain ja niihin puututaan oikea-aikaisesti (ennaltaehkäisy ja varhainen tuki).	Asiakkaiden arvion keskiarvo perhepalveluista on noin 4 (max 5).
Vammaiset voivat elää turvallisesti kodeissaan omaisten, vammaisjärjestöjen ja sosiaali- ja terveydenhuollon	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaisen tuen palvelut on hyvin järjestetty (perhekeskukset, vartu-perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu)	Syntyvyys Kainuussa nousee ja raskaudenkeskeytykset vähenevät

<p>tuen turvin.</p> <p>Syrjäytyneisyys vähenee eikä uutta syrjäytyneisyyttä synny.</p> <p>Syrjäytyneiden ja vammaisten elämänlaatu kohenee</p>	<p>Asiakkaan itsenäistä selviytymistä tuetaan niin, että asiakas sisäistää oman ja perheen hyvinvointiin, terveyteen ja kuntoutumiseen liittyvän oman vastuun merkityksen.</p> <p>Asiakkaat/potilaat tiedostavat varhaisen tunnistamisen/hoitamisen merkityksen oman terveytensä kannalta.</p>	<p>Lastensuojelun huostaanottojen ja avohuollon piirissä olevien lasten (0-17-vuotiaat) määrän kasvu saadaan suunnitelmakaudella kääntymään laskuun</p> <p>Toimeentulotuen tarve vähenee laman taituttua, mittari tuen saajien osuus väestöstä (tavoite < 8 %)</p> <p>Potilas- ja sosiaaliammihelle tehdyt yhteydenotot ja muistutukset vähenevät edelleen noin 5 %:lla.</p>
--	--	---

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit
<p>Kainuun maakunta -kuntayhtymä ja perhepalvelut on haluttu ja arvostettu työpaikka</p> <p>Riittävä, ammattitaitoinen, innovatiivinen, motivoitunut, yhteistyökykyinen ja työhönsä sitoutunut henkilöstö = hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Hyvä henkilöstöjohtaminen, joka mahdollistaa urakehityksen ja huomioi ikääntymisen</p> <p>Henkilöstöpolitiikalla tuetaan henkilöstön osaamista ja hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstön osaamiskartotukset tehdään vuoden 2009 loppuun mennessä.</p> <p>Työpaikkojen riskianalyytit päivitetään aina työolosuhteiden muuttuessa.</p> <p>Henkilöstöressurit on kohdennettu palvelutarpeen mukaan.</p> <p>Oikeudenmukainen ja kannustava palkkaus</p> <p>Palvelujen kehittämisen tarpeista lähtevä täydennyskoulutus ja työnohjaus.</p>	<p>Vaikeimmin rekrytoitavien ammattiryhmien kuten lääkäreiden, psykologien ja sosiaalityöntekijöiden rekrytointi onnistunut 80-%:sti</p> <p>Työyhteisöjen toimivuustutkimuksien tulokset kehittyvät myönteiseen suuntaan</p> <p>Sairauspäivien määrä vähenevä (henkilöstötilinpäätös)</p>

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit
<p>Kainuun perhepalvelut on edellä kävijä Suomessa lapsiperheiden palvelujen kehittäjänä.</p> <p>Lasten, nuorten, naisten ja perheiden sosiaali-, terveys-</p>	<p>Julkisen, yksityisen, järjestöjen ja eri ammattiryhmien välinen työnjako on kaikilta osin tarkoituksenmukainen ja toimiva = verkostoitunut palvelutuotanto.</p>	<p>Hoitotakuu toteutuu perhepalveluissa</p> <p>Perhekeskukset/asemat ovat toteutuneet koko Kainuun alueella</p>

<p>ja erikoissairaanhoidon palvelut saatavissa tarpeenmukaisesti, oikea-aikaisesti ja tasapuolisesti Kainuussa</p> <p>Vammaispalvelut ja aikuis-sosiaalityö toteutuu koko maakunnan alueella samantasoisesti: laadukkaasti ja tehokkaasti ja samoilla toimintaperiaatteilla</p> <p>Toimiva organisaatio- ja palvelurakenne sekä potilas/asiakas- ja voimavara-keskeiset hoito- ja palveluketjut maakunnallisen, seudullisen ja paikallisen tason kesken.</p>	<p>Perhepalvelujen eri sektoreiden johtaminen on asiantuntevaa, tehokasta, toimivaa ja palveluja kehittävää.</p> <p>Perhekeskuksissa toteutuu seudullinen sektorirajat ylittävä yhteistyö.</p> <p>Organisaation sisäinen työnjako ja yhteistyö on toimivaa (erikoissairaanhoido, perusterveydenhuolto ja sosiaalihoito sekä erityishuolto).</p> <p>Toimivat tiedonhallinta- ja laadunhallintajärjestelmät</p> <p>Sähköinen rakenteinen kirjaaminen on käytössä erikoissairaanhoidossa, ja toimipisteiden atk-järjestelmät kommunikoivat keskenään.</p> <p>Perhepalvelujen tilastotietojen keruu on ajantasaista ja luotettavaa ja palvelee toiminnan suunnittelua ja resurssien ohjaamista.</p>	<p>Toimeentulotuen käsittelyaika enintään 7 arkipäivää.</p> <p>Vammaispalvelujen päätökset on käsitelty 1 kk:n kuluessa siitä, kun hakemus täydennettynä saatu päätöksentekijälle</p> <p>Yhteistyöhankkeiden määrä vähintään 5</p>
--	---	--

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit
<p>Pitkäjänteinen taloussuunnittelu</p> <p>Kokonaistaloudellinen näkökulma toteutuu toiminnan ja talouden suunnittelussa.</p> <p>Tehokas taloudenhoito on kaikkien esimiestasojen hallinnassa.</p> <p>Taloushallinto toimii lakisääteisten palvelujen järjestämisen tukena ja mahdollistajana</p>	<p>Toimiva kustannus- ja palvelujen käytön seuranta</p> <p>Henkilöstö osallistuu talousarvion suunnitteluun ja sitoutuu sen toteuttamiseen.</p> <p>Riittävät, vaikka tiukat taloudelliset resurssit</p> <p>Palvelujen kilpailutus ja hankinta on hallittua. Erityisesti asumispalvelujen hankinnan pitkäjänteinen suunnittelu ja toteutus, joka perustuu asu- mistarvekartoitukseen</p>	<p>Yksikkökustannukset nousevat oman toiminnan osalta vuositasolla noin 4 %</p> <p>Perhepalvelujen terveydenhuollon kustannukset alle valtakunnan keskiarvojen</p>

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit
<p>Perustason perhepalvelujen tuottaminen toteutuu Kainuussa sekä omana toimintana että ostopalveluina</p>	<p>Lapsiperheiden hyvinvointi nojaa laaja-alaiseen kumppanuuteen, johon tarvitaan asiakkaita, moniammatillisia</p>	<p>Perhepalvelujen ja kuntien sekä työvoimahallinnon toimijoiden yhteisten maakunnallisten ja paikallisten kehittä-</p>

<p>Perhepalvelujen tulosalue on osa Kainuun aktiivista elinkeinotoimintaa.</p> <p>Kuntien, työvoimahallinnon ja maakunta -kuntayhtymän toimiva aktiivinen yhteistyö vaikeasti työllistettävien työllistämiseksi auttaa maakunnan elinkeinoelämää työvoiman saannissa.</p>	<p>asiantuntijatyöryhmiä, yrityksiä ja järjestöjä.</p> <p>Kunnat ja maakunta -kuntayhtymä tekevät tiivistä yhteistyötä perhepalvelujen tuottamisessa erityisesti paikallistasolla.</p> <p>Kainuun imagoa nostetaan toimivilla lapsiperhepalveluilla.</p> <p>Työttömien työharjoittelun, kuntouttavan työtoiminnan yms. sijoituspaikkojen haku valtion, yritysten, järjestöjen, kuntien ja kuntayhtymän omista työyksiköistä</p>	<p>tämiskokousten määrä kasvava</p>
---	---	-------------------------------------

Toimintasuunnitelma 2010

Perhepalvelut muodostuvat neljästä vastuualueesta: lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveystalvelut, lasten, nuorten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut, aikuissosiaalipalvelut ja vammaispalvelut. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden seudulliset ja paikalliset palvelut toteutetaan perhekeskuksissa tai perheasemilla, jotka toimivat osana seudullista perhekeskusta.

Perhekeskukset toimivat verkostoissa kuntien, seurakuntien ja järjestöjen kanssa. Perhekeskusten käynnistämiä vanhempainkouluja kehitetään ja laajennetaan seuduilla. Erityislusten vanhemmille suunnattua perhekoulutoimintaa laajennetaan koko Kainuun alueelle. Perhepalvelujen, peruskoulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistä vastuuta molempien palvelujen vakiinnuttamiseksi selkiytetään.

Suomussalmen perhekeskuksen toteutus siirtyy vuodelle 2010, koska kunnalla ei ole resursseja toteuttaa samanaikaisesti kahta suurta rakennushanketta perhepalveluille (kehitysvammahuollon tilojen rakentaminen homevaurioisten tilalle on kiireisempi).

Kajaanin perhekeskukseen sijoitettavat palvelut joudutaan päättämään sen mukaan, minkälaiset tilat Kajaanista lopulta saadaan ko. käyttöön. Tavoitteena on, että asia vihdoinkin ratkeaisi vuoden 2010 aikana.

Vuonna 2009 valmistuneen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjalta maakunta -kuntayhtymän perhepalvelut, kuntien sivistystoimet, seurakunnat ja järjestöt tulevat yhdessä kehittämään koko Kainuun kattavia lasten ja nuorten hyvinvointia vahvistavia erilaisia yhteistyömuotoja ja palveluja.

Henkilöstö:

Viime vuosien sosiaalihuollon lakimuutokset ovat palvelujen laatuvaatimusten lisäksi asettaneet selkeät ja tiukat päätöksenteon aikarajat kaikille keskeisille sosiaalihuollon palveluille: lastensuojelu, toimeentulotuki, vammaispalvelut. Heinäkuussa 2009 voimaan astunut kansanterveystlain neuvoloita ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa koskeva asetus määrittelee tarkasti terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastusten määrän ja laadun eri-ikäisille lapsille. Näitä sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisiä määräyksiä ei pystytä noudattamaan nykyisillä henkilöstöresursseilla. Seuraavat uudet tehtävät käynnistetään palvelujen turvaamiseksi:

Sosiaalityön henkilöstörakenteen uudistamisen suunnitelma laadittiin Sorake -hankkeessa v. 2008. Sen mukaisesti lisäresurssointi toteutetaan seuraavasti:

V. 2010:

- perustetaan 3 sosiaaliohjaajan tointa lastensuojeluun sosiaalityöntekijän työpariksi, yksi/jokainen seutu

V. 2011:

- perustetaan 2 sosiaaliohjaajan tointa seutu 1:lle lastensuojeluun
- perustetaan 1 sosiaalityöntekijän virka lastensuojelun sijaishuoltoyksikköön
- perustetaan 1 sosiaaliohjaajan virka vammaispalveluihin/aikuissosiaalipalveluihin

Neuvola-asetus velvoittaa kunnat/kuntayhtymät järjestämään edellä mainitut terveystarkastukset vuoteen 2011 mennessä. Jotta tähän päästään, terveystarkastuksia on lisättävä erityisesti lääkärin osalta. Esitetään ½ terveydenhoitajan vakanssin perustamista v. 2010 ja 2 neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärin vakanssin perustamista v. 2010 ja v. 2011.

Nuorten perustason mielenterveyspalvelut puuttuvat edelleen Kainuusta. Palvelujen järjestämiseksi perustetaan jokaiselle seudulle yksi psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssi kouluterveydenhuollon palvelujen yhteyteen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 24.6.2009 päätöksellä koulupsykologisen työn järjestäminen Kainuussa on maakunta -kuntayhtymän tehtävä, joten perustetaan 6 koulupsykologin työsuhteista tehtävää perheneuvolan palveluihin niin, että v. 2010 perustetaan joka seudulle yksi koulupsykologin tehtävä ja vuonna 2011 lisäksi seutu 1:lle 2 ja seutu 2:lle 1 koulupsykologin vakanssi. Psykologien työaika kouluilla suunnitellaan oppilasmäärien mukaan.

Lapsiperheiden kotipalvelun kysyntä Kajaanissa on heti palvelujen käynnistyttyä osoittautunut huomattavasti resurssoitua suuremmaksi (resurssoitu yksi työntekijä). Ko. palveluihin tarvitaan 1 kodinhoitajan toimi lisää v. 2010 alusta alkaen ja yksi v. 2011 alusta lähtien.

Salmijärven lastensuojelulaitos tuottaa laitoshuollon lisäksi osan sosiaali-päivystyspalveluista ja ensi vuodesta lähtien turvakotipalvelut. Salmijärven yksikkö toimii kolmessa vuorossa. Jotta kaikki suunnitellut palvelut pystytään to-

teuttamaan, tarvitaan yksikköön yksi sosiaaliohjaajan vakanssi lisää. Sen jälkeen henkilökuntaa on johtajan lisäksi 7 ohjaajaa.

Seutu 2:lla ryhmäkoti Puolukan asukasmäärää on lisätty seitsemästä kymmeneen. Laajennettu ryhmäkoti järjestää myös asumisvalmennusta ja aikuisten kehitysvammaisten tilapäishoitoa. Palvelukokonaisuuden toteuttamiseksi tarvitaan Puolukkaan yksi ohjaajan tehtävä lisää.

Kehitysvammaisten ryhmäkodeissa ja työ- ja päivätoiminnassa kuusi työllistämistukitehtävää muutetaan neljäksi työsopimussuhteiseksi tehtäväksi (= 3 ohjaajan tehtävää ja yksi henkilökohtaisen avustajan tehtävä)

Yhteenveto:

Perhepalveluihin uusia vakansseja v. 2010 perustetaan yhteensä 16,5. Työllistämistukipaikkoja vähennetään kuudella.

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan työnohjauksen, Tykes-toiminnan ja erilaisten työyhteisökoulutusten avulla. Henkilöstön koulutus perustuu kehityskeskusteluissa ja osaamiskartoituksissa esille tulleisiin tarpeisiin.

Esimiehet osallistuvat johtamiskoulutuksiin ja seuraavat henkilöstönsä jaksamista, koulutusta ja sairaus- ym. poissaoloja.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveydenhuoltopalvelut

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveydenhuoltopalvelut sisältävät lasten-, perhesuunnittelu- ja äitiysneuvolapalvelut, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, perheneuvolapalvelut, lasten somaattisen erikoissairaanhoidon, naisten tautien erikoissairaanhoidon, äitiyshuollon ja synnytystoiminnan, lasten psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon.

Lastenneuvola- ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa otetaan käyttöön 1.7.2009 voimaan astuneen kansanterveyslain asetuksen mukaiset määräykset.

Raskauden ja synnytyksen aikana sekä sen jälkeisessä hoidossa painopistealueena on parisuhteen ja vanhemmuuden tukeminen. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämistä kehitetään Kainuussa järjestämällä henkilökunnalle koulutusta ja perustamalla maakunnallinen moniammatillinen työryhmä, jonka tehtävänä on mm. laatia seksuaali- ja lisääntymisterveyden suunnitelma. Rintasyövän, kohdunkaulaosan syövän ja raskauden aikaiset seulonnat toteutetaan asetusten mukaisesti.

Uudet rokotukset otetaan käyttöön ja toteutetaan niihin liittyvät tehostetut ohjaukset vanhemmille. Osallistutaan FinIP -rokotetutkimukseen ja toteutetaan valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti A(H1N1)-influenssarokotukset.

Lastenpsykiatrian henkilöstöresursseja käytetään joustavasti avo- ja laitoshoidossa. Vauvaperhetyötä kehitetään TUKEVA-hankkeessa yhteistyössä

neuvoloiden, perheneuvolan, perhetyön, lastensuojelun, varhaiskasvatuksen, seurakuntien ja MLL:n kanssa.

Nuorisopsykiatrian tulevat tilat selvitetään koko keskussairaalan tilojen suunnittelun yhteydessä. Tulevassa ratkaisussa nuorisopsykiatrian osasto ja poliklinikka tulee saada samoihin tiloihin.

Lastentaudeilla kehitetään yhdessä neuvoloiden, koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa toimintamallia lasten ylipainon ennaltaehkäisyyn ja hoitoon mm. ravitsemusterapian ja liikunnan avulla.

Rintasyöpäpotilaiden yksilöllistä, näyttöön perustuvaa ja käypähoito-ohjeiden mukaista erikoissairaanhoidoa kehitetään kouluttamalla rintasyöpähoitaja ja yksi gynekologeista erityisesti rintasyöpäpotilaan hoitamiseen ja ottamalla potilaan elämänkumppani mukaan hoitoon.

Perheneuvola käynnistää koulupsykologisten palvelujen järjestämisen Kainuuseen. Suunnitelmakaudella sovitaan, miten kuntien perusopetuksen vastuulla olevat koulukuratiiviset palvelut koordinoidaan kuntayhtymän koulupsykologisten palvelujen kanssa hyvin toimiviksi.

Ryhmämuotoisia nuorten palveluja aloitetaan nuorisopsykologin, KAO:n, opiskelijaterveydenhuollon, nuorisopsykiatrian klinikan ja aikuissosiaalipalvelujen yhteistyönä nuorten opiskelun keskeyttämisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen vastuualue käsittää lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelut, lastenvalvojan tehtävät ja sosiaalipäivystyksen.

Lastensuojelun kehittämisessä painopisteenä ovat erilaiset avohuollon toimet, joilla pyritään tukemaan perheen itsenäistä selviytymistä ja lasten hyvinvointia sekä vahvistamaan vanhemmuutta siten, että huostaanotoilta voitaisiin välttyä. Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelut on nähty ensiarvoisen tärkeiksi yhteistyökumppaneiksi lastensuojelun sosiaalityölle. Molempiin palveluihin kuten itse lastensuojeluunkin kohdistuu laman vaikutuksesta kovia lisäämispaineita. Lapsiperheiden kiireellistä ja tilapäistä kotiavun tarvetta ei kyetä tyydyttämään nykyisellä resurssilla etenkin Kajaanissa ja siksi kotipalveluresursseja joudutaan lisäämään.

Kainuun lastensuojelun sijaishuoltoyksikössä panostetaan sijais- ja tukiperheiden lisäämiseen ja kouluttamiseen. Perhehoitoa lisäämällä vähennetään lastensuojelun laitoshoidon ja sen kustannuksia. Pienten lasten sijoituspaikaksi pyritään järjestämään ensi sijassa sijaisperhe.

Salmijärven lastensuojeluyksikön toimintaan kuuluu laitoshuollon lisäksi osa sosiaalipäivystystä ja ensi vuonna turvakotitoiminta. Turvakotia tarvitaan mm.

akuuteissa perheväkivaltatilanteissa takaamaan uhrien turvallisuus. Salmijärven yksikössä tullaan kehittämään lapsen sijoitukseen liittyvää arviointia tilanteissa, joissa lapsi/nuori joudutaan lyhyellä varotusajalla siirtämään kotoa laitokseen eikä vielä varmuudella tiedetä, mikä lapsen lopullinen sijoitustarve tulee olemaan.

Päihteiden käyttö on merkittävä yksittäinen lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia uhkaava tekijä. Kainuussa otetaan käyttöön uusia, muualla hyviksi osoittautuneita työkaluja päihteiden käytön vähentämiseksi, esim. Valo-merkki -toimintamalli ja Mini-interventio, joihin henkilöstö koulutetaan.

Aikuissosiaalipalvelut

Aikuissosiaalipalveluiden vastuualue käsittää aikuissosiaalityön, työvoiman palvelukeskuksen ja toimeentulotuen tiimit. Tiimien toimintaa kehitetään yhä tavoitteellisemmaksi yhteisten maakunnallisten toimintatapojen edistämiseksi.

Toimeentulotukilaki edellyttää, että hakemukset on käsiteltävä 7 arkipäivän sisällä. Hakemusten määrä on lisääntyvän työttömyyden vuoksi voimakkaassa kasvussa, minkä vuoksi todennäköisesti v. 2010 joudutaan sisäisten siirtojen ohella lisäämään edelleen henkilökuntaa hakemusten käsittelyyn. Hakemusjonoja seurataan kuukausittain. Myös toimeentulotukimenot tulevat edelleen kasvamaan taantumasta aiheutuneen työttömyyden seurauksena.

Toimeentulotuessa v. 2009 käyttöön otettu sähköinen hakemismenettely laajenee kokeilusta koko Kainuun väestön käyttöön. Se mahdollistaa maakunnallisen hakemusten käsittelyn, mikä taas edesauttaa jonojen tasausta eri seutujen välillä. Toimeentulotukihakemusten kirjallinen käsittely siirretään työvoiman palvelukeskuksesta sosiaalitoimistoihin.

Aikuissosiaalityötä ja työvoiman palvelukeskustoimintaa kehitetään vastamaan taantumasta aiheutuneen työttömyyden seurauksena lisääntyviin aikuisväestön sosiaalisiin ongelmiin, jotta pitkäaikaistyöttömien uuden laajan joukon syntyminen ja pitkäaikaisen toimeentulotukiriippuvuuden kasvu voitaisiin estää.

Pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien sekä osatyökykyisten työllistymistä ja ammattia vailla olevien nuorten ammatilliseen koulutukseen pääsyä tehostetaan kuntayhtymän (koulutus-, terveys- ja aikuissosiaalipalvelut), kuntien, työvoimamahallinnon, järjestöjen ja elinkeinoelämän yhteistyönä Kaira-hankkeen avulla. Hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana 2008- 2009 luotiin kuntouttavan työtoiminnan toimintamalli maakuntaan ja ryhdyttiin hakemaan sijoituspaikkoja työharjoitteluun ja työhön. Samanaikaisesti hankkeen puitteissa haetaan uutta yhteistä menettelytapaa sen varmistamiseksi, ettei jatkossa henkilöitä pudoteta työmarkkinatuella täysin tulottomiksi pelkän toimeentulotuen varaan, ennen kuin kaikki muut mahdollisuudet on yhdessä tutkittu

Vammaispalvelut

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaiset palvelut.

Vv. 2008 - 2009 tehdyn kehitysvammaisten asumispalveluselvityksen mukaan asumispalvelujen tarve Kainuussa on suuri. Kiinteistöjen tarjoajista/rakentajista ei ole pulaa, mutta palvelujen järjestäminen kotoa yksin asumaan muuttaville kehitysvammaisille on suuren luokan resurssikysymys: yhteen ei-ympäri vuorokautista hoivaa antavaan ryhmäkotiin tarvitaan 4-5 työntekijää ja ympärivuorokautista hoivaa antavaan 7-8 työntekijää. Lisäksi kotoa pois muuttavat kehitysvammaiset tarvitsevat asumisvalmennuksen. Tavoitteena on, että Kainuussa käynnistetään tarpeen mukaan vähintään yksi asumispalveluyksikkö kehitysvammaisille vuosittain joko omana toimintana tai ostopalveluina. Vuoden 2010 budjettiin on varattu 300 000 euroa yhden uuden yksikön asumispalvelujen käynnistämiseksi.

Kainuun kehitysvammaisten asumispalvelujen alustavaa strategiaa (v. 2009) täydennetään Vaski-hankkeen jatkohankkeen avulla, jota toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Suomen muiden erityishuoltopiirien kanssa ja johon rahoitusta on haettu KASTE-ohjelman kautta. Ko. hanke sisältää myös henkilökohtaisen avun toiminnan kehittämisen ja Pohjois-Suomen erityispalvelujen kehittämisen etäyhteyksiä hyödyntäen.

Uudistunut vammaispalvelulaki sisältää vaikeavammaisten subjektiivisen oikeuden henkilökohtaiseen apuun. Tämän etuuden vaikutuksia budjettiin on hyvin vaikea etukäteen arvioida, koska palvelun kysynnästä ei ole voitu saada eksaktia tietoa. Talousarvioon on varattu 800 000 euroa enemmän henkilökohtaiseen apuun kuin vuoden 2009 talousarviossa, mikä on noin 500 000 euroa enemmän kuin vuoden 2009 toteuma-arvio. Uuden vammaispalvelulain edellyttämien tehtävien hoitamiseksi - hakemusten käsittelyaika, palvelusuunnitelmien tekeminen, henkilökohtaisen avun järjestäminen – luodaan ja vakiinutetaan toimivat järjestelmät.

Suunnitelmakaudella laaditaan Kuusanmäen Palvelukeskuksen tilojen saneeraus suunnitelma laitospaikkojen vähentämiseksi ja asuintilojen muuttamiseksi tämän ajan tilavaatimuksia paremmin vastaaviksi. Kuusanmäen Palvelukeskuksen tullaan sijoittamaan jatkossakin eniten tukea tarvitsevat, haastavat asiakkaat.

Tilapäishoidon yksikön toiminta vakiintuu ja toimintalinjat selkiytetään.

Puhevammaisten tulkkipalvelut siirtyvät Kelalle 1.9.2010 alkaen. Viittomakielten opetus jää edelleen vammaispalvelujen tehtäväksi.

Seutujen toimintayksiköiden jäljellä olevat työllistämistekitävät muutetaan vakituisiksi toimiksi vuonna 2010.

Maakunta -kuntayhtymän oman vammaisten hoitokodin käynnistäminen toteutuu vasta, kun Ylä-Kainuun perusterveydenhuollon ja vanhuspalvelujen hoitopaikat ovat varmistuneet.

Suomussalmen kehitysvammahuollon (ryhmäkotien ja toimintakeskuksen) tilat toteutetaan keskitettyinä Pitämän kerrostaloon v. 2010 aikana.

Yhteistyötä kehitetään edelleen yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa mm. erilaisten kehittämishankkeiden muodossa.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten välittäminen tapahtuu maakunnan kuljetuspalveluyksikön kautta. Ryhmäkuljetusten toteuttamismahdollisuuksia selvitetään edelleen yhteistyössä kuljetuspalveluyksikön kanssa.

PERHEPALVELUT 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS-09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA- 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	6 613	7 181	8,6	7 072	-1,5	7 595	5,8	7 886	3,8	8 083	8 285	8 492
Myyntituotot	569	524	-7,9	604	15,3	604	15,3	606	0,3	621	637	653
Maksutuotot	1 434	1 661	15,8	1 906	14,8	2 090	25,8	2 231	6,7	2 287	2 344	2 403
Tuet ja avustukset	2 861	3 258	13,9	3 431	5,3	3 671	12,7	3 986	8,6	4 086	4 188	4 292
Muut tuotot	1 749	1 738	-0,6	1 131	-34,9	1 230	-29,2	1 063	-13,6	1 090	1 117	1 145
TOIMINTAKULUT	52 792	58 572	10,9	60 177	2,7	61 838	5,6	64 715	4,7	66 333	67 991	69 691
Palkat ja palkkiot	17 278	18 372	6,3	19 597	6,7	19 698	7,2	20 847	5,8	21 368	21 902	22 450
Henkilösivukulut	5 117	5 015	-2,0	5 274	5,2	5 404	7,8	5 573	3,1	5 712	5 855	6 002
Henkilöstökulut	22 395	23 387	4,4	24 871	6,3	25 102	7,3	26 420	5,3	27 081	27 758	28 451
Asiakaspalvelujen ostot	12 587	14 188	12,7	14 592	2,8	15 600	10,0	16 122	3,3	16 525	16 938	17 362
Muut palvelujen ostot	4 523	5 026	11,1	5 532	10,1	4 940	-1,7	5 375	8,8	5 509	5 647	5 788
Palvelujen ostot	17 110	19 214	12,3	20 124	4,7	20 540	6,9	21 497	4,7	22 034	22 585	23 150
Aineet ja tavarat	1 425	1 638	14,9	1 743	6,4	1 726	5,4	1 826	5,8	1 872	1 918	1 966
Avustukset	10 512	12 054	14,7	11 647	-3,4	12 678	5,2	13 387	5,6	13 722	14 065	14 416
Vuokrat	1 254	1 404	12,0	1 557	10,9	1 557	10,9	1 558	0,1	1 597	1 637	1 678
Muut kulut	96	875	811,5	235	-73,1	235	-73,1	27	-88,5	28	28	29
TOIMINTAKATE	-46 179	-51 391	11,3	-53 105	3,3	-54 243	5,5	-56 829	4,8	-58 250	-59 706	-61 199
Rahoituskulut ja -tuotot	-1	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-46 180	-51 391	11,3	-53 105	3,3	-54 243	5,5	-56 829	4,8	-58 250	-59 706	-61 199
POISTOT	-77	-81	5,2	-50	-38,3	-88	8,6	-85	-3,4	-87	-89	-92
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-46 257	-51 472	11,3	-53 155	3,3	-54 331	5,6	-56 914	4,8	-58 337	-59 795	-61 290
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTC	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-46 257	-51 472	11,3	-53 155	3,3	-54 331	5,6	-56 914	4,8	-58 337	-59 795	-61 290

4.7.6 Vanhuspalvelut

Perustehtävä

Vanhuspalvelut tuottaa, järjestää ja koordinoi palveluohjauksen keinoin maakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti kainuulaisille vanhuksille ja heidän omaisilleen sosiaali- ja kansanterveyslain mukaisia kotona asumista tukevia palveluja, omais- ja perhehoitoa, vanhus-ten sosiaalityötä, ympärivuorokautista hoivaa ja asumispalveluja maakunnan omissa sekä yksityisissä hoito- ja palvelukodeissa.

Arvot

Voimavaralähtöisyys, turvallisuus, itsemääräämisoikeus, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, osallisuus

Visio 2015

Kainuulainen vanhus selviytyy itsenäisesti ja turvallisesti omassa kodissaan lähiverkostonsa, sekä oikea-aikaisten palvelujen turvin. Tarvittaessa hänelle järjestetään hyvä ja turvallinen ympärivuorokautinen hoiva- ja hoito vanhuksen omia valintoja kunnioittaen.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät

Kriittiset menestystekijät

Mittarit / arviointikriteerit

<p>Kainuulaisten vanhusten tarpeita vastaavat helposti saavutettavat palvelut, joilla tuetaan ensisijaisesti vanhusten kotona selviytymistä.</p>	<p>Palvelut suunnitellaan ja toteutetaan asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tarveharkintaan perustuen yhteistyössä asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa.</p> <p>Palveluilla tuetaan vanhusten omia voimavaroja sekä osallistumismahdollisuuksia.</p> <p>Vapaan valinnan periaatteen toteutuminen olemassa olevien vaihtoehtojen puitteissa.</p>	<p>Säännöllisen kotihoidon palveluja on tarjolla 12 -13 %:lle 75 vuotta täyttäneistä.</p> <p>Yli 90 % 75 vuotta täyttäneistä asuu omassa kodissaan lähiverkostonsa ja erilaisten palvelujen turvin.</p> <p>90 % asiakkaista on tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.</p> <p>Asiakaspalaute</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteydenotot sosiaali- ja potilasasiamiehiin ovat alle 80 - kantelujen määrä alle 10
--	--	---

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Vanhuspalveluissa työskentelee pääsääntöisesti vaki- tuinen, ammatillisesti osaava ja työhönsä sitoutunut henkilöstö, joka voi hyvin.</p>	<p>Henkilöstöressurssit on kohdennettu palvelutarpeen mukaisesti.</p> <p>Henkilöstön osaamisen tason nostaminen.</p> <p>Koulutetun ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden turvaaminen.</p> <p>Johtamisosaamiseen panostaminen.</p>	<p>Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukainen keskiverto mitoitus eri palvelukokonaisuuksissa.</p> <p>Täydennyskoulutuspäivien lkm/työntekijä (väh. 3 pv/tt/vuosi).</p> <p>Työyhteisöjen toimivuustutkimukset maakunnan tulosalueiden keskitasoa.</p> <p>Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/työntekijä/vuosi.</p> <p>HTV2 –raportit asetetun tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Kehityskeskustelujen toteutumisaste 100%</p>

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Paikallisesti, seudullisesti ja maakunnallisesti toimivat, asiakas- ja voimavaralähtöiset palveluketjut ja rakenteet.</p>	<p>Palvelurakenteen muutos korjaavasta ennakoivaan ja ehkäisevään toimintaan.</p> <p>Saumaton yhteistyö eri toimi-</p>	<p>Vanhusten palvelutarpeen arviointi toteutetaan lain mukaisessa määräajassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiireellisessä tapauksessa välittömästi

	joiden ja palveluntuottajien kanssa. Käytetään RAI -hoidon ja laadun arviointi- ja seuranta-järjestelmä.	- muissa tapauksissa 3-5 vrk:n kuluessa palvelupyynnöstä RAI-järjestelmän tulokset osoittavat, että palvelut ja resurssit on kohdennettu tarkoituksenmukaisesti
--	---	--

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Kokonaistaloudellinen kannattavuus palveluja tuotettaessa ja järjestettäessä.	Toimintaan on varattu riittävät taloudelliset edellytykset huomioiden palvelurakenne ja palvelutarpeen lisääntyminen. Toimiva ja ennakoiva kustannusseuranta kaikilla tasoilla sekä välitön puuttuminen tarvittaessa.	Pysytään talousarviossa Talouden säännöllinen seuranta ja raportointi kuukausittain. Tehdään tarvittavat toimenpiteet.

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Elinvoimaiset vanhuspalvelut muodostuvat monitoimijamaisessa yhteistyössä Kainuun maakunta -kuntayhtymän, yksityisten palveluntuottajien, kolmannen sektorin, peruskuntien sekä muiden yhteistyötahojen välillä. Osallistuvat ja vaikuttavat sekä toimintakykyiset kainuulaiset vanhukset. Teknisten apuvälineiden tehokas hyödyntäminen vanhuspalveluissa.	Ikärakenteen muutos nähdään mahdollisuutena, joka lisää Kainuuseen työpaikkoja ja hyvinvointia. Teknologian tarjoamien mahdollisuuksien aktiivinen etsintä ja kokeilu.	Yhteistyön toimivuus eri toimijoiden kesken. Yhteistyötapaamisten määrä. Osallistuminen tarvittaessa asiantuntijana maakunnalliseen ikäihmisten neuvottelukuntaan. Vähintään yksi teknologiahanke/vuosi.

Toimintasuunnitelma v. 2010

Vanhuspalvelujen tulosalueen toimintoja tarkasteltaessa ja kehitettäessä huomioidaan kolmen vanhuspalveluseudun erilaisuus niin asiakasmäärien kuin seudun fyysisten olosuhteiden mukaan. Vanhuspalvelujen tehtävänä on kaikissa palvelutilanteissa edistää asiakkaan omaa toimintakykyä ja itsenäistä elämää. Keskeisten edellytys tälle on se, että henkilökunta arvostaa vanhusasiakkaan itsemääräämisoikeutta ja osaa kaikissa tilanteissa vahvistaa sitä.

Kokonaisuutena vanhuspalvelujen toiminnan tulee perustua ehkäisevään ja kuntouttavaan työtoteeseen. Asiakkaille ja heidän omaisilleen esitellään palve-

luohjauksen keinoin mahdollisimman monipuolisesti käytettävissä oleva palvelutarjonta niin julkisen kuin yksityisten palvelujen osalta, unohtamatta kolmatta sektoria. Vanhuspalvelujen toimintakäytännöt, palvelujen kehittäminen sekä palvelurakenteen uudistaminen tulee perustua tutkittuun tietoon. Palveluiden suunnittelussa ja resurssien kohdentamisessa hyödynnetään RAI – toimintajärjestelmän tuloksia.

Vanhuspalvelujen tulosalue ei ole ainoa vanhuspalvelujen tuottaja, vaan vanhuspalveluja tuotetaan myös muilla tulosalueilla. Lisäksi omaishoitajat, yksityiset palveluntuottajat, kolmannen sektorin toimijat, erilaiset järjestöt, muut yhteistyötahot kuten ystävät ja erityisesti vanhuspalveluiden omaiset ovat monelle vanhukselle korvaamaton apu. Lisäksi vanhuspalveluille asetettujen tavoitteiden toteutuminen edellyttää monilta osin panostusta myös peruskuntien toiminnossa, esimerkiksi ympäristön esteettömyys sekä ikääntyneiden osallistumista tukevat toiminnot.

Kotona asumista tukevat palvelut

Kotona asumista tukevat palvelut muodostuvat kotihoidosta, omaishoidosta sekä sosiaalihuoltoasetuksen mukaisista tukipalveluista. Näiden palveluiden kehittämistä jatketaan edelleen. Kotona asumista tukevat palvelut on vanhuspalveluiden kulmakivi ja ensisijainen vanhuspalvelumuoto, joka perustuu yhteistyöhön vanhuspalveluiden lähiverkoston kanssa. Kotihoidon rooli korostuu asiakkaan voimavaroja tukevana hoito- ja palvelumuotona entisestään kodin ja ympärivuorokautisten hoivapalvelujen välimaastossa. Tavoitteena vuoteen 2010 on, että kotihoitoasiakkaiden yöhoito toimii Kainuun jokaisella seudulla.

Yhteistyössä eri tulosalueiden kesken otetaan käyttöön uusi tulosalueiden ja vastuualueiden rajat ylittävä kotiutumisen malli, joka edellyttää myös henkilöresursointia. Mallin avulla turvataan toimiva ja joustava palveluketju siten, että asiakkaiden siirtyminen kotihoidosta ja asumispalveluista sairaalaan ja takaisin toimii oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Kotiutuminen on yksilöllisesti suunniteltu ja se turvaa vanhuksen kotona selviytymistä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä vanhuksen lähiverkoston ja hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Hyväksyttynä tavoitteena on, että yli 90 % kainuulaisista yli 75 vuotiaista asuu omassa kodissaan. Omaishoidon ja joustavien tukimuotojen turvin omassa kodissaan selviytyy n. 6 % yli 75 vuotiaista kainuulaisista vanhuksista.

Päiväkeskustoimintaa käynnistetään olemassa olevien vanhuspalveluiden toimintayksiköiden yhteyteen mahdollisuuksien mukaan. Erityisesti tässä työssä huomioidaan yhteistyön monet mahdollisuudet eri vapaaehtoisjärjestöjen kanssa. Asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa pyritään kehittämään yhteistyössä kuntien kanssa siten, että jatkossa eri seuduilla toimisi ns. matalan kynnyksen infopisteitä.

Muistipoliklinikan toiminta vakiinnutetaan yhteistyössä terveyden- ja sairaudenhoitopalveluiden tulosalueen kanssa siten, että geriatriin työpanos tulee heidän tulosalueelta ja hoitajan työpanos vanhuspalveluiden tulosalueelta. De-

mentoituneiden kotona selviytymistä pyritään tukemaan saumattomalla yhteistyöllä Kainuun muistiyhdistyksen kanssa sekä edelleen vahvistamalla säännöllistä muistineuvola- ja muistihoidajatoimintaa eri seuduilla.

Ympäri vuorokautiset hoivapalvelut

Ympäri vuorokautiset hoivapalvelut muodostuvat tehostetusta palveluasumisesta (kuntayhtymän omat hoitokotipaikat + ostopalvelupaikat), vanhainkotihoidosta ja hoidosta terveystieteiden pitkäaikaishoidon vuodeosastoilla.

Ympäri vuorokautiset hoivapalvelut mitoitetaan lähivuosina 10 %:lle 75 vuotta täyttäneistä. Pidemmän aikavälin hyväksyttynä tavoitteena kuitenkin on, että kyseiset palvelut mitoitetaan 8 -9 %:lle 75 vuotta täyttäneistä.

Asiakkaan ympäri vuorokautisen hoivapaikan tarvearvio sekä sijoitus tapahtuvat aina seudullisen SAS-ryhmän kautta. Yhteistyötä jatketaan kilpailutuksessa valittujen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Henkilöstö ja johtaminen

Ensisijaisena tavoitteena on, että vanhuspalveluissa työskentelee pääsääntöisesti vakituinen ja ammattitaitoinen henkilöstö. Työllisyysvaroin palkatun henkilöstön vakinaistamista jatketaan erillisen suunnitelman mukaisesti. Samoin henkilöstörakenteen muutosta jatketaan siten, että muutetaan lähityöntekijöiden/hoito-apulaisten vakansseja lähihoidajien vakansseiksi aina tehtävien vapautuessa.

Henkilökunnan ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen panostetaan tavoitteellisilla täydennyskoulutuksilla hyödyntämällä tuloksikkaita henkilöiden osaamisen kehittämissuunnitelmia. Osaamisen kehittämissuunnitelmista nousevat henkilöstönkoulutus tarpeet, joihin työnantaja vastaa keskitetysti täydennyskoulutus veloitteen täyttämällä.

Näin varmistetaan se, että vanhustyön valtakunnalliset suositukset toteutuvat myös Kainuussa. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisesti myös työkiertoon.

Koko vanhuspalvelujen henkilöstöllä on organisaation kaikilla tasoilla lain edellyttämä velvollisuus asiakkaiden ja kuntalaisten aktiiviseen ohjaamiseen sekä neuvontaan. Palveluohjaajien rooli korostuu vanhusten ja heidän läheistensä ohjauksessa ja neuvonnassa.

Organisaatorakenteen tarkastelua ja tarvittavia muutoksia Kuhmo-Sotkamon seudulla sekä vanhuspalvelujen yhteisten palvelujen osalta jatketaan edelleen vuoden 2010 aikana vanhuspalveluiden organisaatiotyöryhmän raporttiin pohjautuen. Vahvistetaan lähiesimiestyötä.

Johtamisosaamiseen panostetaan kaikilla tasoilla tavoitteellisten täydennyskoulutuksen avulla. Käytännön johtamistyössä tavoitteena on suunnata toimintatapoja avoimen keskustelun mahdollistavaksi, kohdella henkilöstöä oikeu-

denmukaisesti, tehdä kaikin tavoin johdonmukaista, perusteltuja sekä läpinäkyviä päätöksiä.

VANHUSPALVELUT 1 000 €	TP2007	TP2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA - 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
TOIMINTATUOTOT	11 659	12 784	9,6	12 795	0,1	13 342	4,4	14 297	7,2	14 654	15 021	15 396
Myyntituotot	1 859	1 842	-0,9	1 757	-4,6	1 850	0,4	1 897	2,5	1 944	1 993	2 043
Maksutuotot	8 484	9 745	14,9	10 039	3,0	10 355	6,3	11 423	10,3	11 709	12 001	12 301
Tuet ja avustukset	455	330	-27,5	104	-68,5	160	-51,5	32	-80,0	33	34	34
Muut tuotot	861	867	0,7	895	3,2	977	12,7	945	-3,3	969	993	1 018
TOIMINTAKULUT	52 390	54 629	4,3	57 836	5,9	58 653	7,4	60 784	3,6	62 304	63 861	65 458
Palkat ja palkkiot	23 448	24 576	4,8	25 954	5,6	26 688	8,6	27 966	4,8	28 665	29 382	30 116
Henkilösivukulut	6 328	6 439	1,8	6 529	1,4	6 870	6,7	7 003	1,9	7 178	7 358	7 541
Henkilöstökulut	29 776	31 015	4,2	32 483	4,7	33 558	8,2	34 969	4,2	35 843	36 739	37 658
Asiakaspalvelujen ostot	9 257	9 405	1,6	10 322	9,8	10 200	8,5	10 631	4,2	10 897	11 169	11 448
Muut palvelujen ostot	6 281	6 485	3,2	6 769	4,4	6 650	2,5	6 984	5,0	7 159	7 338	7 521
Palvelujen ostot	15 538	15 890	2,3	17 091	7,6	16 850	6,0	17 615	4,5	18 055	18 507	18 969
Aineet ja tavarat	1 428	1 641	14,9	1 677	2,2	1 639	-0,1	1 688	3,0	1 730	1 773	1 818
Avustukset	3 108	3 293	6,0	3 497	6,2	3 497	6,2	3 633	3,9	3 724	3 817	3 912
Vuokrat	2 491	2 716	9,0	3 037	11,8	3 063	12,8	2 824	-7,8	2 895	2 967	3 041
Muut kulut	49	74	51,0	51	-31,1	46	-37,8	55	19,6	56	58	59
TOIMINTAKATE	-40 731	-41 845	2,7	-45 041	7,6	-45 311	8,3	-46 487	2,6	-47 649	-48 840	-50 061
Rahoituskulut ja -tuotot	-1	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	-40 732	-41 845	2,7	-45 041	7,6	-45 311	8,3	-46 487	2,6	-47 649	-48 840	-50 061
POISTOT	-56	-28	-50,0	-33	17,9	-28	0,0	-16	-42,9	-16	-17	-17
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-40 788	-41 873	2,7	-45 074	7,6	-45 339	8,3	-46 503	2,6	-47 666	-48 857	-50 079
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-40 788	-41 873	2,7	-45 074	7,6	-45 339	8,3	-46 503	2,6	-47 666	-48 857	-50 079

5 LIIKELAITOKSET

5.1 Kainuun ammattiopisto

<p>MISSIO Asiakaslähtöisesti osaamisen kehittämistä sekä elämän eväitä</p> <p>VISIO 2016 Osaamisen ykköstoimija</p>

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Koulutus vastaa kysyntää	Opiskelijoilla on työelämävalmiudet Hyvää päivää!	Opiskelijapalaute vähintään 3,9

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Osaava henkilöstö	Ennakointitaito ja sisäinen yrittäjyys	Henkilöstöpalaute vähintään 3,6

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tarpeista lähtävä opetuksen järjestäminen	Sitoutuminen sisäiseen yhteistyöhön Joustavuus	Negatiivisten keskeyttämisten osuus on < 3,1 %

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Terve talous	Menot pienemmät kuin tulot	Liiketoiminnan tulos on johdokunnan asettaman tavoitteen mukainen

Toimenpiteitä otsikkotasolla, joilla sitovat tavoitteet ja mittareille asetetut arvot saavutetaan

SITOVAT OPERATIIVISET TAVOITTEET JA MITTARIT 2010

ASIAKAS JA VAIKUTTAUVUUS

Hakijoita enemmän kuin aloituspaikkoja, kerroin > 1,20 (nuorisoaste), rs
Toiminta-alueen peruskoulun päättäneistä enintään 20 nuorta jää ilman toisen asteen opiskelupaikkaa, rs

Aikuiskoulutuksen yritys yhteistyöprojektien lukumäärä $\chi_{2010} > \chi_{2009}$, aik.reht.

Työllistyminen ja sijoittuminen jatko-opintoihin $>70\%$, rs ja aik. reht.

Työllistyminen vähintään alueen TE-keskus -taso (aikuiskoulutus), aik.reht.

Tutkintojen suorittaminen (aikuiskoulutus) $\chi_{2010} > \chi_{2009}$, aik.reht.

Valmistuneista KAO-lähtöisiä ylioppilaita 6% , rs

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön kehittämiseen käytetään $3,0\%$ liikevaihdosta, aa

Henkilöstökulut $<50\%$ liikevaihdosta

Tulospalkkaus, aa ja rs

PROSESSIT JA SISÄINEN TEHOKKUUS

Läpäisyaste $>70\%$, rs

Täyttöaste on $>96\%$ (järjestämislupa), rs+aik. reht.

Aikuiskoulutuksen tehokkuusmittaristojen kehittäminen, aik. reht.

KAO on tulosindeksimittarilla mitattuna 10 parhaan joukossa

TALOUS

Tulosityksikköjen kokonaiskeskeyttäminen $<6,0\%$

Kansainväliseen toimintaan käytetään $1,0\%$ liikevaihdosta, rs+aik. reht.

Kehittämiseen käytetään yhteensä $5,0\%$ liikevaihdosta, aa

KAINUUN AMMATIPIOISTO	TP2007	TP 2008	Muutos TP 2007 / TP2008 %	KS 2009	Muutos TP -08 / KS -09 %	Ennust e 2009	Muutos TP -08 / ENN -09 %	Ta 2010	Muutos ENN- 09/TA - 10 %	Ta 2011	Ta 2012	Ta 2013
1 000 €												
TOIMINTATUOTOT	29 294	36 655	25,1	37 448	2,2	37 448	2,2	40 219	7,4	40 450	40 650	40 750
Myyntituotot	27 410	35 349	29,0	36 315	2,7	36 315	2,7	38 849	7,0	39 300	39 500	39 600
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 215	547	-55,0	823	50,5	823	50,5	1 093	32,8	800	800	800
Muut tuotot	669	759	13,5	310	-59,2	310	-59,2	277	-10,6	350	350	350
TOIMINTAKULUT	28 595	33 601	17,5	35 929	6,9	35 929	6,9	38 999	8,5	39 360	39 500	39 625
Palkat ja palkkiot	13 685	16 216	18,5	17 182	6,0	17 182	6,0	18 807	9,5	18 720	19 070	19 070
Henkilösivukulut	3 290	3 593	9,2	4 340	20,8	4 340	20,8	4 261	-1,8	4 480	4 630	4 630
Henkilöstökulut	16 975	19 809	16,7	21 522	8,6	21 522	8,6	23 068	7,2	23 200	23 700	23 700
Asiakaspalvelujen ostot		0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	5 372	6 276	16,8	6 692	6,6	6 692	6,6	7 873	17,6	7 900	7 500	7 200
Palvelujen ostot	5 372	6 276	16,8	6 692	6,6	6 692	6,6	7 873	17,6	7 900	7 500	7 200
Aineet ja tavarat	2 893	3 136	8,4	2 718	-13,3	2 718	-13,3	2 987	9,9	2 950	2 700	2 700
Avustukset	11	14	27,3	9	-35,7	9	-35,7	8	-11,1	10	10	10
Vuokrat	3 215	4 220	31,3	4 850	14,9	4 850	14,9	4 895	0,9	5 110	5 400	5 800
Muut kulut	129	146	13,2	138	-5,5	138	-5,5	168	21,7	190	190	215
TOIMINTAKATE	699	3 054	336,9	1 519	-50,3	1 519	-50,3	1 220	-19,7	1 090	1 150	1 125
Rahoituskulut ja tuotot	12	6	-50,0	-40	-766,7	-40	-766,7	8	-120,0	-5	-5	-5
VUOSIKATE	711	3 060	330,4	1 479	-51,7	1 479	-51,7	1 228	-17,0	1 085	1 145	1 120
POISTOT	-642	-695	8,3	-666	-4,2	-666	-4,2	-814	22,2	-850	-900	-900
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	69	2 365	3 327,5	813	-65,6	813	-65,6	414	-49,1	235	245	220
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN M	41	74	80,5	-813	-1 198,6	-813	-1 198,6	80	-109,8	80	80	80
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	110	2 439	2 117,3	0	-100,0	0	-100,0	494	0,0	315	325	300

5.2 Kainuun Työterveys

Perustehtävä
Kainuun Työterveys tuottaa kainuulaisille yrityksille, yhteisöille ja julkisille laitoksille hyvän työterveyskäytännön mukaisesti työterveyshuollon lakisääteisiä palveluja ja yritysten kanssa sovittaessa työterveyshuoltopainotteisia sairaanhoitopalveluja.
Arvot
Ammatillisuus, joustavuus, kilpailukykyisyys ja ihmisen huomioiva laadukas palvelu
Visio 2015
Kainuun Työterveys on maakunnallisesti keskeisin työterveyshuolto ja tuottaa laadultaan korkeatasoisia työterveyshuoltopalveluja. Työntekijät ovat hyvinvoivia, osaavia ja motivoituneita työhönsä.

Asiakas ja asukas

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Asiakkaat saavat työterveyshuoltopalvelut joustavasti ja laadukkaasti hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti	Koko henkilöstö osallistuu ja sitoutuu oman ja työyksikön toiminnan kehittämiseen Lääkärityövoiman riittävyys, rekrytointi Henkilöstön hyvinvointi	Asiakastyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute palvelutilanteesta Asiakaskontaktien lukumäärä Hoidon viive

Henkilöstö ja uudistuminen

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Henkilöstön vastuualueiden ja tehtävien määrittely on selkeää Aikaansaava, osaava, innovatiivinen, työssään viihtyvä ja motivoitunut henkilöstö	Ammattitaitoa kehitetään täydennyskoulutuksilla Palvelujen saatavuus, erityisesti lääkärityövoiman riittävyys koko Kainuun alueelle, rekrytointi	Kehityskeskustelujen lukumäärä Itsearviointi Työpaikkakokoukset yksiköittäin ja koko henkilöstön yhteiset kokoukset, lukumäärä Henkilöstön vaihtuvuus Henkilökunnan koulutukseen käytetyt varat Lääkärin lukumäärä

Johtaminen, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Työterveyshuollon ennaltaehkäisevää toimintaa tukevat mallit työstetty ja ovat käytössä	Koko henkilöstö osallistuu ja sitoutuu oman ja työyksikön toiminnan kehittämiseen Koko henkilöstö osallistuu	Henkilöstön määrällinen osallistuminen toimintajärjestelmän rakentamiseen Tilastotietojen hyödyntämi-

Kirjaus, laskutus ja talouden seuranta toimivat hyvin	toimintakäsikirjan työstämiseen ja se on käytössä	nen ennaltaehkäisevän työn ja sairauspoissaolojen seurannassa
Sujuvat toimintaketjut ovat käytössä	Sisällöllisesti hyvän atk-järjestelmän toimivuus on häiriötöntä	Ohjelmisto uusittu
Tilat ovat koko Kainuussa asianmukaiset	Yhteensopivat tietojärjestelmät ovat käytössä	Virheellisen laskutuksen määrä
	Ydinprosessilla on toimivat liittymät	

Talous

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Työterveyshuoltokustannukset ovat kilpailukykyisiä muiden vastaavien palveluiden tuottajien kanssa	Palvelu tuotetaan taloudellisesti suhteessa muihin vastaavien palveluiden tuottajien yksikkökustannuksiin	Tilinpäätös- ja talousseuranta
Työterveyshuollon toiminta on resursoitu hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti	Talousarvion toteutuminen Tarvittavien talousraporttien saaminen	Neljä kertaa vuodessa työajan seuranta ja kustannuslaskenta Kelan korvausluokka I/Kelan korvausluokka II

Kainuun elinvoima

Strategiset päämäärät	Kriittiset menestystekijät	Mittarit / arviointikriteerit
Tuotetaan työterveyshuollon palveluja kainuulaisille yrityksille, yksityisille ja julkiselle laitoksille hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti ja näin tuetaan kainuulaisia yrityksiä, yhteisöjä, julkisia laitoksia ja niiden työntekijöitä perustehtävässään	Hyvin toimiva työterveyshuolto ja yhteistyö yrityksiin, yhteisöihin ja julkisiin laitoksiin ja niiden työntekijöihin	Asiakkuuksien lukumäärä Työterveyshuollon työntekijöiden lukumäärä

KAINUUN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS	TP2007	TP 2008	Muu- tos TP 2007/ TP2008 %	KS 2009	Muu- tos TP -08 / KS -09 %	Ennuste 2009	Muu- tos TP 08 / ENN - 09 %	TA 2010	Muu- tos ENN - 09/TA- 10 %	TA 2011	TA 2012	TA 2013
1 000 €												
TOIMINTATUOTOT	3 065	3 908	27,5	3 576	-8,5	3 927	0,5	4 056	3,3	4 147	4 241	4 337
Myyntituotot	3 054	3 907	27,9	3 571	-8,6	3 922	0,4	4 051	3,3	4 142	4 236	4 332
Maksutuotot	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Tuet ja avustukset	10	1	-90,0	5	400,0	5	400,0	5	0,0	5	5	5
Muut tuotot	1	0	-100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	2 913	3 407	17,0	3 376	-0,9	3 526	3,5	3 656	3,7	3 747	3 841	3 937
Palkat ja palkkiot	1 512	1 674	10,7	1 757	5,0	1 768	5,6	1 747	-1,2	1 791	1 835	1 881
Henkilösivukulut	377	446	18,3	440	-1,3	354	-20,6	491	38,7	503	516	529
Henkilöstökulut	1 889	2 120	12,2	2 197	3,6	2 122	0,1	2 238	5,5	2 294	2 351	2 410
Asiakaspalvelujen ostot	45	8	-82,2	21	162,5	21	162,5	0	-100,0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	745	991	33,0	848	-14,4	1 080	9,0	1 036	-4,1	1 062	1 088	1 116
Palvelujen ostot	790	999	26,5	869	-13,0	1 101	10,2	1 036	-5,9	1 062	1 088	1 116
Aineet ja tavarat	98	120	22,4	130	8,3	123	2,5	176	43,1	180	185	190
Avustukset	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Vuokrat	134	158	17,9	180	13,9	180	13,9	206	14,4	211	216	222
Muut kulut	2	10	400,0	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
TOIMINTAKATE	152	501	229,6	200	-60,1	401	-20,0	400	-0,2	400	400	400
Rahoituskulut ja -tuotot	-9	10	-211,1	0	-100,0	0	-100,0	0	0,0	0	0	0
VUOSIKATE	143	511	257,3	200	-60,9	401	-21,5	400	-0,2	400	400	400
POISTOT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	143	511	257,3	200	-60,9	401	-21,5	400	-0,2	400	400	400
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	143	511	257,3	200	-60,9	401	-21,5	400	-0,2	400	400	400

Kuntien laskennallinen verorahoitus 2010 (B 2010 laskennallisten suhteessa)

14.10.2009

HARVA-ASUTUS MUKANA

Kunta	Asukaslu ku 2008	Verotulot 2009 arvio	Valtionosuudet 2010	Laskennallinen yhteensä	KUNNAN OSUUS	€ /asukas
Hyrnsalmi	2 877	6 592 918	9 249 963	15 842 881	9 621 043	3 344
Kajaani + V.joki	38 132	111 616 817	51 441 491	163 058 308	99 021 827	2 597
Kuhmo	9 798	24 081 851	25 130 822	49 212 673	29 885 805	3 050
Paltamo	3 998	9 176 615	9 926 249	19 102 863	11 600 761	2 902
Puolanka	3 183	7 427 302	12 049 023	19 476 325	11 827 556	3 716
Ristijärvi	1 548	3 735 614	5 383 294	9 118 908	5 537 718	3 577
Sotkamo	10 719	28 624 320	18 846 919	47 471 239	28 828 269	2 689
Suomussalmi	9 435	23 797 624	28 364 629	52 162 252	31 677 021	3 357
	79 690	215 053 060	160 392 390	375 445 450	228 000 000	2 861

Kuntien rahoitusosuus**60,7 %****228 000 000**

Kuntien laskennalliset verotulot 2010

Lähde: verohallinto 31.8.2009

7.10.2009

MAKSUUNPANO

Kunta	Asukaslu 2008	Tulovero 2006		Tulovero 2007		Arvio 2008		Arvio 2009		Korjattu tulovero
		mp.29.10.2007	kasvu-%	mp. 27.10.2008	kasvu-%	enn.14.9.2009	kasvu-%	Arvio	Vero-%	
Hyrnsalmi	2 877	5 099 146	1,7	5 308 348	9,4	5 808 302	-2,0	5 692 136	19,75	5 548 031
Kajaani	38 132	89 935 607	4,9	95 347 496	6,0	101 094 157	-2,0	99 072 274	19,00	100 375 856
Kuhmo	9 798	19 050 562	2,4	20 094 318	7,4	21 578 850	-2,0	21 147 273	19,75	20 611 899
Paltamo	3 998	7 244 111	3,0	7 692 549	8,3	8 328 787	-2,0	8 162 211	19,75	7 955 573
Puolanka	3 183	5 841 496	1,0	5 998 222	7,1	6 422 079	-2,0	6 293 637	20,25	5 982 841
Ristijärvi	1 548	2 663 152	0,2	2 861 629	7,0	3 061 472	-2,0	3 000 243	19,50	2 961 778
Sotkamo	10 719	21 314 626	7,2	22 941 495	7,2	24 598 688	-2,0	24 106 714	19,00	24 423 908
Suomussalmi	9 435	18 382 121	5,3	19 427 070	3,1	20 028 537	-2,0	19 627 966	19,00	19 886 229
	79 690	169 530 821	4,5	179 671 127	6,3	190 920 872	-2,0	187 102 455	19,25	187 746 115

LIITE 2

Kiinteistövero (Arvio 2010 = 2009+ 3%)

enn. Tieto 28.6.2009

Lisätty + 3%

Kunta	Asukaslu 2008	Arvio 2009		Vak.as.rak.		Muut as.rak.		Voimalaitokset		Yleishyödyll.		Rakentamaton		Yhteensä	Korjattu kiint.vero
		Yleinen	Vero-%	Vero-%	Vero-%	Vero-%	Vero-%	Yhteisö	Vero-%	rak.paikka	Vero-%				
Hyrnsalmi	2 877	119 793	0,80	161 857	0,35	88 040	0,85	77 753	1,40	0	0,40	0	1,00	447 444	469 466
Kajaani	38 132	3 031 951	0,90	2 407 724	0,35	181 730	0,95	194 984	1,40	256 358	0,87	23 716	3,00	6 096 463	6 060 963
Kuhmo	9 798	472 407	0,75	463 323	0,30	190 251	0,80	52 119	1,40	7 775	0,75	5 307	1,00	1 191 182	1 394 141
Paltamo	3 998	188 685	0,70	237 069	0,40	143 530	1,00	178 324	1,40	184	0,20	0	0,00	747 792	761 775
Puolanka	3 183	194 461	1,00	245 843	0,50	189 779	1,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	630 083	517 274
Ristijärvi	1 548	86 267	0,90	71 203	0,30	59 951	0,90	196 130	1,40	0	0,00	808	2,00	414 359	431 895
Sotkamo	10 719	1 002 435	0,80	538 877	0,30	211 716	0,80	62 330	1,40	0	0,00	0	0,00	1 815 358	2 044 053
Suomussalmi	9 435	379 923	0,80	540 848	0,30	241 764	0,80	440 143	1,40	0	0,00	0	0,00	1 602 679	1 783 261
	79 690	5 475 922	0,8563	4 666 745	0,3431	1 306 761	0,87983	1 201 785	1,4	264 317	0,866	29 831	2,6171	12 945 360,17	13 462 828

Yhteisövero

enn. 14.9.2009

Kunta	Asukaslu 2008	mp. 2006		mp 2007		mp 2008		2009
		kasvu-%	kasvu-%	kasvu-%	kasvu-%			
Hyrnsalmi	2 877	763 386	2,4	781 594	-26,4	575 420	0,0	575 420
Kajaani	38 132	5 872 784	20,4	7 070 893	-26,7	5 179 998	0,0	5 179 998
Kuhmo	9 798	2 680 494	7,3	2 875 693	-27,8	2 075 811	0,0	2 075 811
Paltamo	3 998	768 842	2,7	789 850	-41,9	459 267	0,0	459 267
Puolanka	3 183	1 289 957	9,0	1 405 695	-34,0	927 187	0,0	927 187
Ristijärvi	1 548	458 697	9,3	501 338	-31,8	341 941	0,0	341 941
Sotkamo	10 719	2 521 594	13,3	2 857 321	-24,5	2 156 359	0,0	2 156 359
Suomussalmi	9 435	2 457 340	16,2	2 855 859	-25,5	2 128 134	0,0	2 128 134
	79 690	16 813 094,0	13,8	19 138 243	-27,7	13 844 117	0,0	13 844 117

Verotulot
yhteensä

Kunta	Asukaslu 2008	Laskennallinen
Hyrnsalmi	2 877	6 592 918
Kajaani	38 132	111 616 817
Kuhmo	9 798	24 081 851
Paltamo	3 998	9 176 615
Puolanka	3 183	7 427 302
Ristijärvi	1 548	3 735 614
Sotkamo	10 719	28 624 320
Suomussalmi	9 435	23 797 624
	79 690	215 053 060

Kuntien valtionosuudet vuonna 2010 hallinnonaloittain

14.10.2009

2010 laskennallisten suhteessa

Kunta	muutos-			ARVIO	muutos-			Verotulo-		ARVIO	Yhteensä 2008	2010 Siirtymä- tasaus	ARVIO 2010 Veromenetysten kompensaation korjaus	ARVIO 2010 Laskennallinen valtionosuus yhteensä
	As. 2008	Yleinen 2009	%	16.6.2009 Yleinen valtionosuus	STM 2009	%	STM	Verotulo- tasaus 2009	%	2010 11.9.2009 Verotulo- tasaus				
Hyrnsalmi	2 877	597 687	30,0	777 284	6 032 309	-1,6	5 934 866	2 444 547	1,0	2 469 893	9 074 543		67 920	9 249 963
Kajaani	38 132	1 419 021	56,7	2 223 189	42 583 525	3,5	44 088 655	5 959 091	-12,2	5 233 152	49 961 637		-103 505	51 441 491
Kuhmo	9 798	2 382 586	9,3	2 604 655	15 658 782	2,8	16 089 912	5 694 552	10,2	6 276 038	23 735 920		160 217	25 130 822
Paltamo	3 998	241 141	34,7	324 831	6 240 869	-0,8	6 189 415	3 071 564	8,6	3 334 513	9 553 574		77 489	9 926 249
Puolanka	3 183	986 152	106,0	2 031 588	7 448 732	0,8	7 508 210	2 240 854	8,3	2 426 048	10 675 738		83 177	12 049 023
Ristijärvi	1 548	230 671	157,7	594 368	3 554 431	0,3	3 565 935	1 138 724	2,8	1 170 859	4 923 826		52 132	5 383 294
Sotkamo	10 719	351 018	64,4	576 998	12 866 686	6,8	13 736 261	4 562 920	-4,1	4 374 195	17 780 624		159 465	18 846 919
Suomussalmi	9 435	2 602 541	85,3	4 821 239	17 111 981	1,9	17 437 064	5 671 411	4,7	5 937 353	25 385 933		168 973	28 364 629
	79 690	8 810 817	58,4	13 954 152	111 497 315	2,7	114 550 319	30 783 663	1,4	31 222 051	151 091 795		665 868	160 392 390

KAINUUN MAAKUNTA -KUNTAYHTYMÄ JULKAISULUETTELO

16.10.2009

Sarja A: virallisesti hyväksytyt julkaisut

Sarja B: selvitykset ja tutkimukset

Sarja C: hallinnolliset asiakirjat

Sarja D: monistesarja

Sarja A

A:1	Uusiutuva Kainuu Kainuun maakuntasuunnitelma 2025 (2005)	B:2	Sosiaalihuollon teknologian kehittäminen Kainuussa -hanke 1.4.2005 – 31.3.2007 Sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa Selvitysraportti 2007 (2007)
A:2	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2006 – 2007 (2005)	B:3	Sosiaalihuollon teknologian kehittäminen Kainuussa -hanke 1.4.2005 – 31.3.2007 Mielipidekysely sähköisten asiointipalveluiden kehittämisestä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tulosraportti 2006 (2007)
A:3	Kainuun maakuntaohjelma 2006 – 2010 (2006)	B:4	Ikäihmisten palveluohjaus Kainuussa -hanke 1.8.2004 – 31.12.2006 Palveluohjaus - Tienviitta kainuulaiselle ikäihmiselle Loppuraportti (2006)
A:4	Kainuun maakuntakaava 2020 Kaavaselostus 2006 (2006)	B:5	Kainuun tietoyhteiskuntastrategia 2007 – 2012 (2007)
A:5	Kainuun viestintäsuunnitelma 2006 – 2008 (2006)	B:6	Kainuun maakunnallisesti merkittävät muinaisjäännökset (2007)
A:6	Kainuun kansalaisvaikuttamisen ohjelma 2006 – 2012 (2007)	B:7	Luontomatkailun kehittäminen maakuntakaavoituksessa (2007)
A:7	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2008 - 2009 (2007)	B:8	Barents Link Corridor (2007)
A:8	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2009 - 2010 (2008)	B:9	Pohjoinen liikennekäytävä - северный транспортный коридор (2007)
A:9	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2010 – 2011 (2009)	B:10	Kainuun luontomatkailun teemaohjelma (2007)
A:10	Kainuun maakuntakaava 2020 (2009)		
Sarja B			
B:1	Kainuun Venäjä-liiketoiminnan Strategia 2005-2012 (2006)		

- B:11 Kenen kydyssä?
Selvitys Kainuun sosiaali- ja terveystoimen henkilökuljetuksista (2006)
- B:12 Jouni Ponnikas, Verna Mustonen, Sirpa Korhonen, Andra Aldea-Partanen & Nikolai Veresov:
Maahanmuuttajat osana kainuulaista yhteiskuntaa – Ulkomaalaisväestön työelämävalmiudet ja koulutustarpeet (2007)
- B:13 Vartiuksen kansainvälisen raja-aseman kehittämissuunnitelma (2008)
- B:14 Kainuun väestöennuste v. 2025 (2008)
- B:15 Barents Link
Kansainvälisen raideliikenteen markkinointi- ja kehittämiskonsepti
Vartius-Kotshkoma 2009 (2009)
- B:15 Баренц-Линк
Концепция маркетинга и развития международного железнодорожного сообщения
ВАРТИУС – КОЧКОМА 2009 (2009)
- B:16 Kainuun runkoliikennesuunnitelma 2009 – 2012 (2009)

Sarja C

- C:1 Talousarvio 2006 ja taloussuunnitelma 2006 – 2009 (2005)
- C:2 Vuosikertomus 2005 (2006)
- C:3 Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2007-2008 (2006)
- C:4 Talousarvio 2007 ja taloussuunnitelma 2007 – 2010 (2006)
- C:5 Vuosikertomus 2006 (2007)
- C:6 Vuosikertomus 2007 (2008)
- C:7 Talousarvio 2008 ja taloussuunnitelma 2008-2011 (2008)

- C:8 Talousarvio 2009 ja taloussuunnitelma 2009-2012 (2008)

- C:9 Vuosikertomus 2008 (2009)

Sarja D

- D:1 ”Uusiutuva Kainuu”
Kainuun tulevaisuudenkuvat v. 2025 (2006)
- D:2 Tietotekniikan osaamiskartoitus-
kyselyn tulosraportti 1. Kainuun vanhus- ja perhepalveluhenkilöstö (2007)
- D:3 Prosessien mallinnus Kainuun sosiaalihuollossa 2005 – 2006 (2007)
- D:4 Sosiaalihuollon teknologian kehittäminen Kainuussa –hanke. Loppuraportti 2007. (2007)
- D:5 Lähiruokaa Kainuusta 2007. Kainuulaisten elintarvikeyrittäjien tuoteluettelo, 3 painos. (2007)
- D:6 Kainuussa asuvien maahanmuuttajien koulutus ja työllistyminen (2007)
- D:7 Hoitotyö Kainuussa (2007)
- D:8 Hoitotyön arvokirja (2007)
- D:9 Esiselvityshanke Kainuun rakenteellisen työttömyyden vähentämiseksi
Loppuraportti (2007)
- D:10 Teknologialla muutosta kotihoidon toimintaprosesseihin. TeKo-hankkeen loppuraportti 1.1.2006 – 31.12.2007. (2007)
- D:11 TeKo-hanke
Toimintaympäristön ja tiedonkulun kuvaus 1.12.2005 – 10.5.2006 Sotkamon kotihoidossa. Kartoitus ennen mobiililaitteen käyttöönottoa (2007).
- D:12 Kainuulainen työkuunto -projekti
Loppuraportti (2008)

- D:13 Hoitotyön ydintiedot sähköisessä potilaskertomusjärjestelmässä – kehittämisprojekti Kainuussa vuosina 2006-2007
Loppuraportti (2008)
- D:14 Hoitotyön osaamisen johtaminen Kainuussa –projekti
Loppuraportti (2008)
- D:15 VARTU – varhain tukemalla turvallinen lapsuus, toimintamalli perhetyöhön hankkeen loppuraportti
- D:16 Mielenterveyspalveluiden ja riippuvuuksien hoitopalveluiden maakunnallinen malli -hanke
Loppuraportti 2008
- D:17 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden itäsuomalainen polku -hanke
Loppuraportti (2008)
- D:18 Mielenterveystyöntekijöiden osaamisen kehittyminen ja työrasituksen lieventyminen -hanke
Loppuraportti (2008)
- D:19 Luonto on Kainuun vahvuus
Kainuun maakuntakuvatutkimus 2008 (2008)
- D:20 eAsiointi Kainuussa - hanke
Loppuraportti (2008)
- D:21 Yhteenvetoraportti
Kysely vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen asiakkaille vuonna 2007 (2008)
- D:22 Vammaispalvelujen saatavuuden ja erityisosaamisen parantaminen Kainuussa 2006-2008 (2008)
Loppuraportti
- D:23 Haavahoidon kehittäminen Kainuussa -hanke
Loppuraportti (2008)
- D:24 Sosiaalityön henkilöstön tehtäväkentteen ja työolojen kehittäminen Kainuussa 2006-2008 –hanke
Loppuraportti (2008)
- D:25 Perhekeskukset Kainuuseen –hanke
Loppuraportti (2008)
- D:26 Kainuun päihdetyön koordinointi –hanke
Loppuraportti (2009)
- D:27 Sosioekonomiset terveyserot ja niiden kaventaminen Kainuussa –hanke vuosina 2006 – 2008
Loppuraportti (2009)
- D:28 Sosiaalialan kehittämissyksikkö Kainuuseen hanke
Loppuraportti (2009)

Kainuun maakunta -kuntayhtymä
PL 400, 87070 Kainuu
puh. (08) 615 541/vaihde
faksi (08) 6155 4260
e-mail: kirjaamo@kainuu.fi
etunimi.sukunimi@kainuu.fi
www.kainuu.fi